

PÄÄSKYSEN KIRJASTO N:o 12

Ranskalaisia kansansatuja

Runsaasti Kuvitettu

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ O T A V A, HELSINGISSÄ

Ranska-
laisia
kansan-
satuja

RANSKALAISIA KANSANSATUJA

SUOMENNOS

RUNSAASTI KUVITETTU

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

RAANSKALAISIA
KANSANSATUJA

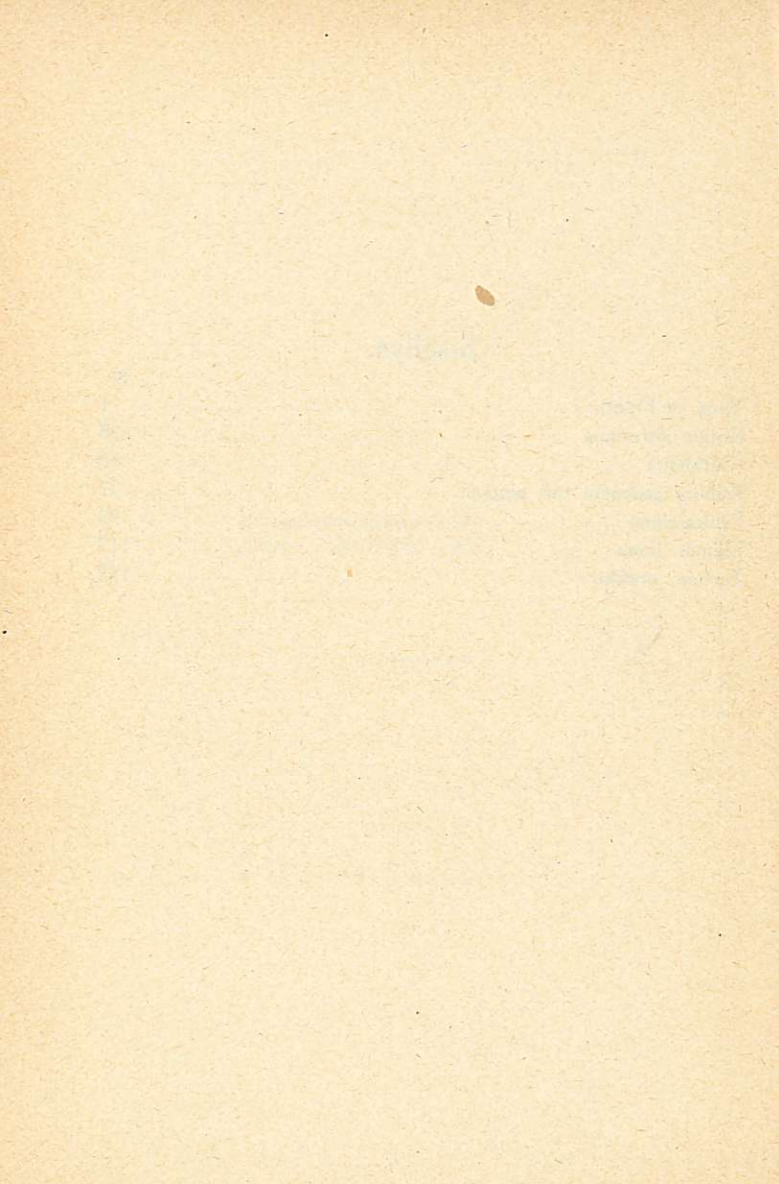
Kustannusosakeyhtiö Otavan
kirjapaino, Helsingissä, 1916

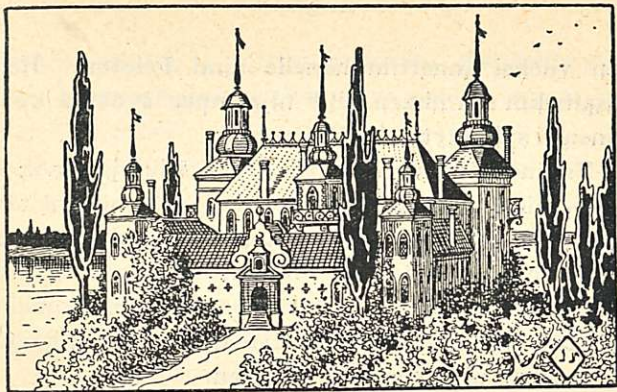

WILHELM
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVAN

Sisällys.

	Siv.
Yvon ja Finette	1
Kolme sitroonaa	38
Kultaleipä	63
Kuinka pashasta tuli paimen.....	72
Peukaloinen	92
Elämän linna.....	117
Zerbino erakko.....	152

Yvon ja Finette.

Bretagnen maassa eli ennen aatelismies nimeltä parooni Kerver. Hänen linnansa oli komein koko maakunnassa. Se oli rakennettu keveään ja siroon tyyliin, siinä oli torneja ja harjoja ja suippokaarisia ikkunoita, puuleikkauksilla koristettuja parvekkeita ja kaikenlaisia muita koristeita.

Paroonilla oli kolmetoista lasta. Nuorin oli kaunis kuusitoistavuotias poika, jonka nimi oli Yvon. Häntä isä eniten rakasti. Kun parooni aamuisin ratsasti metsälle, seisoi Yvon aina portailla ja heilutti lakkiansa. Mutta Yvon ei ollut ainoastaan kaunis, vaan myöskin uljas. Kaksitoistavuotiaana hän hyökäsi suden kimppuun ja iski sen kirveellä kuoliaaksi.

Sen vuoksi annettiin hänelle nimi Peloton. Hän ansaitsikin sen nimen, sillä uljaampaa sydäntä kuin hänen ei sykkinyt koko Bretagnessa.

Eräänä päivänä Yvon astui isänsä luo ja sanoi:

— Minä pyydän siunausta, isäni, sillä minä heitän nyt hyvästi isäini linnalle. Kerver on rikas pojista, eikä minua enää tarvita. Minun on jo aika lähteä onneani tavoittamaan. Minä aion lähteä maailmalle voimiani ja rohkeuttani koettamaan. Tahdon hankkia itselleni uljaan ritarin maineen.

— Olet oikeassa Peloton, vastasi parooni, joka ei tahtonut näyttää liikutustaan. Minä en koeta pidättää sinua. Siihen minulla ei ole oikeutta. Mutta sinähän olet vielä varsin nuori, poikani. Eikö sinun pitäisi jäädä vielä vuodeksi kotiin?

— Minä olen kuudentoista vuoden vanha, vastasi poika, siinä iässä olit sinä, isä, jo taistellut vihollista vastaan. Minä en ole unohtanut sukumme mielialausetta: Eteenpäin! Enkä minä tahdo olla huonompi kuin minun esi-isäni.

Yvon sai isänsä siunauksen, heitti hyvästi veljilleen ja siskoilleen, talonväelle ja palvelijoille ja lähti hilpeänä matkalle.

Kolme vuotta hän kulki maita, mantereita, välistä hän voitti, välistä hän joutui tappiolle, mutta aina hän oli yhtä iloinen ja rohkea. Neljäntenä vuotena hän päätti lähteä ristiretkelle Norjaan. Siellä saattoi

valloittaa maata ja voittaa kunniaa. Kahdentoista uljaan toverinsa seurassa hän astui pieneen laivaan ja purjehti merille.

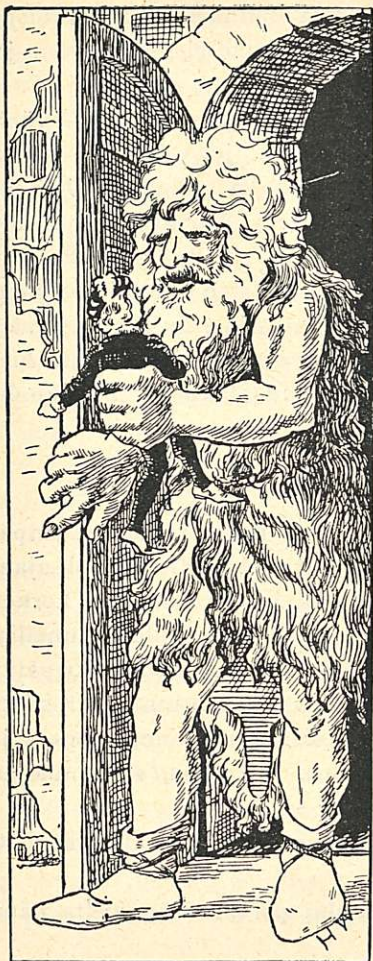
Retki sujui ensin onnellisesti. Mutta eräänä yönä herätti heidät ankara myrsky, joka heitteli laivaa kuin pähkinänkuorta kuohuvilla aalloilla. Viimein kuului kauhistuttavaa ryskettä. Laiva oli ajautunut karille ja pirstautui palasiksi. Aallot pyyhkäisivät miehet mereen. Mutta Yvon taisteli kuohuja vastaan ja ui rantaa kohti. Uuvuksissa ja viluun nääntymäisillään hän viimein saapui rantaan. Hän ryömi hietikolle, etsi suojaa suuren kallion takana, luki rukouksensa ja vaipui sikeään uneen.

*

Auringon noustessa Yvon heräsi ja katseli ympärilleen. Hän ei ymmärtänyt mille rannikolle oli ajautunut. Hän näki kaukana linnan, joka oli korkea kuin kirkon torni ja varustettu suurilla ikkunoilla. Hän kulki sitä kohti, ja hänen täytyi astua koko päivä ennenkuin pääsi perille. Vasta illansuussa hän seisoi linnan portin edessä. Se oli suunnattoman korkea, ja sen kolkutin oli niin suuri ja raskas, ettei mikään ihmisolento olisi jaksanut sitä nostaa.

Yvon nosti maasta suuren kiven ja alkoi kolkuttaa porttia.

— Astu sisään! kuului portin sisäpuolelta ääni,

joka jyrisi kuin hä-
rän mylvintä. Sa-
massa avautui
portti, ja pikku bre-
tagnelainen näki
edessään kauhistut-
tavan jättiläisen,
joka oli ainakin
neljäkymmentä jal-
kaa pitkä.

— Mikä on ni-
mesi, ja mitä täällä
toimitat? kysyi jät-
tiläinen, tarttui
Yvonia kaulukseen
ja nosti hänet aivan
lähelle kasvojaan
voidakseen parem-
min tarkastaa
häntä.

— Nimeni on
Peloton ja minä olen
onneani tavoitta-
massa, vastasi Yvon
ja katseli jättiläistä
rohkeasti silmiin.

— Ohoo, uljas
Peloton, sanoi jätti-

läinen ivallisesti. Kas, silloinhan olet oikeaan paikkaan osunutkin. Minä tarvitsen juuri palvelijaa ja otan sinut palvelukseeni. Sinä saat heti ryhtyä työhön. Minun täytyy nyt kohta ajaa karjani laitumelle. Sinä saat sillä aikaa puhdistaa läävän. Minä en vaadi muuta, lisäksi hän hymyillen. Sinä huomaat, että olen hyväluontoinen isäntä. Tee nyt työsi, ja ennen kaikkea, varo nuuskimasta talossani, sillä silloin on henkesi vaarassa.

— Hän tuntuu todellakin olevan hyvä isäntä, eikä työkään ole vaikeata, ajatteli Peloton, kun jättiläinen oli lähtenyt. Minulla on aikaa riittävästi lakaistakseni läävän. Mitähän tässä odottaessani tekisin? Entä jos hiukan tarkastaisin täällä taloa. Koska jättiläinen kielsi sitä tekemästä, mahtaa täällä olla jotain nähtävää.

Yvon meni ensimmäiseen huoneeseen. Hän näki suunnattoman suuren takan, jolla kiehui pata, vaikka takassa ei ollut tulta.

— Mitä tämä tietää, mutisi nuorukainen hämmästyneenä. Tämähän on hassua!

Ja hän leikkasi suortuvan hiuksistaan ja pisti sen pataan. Kun hän veti suortuvan takaisin, oli se aivan punainen kuin vaski.

— Kylläpä vatsa olisi kuin vaskikattila, jos tämmöistä lientä söisi, mutisi Yvon. Sitten hän meni seuraavaan huoneeseen. Sielläkin oli takka ja takalla

kiehuva pata, vaikka ei tulta ollut nimeksikään. Yvon kastoi uuden suortuvan pataan. Kun hän nosti sen ylös oli se aivan hopeoitu.

— Tällaista lientä ei keitetty minun kotonani, sanoi hän, mutta meidän liememme maistui paremmalta, vaikka se ei ollut näin koreata.

Sitten hän meni kolmanteen huoneeseen. Sama näky kohtasi häntä kuin ennenkin. Hän pisti vielä yhden suortuvan pataan, ja kun hän veti sen ylös, oli se aivan kuin kullattu. Se välkkyi ja kiilsi kuin itse aurinko.

— Mainiota! huudahti Yvon. Bretagnessa sanotaan: »Huonompaa ja huonompaa», mutta täällä näkyy kaikki käyvän yhä paremmaksi ja paremmaksi. Mitähän seuraavassa huoneessa on? Kenties timanttilientä?

Hän avasi oven ja katsahti sisään. Hämmästyneenä hän peräytyi askeleen. Hän näki edessään ihmeen ihanan tyttösen.

— Onneton, huudahti tyttö, mitä teet sinä täällä?

— Minä kuulun taloon, vastasi Yvon. Jättiläinen on tänään ottanut minut palvelukseensa.

— Palvelukseensa, huudahti tyttö surullisella äänellä. Jumala sinua moisesta palveluksesta autta koon!

— Miksi niin? kysyi Yvon. Minullahan on varsin hyvänsuopa isäntä, eikä työkään tunnu olevan vai-

keata. Kun olen puhdistanut läävän, ei minulla ole muuta työtä enää tänäpäivänä.

— Niin, mutta kuinka luulet saavasi sen tehdyksi? Jos teet kuten toiset ovat tehneet, niin tulee kymmenen likaläjää sisään ikkunasta joka läjältä, jonka heität ulos ovesta. Mutta minä annan sinulle hyvän neuvon. Käännä tadikko ylös alaisin ja heitä lanta ulos varrella. Silloin se lentää ulos itsestään.

— Kiitos neuvosta, sanoi Yvon. Ja hän istuutui sekä alkoi jutella tytön kanssa. Tämä oli erään haltiattaren tytär, ja ilkeä jättiläinen oli ryöstänyt hänet orjattarekseen. Hänen nimensä oli Finette. Heistä tuli pian hyvät ystävät, ja he päättivät koettaa jollain keinoin paeta jättiläisen vallasta.

Hetkisen kuluttua Yvon meni läävään askareilleen. Ensin hän käytti tadikkoa tavalliseen tapaan, mutta silloin tuli niin paljon lantaa sisään, että se melkein tulvi yli koko karjatarhan. Yvon seurasi sitten Finetten neuvoa. Heti lensi kaikki lika pois, ja lattia kävi hienoksi ja puhtaaksi kuin tanssisalin lattia.

Kun Yvon oli päättänyt työnsä, istui hän rahille portin pieleen ja odotti levollisesti jättiläisen kotiintuloa. Tämä astuikin pian pihalle.

— Jokos olet lakaissut läävän? kysyi hän rypistäen silmäkulmiaan.

— Kyllä asia on sitä myöten selvä, sanoi Yvon ja alkoi hyräillä laulunpätkää.

— Katsotaanpas, mutisi jättiläinen ja meni pois. Hän palasi aivan vimmoissaan.

— Sinä olet tavannut minun Finetteni. Itse et olisi tuota keksinyt.

— Kuka Finette on? kysyi Yvon ja näytti hyvin kummastuneelta.

— Suu kiinni! kiljui jättiläinen. Sinä tapaat hänet piankin.

Seuraavana päivänä jättiläinen taas lähti laitumelle. Ennen lähtöään hän käski Yvonin tuoda hevosensa, joka kävi laitumella vuoristossa.

— Kun olet sen tehnyt, saat levätä koko päivän, lisäsi hän ivallisesti. Huomaat, että olen hyväluontoinen isäntä. Mutta varo nuuskimasta taloani, sillä silloin minä väännän niskasi nurin.

Heti kun jättiläinen oli mennyt, juoksi Yvon Finetten luo.

— Minulla ei ole paljon tekemistä tänään, sanoi hän. Minun pitää vain tuoda jättiläisen hevonen vuoristosta.

— Mutta kuinka sinä siitä suoriudut, kysyi Finette.

— Se ei ole vaikeata, sanoi Yvon hymyillen. Olen kai aikoinani hoitanut pahempiakin hevosia. Minä ratsastan sillä kotiin, niin että pois tieltä.

— Ei se ole niinkään helppoa, kuin sinä luulet, sanoi Finette. Mutta minä annan sinulle hyvän neu-

von. Kun hevonen näkee sinut, alkaa se puuskua tulta ja kipeniä, mutta ota sinä suitset, jotka riippuvat tallin oven takana, ja heitä ne sen leukojen väliin. Se käy silloin lakeaksi kuin lammas.

— Minä seuraan neuvoasi, sanoi Yvon.

Sitten he puhelivat keskenänsä, kunnes ilta joutui. Silloin Yvon kiirehti toimittamaan työnsä, ennenkuin jättiläinen tulisi kotiin. Hän otti suitset ja riensi vuoristoon. Äkkiä tulla nelisti häntä vastaan hevonen, suuren norsun kokoinen, ja sen sieraimista puuskui tulta ja kipeniä. Yvon seisoi levollisena, ja kun hirviö avasi suunsa, heitti hän suitset sen leukapieliin. Heti kävi hevonen lakeaksi kuin lammas. Se laskeutui polvilleen, niin että Yvon saattoi kiivetä sen selkään. Sitten nuorukainen ratsasti kotia jättiläisen linnaan. Hän istuutui portin pieleen kuten ennenkin.

— Oletko tuonut hevosen, ärjyi jättiläinen uhkaavasti, kun hän tuli.

— Kyllä, se seisoo tallissa, vastasi Yvon. Se oli hyvin kiltti ja säyseä eläin.

— Minä käyn katsomassa, karjui jättiläinen. Hän palasi heti aivan vimmoissaan.

— Sinä olet puhellut Finetteni kanssa, huusi hän. Muutoin et olisi voinut tuota tehdä.

— Isäntä, vastasi Yvon, kuka tuo Finette oikein on? Enkö saisi häntä kerrankin nähdä? Se olisi oikein hauskaa.

— Suu kiinni! Sinä saat kyllä hänet piankin nähdä, huusi jättiläinen uhkaavasti.

Kolmantena päivänä jättiläinen taas ajoi lampaansa laitumelle. Ennen lähtöään hän sanoi Yvonille:

— Tänään sinun tulee mennä alas manalaan noustamaan korot minun rahoistani. Sitten saat levätä mielesi mukaan.

— Sepä ei ollutkaan helppo tehtävä, tuumi Yvon. Mutta minun täytyy kai kysyä Finetteltäni, kuten jättiläinen sanoo.

Kuultuaan, minkä työn jättiläinen tällä kertaa oli Yvonille antanut, kysyi tyttö:

— Entä mitä aiot nyt tehdä?

— Sitä en tiedä, vastasi Yvon. En edes tunne tietäkään manalaan.

— Näetkö tuon korkean kallion tuolla? kysyi Finette. Siinä on portti manalaan. Ota tämä sauva ja iske sillä kolmasti kiveen, niin ilmestyy kalliosta hiisi. Tuliset liekit ympäröivät häntä, mutta siitä ei sinun tarvitse välittää. Sinä selität vain asiasi, ja kun hän kysyy paljoko haluat, vastaat sinä: En enempää kuin jaksan kantaa.

— Minä seuraan neuvoasi, sanoi Yvon. Hän viipy sitten niin kauan tytön luona, että tämän lopulta-kin täytyi käskää häntä lähtemään, jotta hän ennätäisi toimittaa asiansa ennen jättiläisen tuloa.

Kun Yvon saapui kallion luo, näki hän suuren kivilohkareen. Hän iski siihen kolmasti sauvallaan. Lohkare siirtyi sivulle ja kalliosta astui henki tuli-
liekkien ympäröimänä.

— Mitä sinä haluat? huusi henki kamalalla äänellä.

— Minä tulin vaatimaan jättiläisen korkoja, vastasi Yvon.

— Paljonko vaadit?

— En enempää kuin jaksan kantaa, vastasi Yvon.

— Teitpä viisaasti, kun et enempää pyytänyt, vastasi tulihenki. Astu sisään tänne luolaan ja ota niin paljon kuin haluat.

Yvon astui sisään ja tuijotti hämmästyneenä ympärilleen. Joka paikassa hän näki vain kultaa, hopeaa ja jalokiviä. Hän täytti niillä säkkinsä, heitti sen selkäänsä ja lähti kotimatkalle.

Kun hän tuli jättiläisen linnaan, istahti hän portin pieleen kuten tavallisesti, oikoi sääriään ja hyräili itseksseen.

— Joko toit korkoni? kysyi jättiläinen, astuessaan pihalle.

— Kyllä isäntä, se on tuolla säkissä.

— Katsotaanpas, murisi jättiläinen. Hän aukaisi säkin, joka oli niin täynnä, että kultaa ja jalokiviä vieräi joka suunnalle.

— Sinä olet tavannut Finetteni, huusi jättiläinen raivoissaan.

— Isäntä, te puhutte yhtä mittaa tuosta Finettestä. Enkö saisi kerrankin häntä nähdä?

— Kyllä sinä saat hänet piankin nähdä, mörisi jättiläinen.

*

Seuraavana päivänä jättiläinen lähti pois antamatta Yvonille mitään työtä. Se huolestutti Finetteä. Päivällisaikaan jättiläinen palasi, valitti väsymystä ja nälkää ja sanoi:

— Mene pihalle ja nouda poika, joka istuu penkillä portin pielessä. Hän on minun renkini. Katkaise häneltä kaula ja pane hänet suurimpaan kattilaan. Kutsu minut sitten heti, kun liemi on valmis.

Ja hän heittäytyi vuoteelle ja alkoi kuorsata valan kauheasti.

Finette otti hakkuupölkyn ja suuren veitsen ja huusi Yvonin luokseen. Hän leikkasi poikaa sormeen, niin että kolme veripisaraa tippui pölkylle.

— Jo riittää, sanoi hän. Auta minua nyt, niin täytämme kattilan.

He heittivät kattilaan kaikki, mitä saivat käsiinsä: vanhoja vaatteita ja kenkiä, riepuja ja muuta rojua. Sitten Finette tarttui Yvonia käteen ja talutti hänet ensimmäiseen noista kolmesta huoneesta. Hän valoi siellä valimessa kolme palloa, kolme kullasta,

kaksi hopeasta ja yhden vaskesta. Sitten he juoksivat ulos pihalle ja riensivät merta kohti.

— Selitähäs minulle, rakas Finette, mitä tämä kaikki tietää, sanoi Yvon hämmästyneenä.

— Riennä, riennä, huusi tyttö. Ellemme pääse tästä lumotusta saaresta ennen päivänlaskua, olemme hukassa.

— Eteenpäin, Kerver, huudahti Yvon reippaasti.

Kun jättiläinen oli kuorsanut hyvän aikaa, oikoi hän jäseniään ja huusi:

— Joko liemi on valmis? —

— Se alkaa kohta kiehua, vastasi ensimmäinen veripisara halkopölkkyssä.

Jättiläinen kuorsasi vielä parisen tuntia. Sitten hän taas huusi:

— Kuulepas, eikö se vielä ole valmista?

— Heti, nyt se juuri kiehuu, vastasi toinen veripisara.

Jättiläinen kuorsasi vielä tuntisen. Sitten hän taas huusi:

— Mutta nyt kai se viimeinkin on valmista?

— Valmista, vastasi kolmas veripisara.

Jättiläinen kohosi istumaan ja katseli ympärilleen. Mutta hän ei nähnyt ainoatakaan ihmistä.

— Finettel karjui hän. Miksi et ole kattanut pöytää?

Ei vastausta. Hän syöksyi takan luo ja pisti suun-

nattoman suuren kahvelinsa kattilaan, ikäänkuin olisi aavistanut jotain. Kun hän kohotti kahveliaan, seurasi sitä ikäkulut housut.

— Roistot! karjui hän halkeamaisillaan raivosta. Mutta kyllä te tämän saatte vielä maksaa!

Ja sitten hän ryntäsi ulos. Pitkillä säärillään hän tietysti harppasi oikeita jättiläisaskeleita, ja pian hän oli saavuttanut pakolaiset. He olivat vielä kaukana rannasta. Kun hän näki heidät, kiljaisi hän ihastuksesta, niin että koko seutu kaikui.

— Me olemme hukassa, ellei tämä auta meitä, sanoi Finette. Hän heitti vaskipallon maahan ja huusi:

Vaskipallo, vaara väistä,
estä julmaa jättiläistä!

Heti aukeni maa, ja mahdollottoman syvä kuilu ammotti jättiläisen edessä. Hänen täytyi pysähtyä. Vimmastuneena kuin karhu pesällään, hän juoksi pitkän kuilun reunaa löytääkseen ylipääsyä, mutta kuilu näytti ulottuvan poikki koko saaren. Viimein hän kiskoi maasta suuren suunnattoman tammen juurineen, asetti sen kuilun ylitse, ja niin hänen onnistui monen vaivan jälkeen lopulta päästä toiselle puolelle.

Yvon ja Finette olivat nyt saapuneet meren rantaan. Mutta voi, siellä ei ollut laivaa eikä venettä. Ja jättiläinen lähenei jo puhkuen ja huohottaen.

Silloin Fiuette
otti toisen hopea-
palloista, heitti sen
mereen ja lauloi:

Hopeapallo, pakoon
päästä,
peikon piinan alta
säestä!

Tuskin hän oli sa-
nonut viimeisen sa-
nan, kun merestä su-
kelsi esiin laiva, not-
kea ja kaunis kuin
joutsen. Molemmat
pakolaiset hyppäsi-
vät sen kannelle, ja
heti alus lähti täysin
purjein aaltoja hal-
kaisemaan.

Jättiläiset eivät
ylimalkaan pidä ve-
destä. Ja tämä jätti-
läinen ei ollut mikään
poikkeus tavallisesta
säännöstä. Hän ei siis
tahtonut mielellään
antautua veden val-
taan, vaan heitti en-

sin suuria kallionlohkareita laivan jälkeen. Mutta kun ei ainoakaan osunut laivaan, heittäytyi hän raivoissaan aaltoihin ja ui pärskyttäen vettä kuin valaskala pakolaisten jäljestä. Hän ui vahvoin vedoin, se on selvää. Ja joka silmänräpäys hän pääsi laivaa yhä lähemmäksi. Silloin Finette heitti vielä toisen hopeapallon veteen ja huusi:

Hopeapallo pakoon päästä,
peikon piinan alta säästä!

Heti sukelsi meren syvyydestä suunnattoman suuri miekkakala ja hyökkäsi jättiläisen kimppuun, jonka täytyi kaikin voimin pitää puoliaan pelastaakseen itsensä. Kala hätyytti häntä joka suunnalta. Jättiläinen ui kauhistuneena rantaa kohti, ja tuontuostakin hänen täytyi sukeltaa veteen tai heittäytyä sivulle, jotta ei hirviön terävä miekka olisi häntä lävistänyt. Perin väsyneenä hän viimein pääsi rantaan, väristen, häpeissään, voitettuna.

— Pelastetut! riemuitsi Yvon ja sulki Finetten syliinsä.

— Ei vielä, sanoi Finette miettiväisesti. Jättiläisen kummi on mahtava noita-akka, ja pelkään pahoin, että hän koettaa kostaa meille. Salainen tietoni sanoo minulle, että jos sinä jätät minut kertaakaan, ennenkuin olemme tulleet vihityiksi Kerverin linnan kappelissa, uhkaa minua vaara.

— Minäkö jättäisin sinut, huudahti Yvon. Sinä pelkää turhia, Finette. Kun kerran olemme päässeet jättiläisen käsistä, ei mikään maailmassa voi meitä toisistamme erottaa.

*

Matka sujui onnellisesti. Näytti siltä kuin näkymätön käsi olisi ohjannut laivaa Bretagnen rannikkoa kohti. Kolme viikkoa sen jälkeen kuin he olivat paenneet jättiläisen saarelta, lasi laiva pieneen satamaan aivan lähellä Kerveriä. Tuskin Yvon ja Finette olivat astuneet jalallansa maihin, kun laiva katosi kuin unennäkö.

Yvon riemuitsi ääneen. Hän oli lähellä isiensä linnaa. Hetkisen kuluttua hän jo saattoi nähdä linnan tornit ja harjat. Hän katseli Finetteä säihkyvin silmin.

Silloin hän huomasi, että tyttö oli hyvin huonoissa ja kummallisissa pukimissa.

— Rakas Finette, sanoi hän, tuossa puvussa sinä et voi astua oviemme sisäpuolelle. Etkä sinä myöskään saa kulkea jalan. Odota hetkinen, minä riennän edeltäkäsini ja tuon sinulle jonkun sisarieni hameista sekä ratsuhevosen, niin että voit arvokkaasti saapua Kerverin linnaan.

— Yvon, Yvon, sanoi Finette, minä rukoilen sinua, älä jätä minua. Kun kerran olet saapunut linnasi, unohdat minut, tiedän sen.

Finette koetti turhaan häntä pidättää. Viimein hänen täytyi taipua.

— Mene sitten, sanoi hän. Mutta tule takaisin

niin pian kuin mahdollista, älä anna kenenkään houkutella sinua jäämään! Ja ennen kaikkea muista, ettet maista mitään, ei ruokaa eikä juomaa! Jos sinä maistat vettäkin lasista, niin meidän käy huonosti, sen tiedän.

Yvon lupasi ja lähti linnaa kohti.

Kun hän saapui pihalle, hämmästyi hän suuresti. Koko piha oli koristettu seppeleillä ja köynnöksillä ja pihalla oli valmiiksi katettuja pöytiä. Juhlapukui-

sia vieraita vilisi puitten varjossa. Soittoniekat soittivat, tanssittiin ja laulettiin. Linnassa vietettiin suurta juhlaa. Kerverin linnan parooni piti häitä tyttärelleen.

Kaikki tunsivat heti Yvonin ja tervehtivät häntä ilohuudoilla. Hänen sukulaisensa riensivät häntä vastaan. He syleilivät häntä ja tekivät hänelle jos jonkinlaisia kysymyksiä.

Yvon irtautui heidän syleilystään, juoksi sisariensa huoneeseen, otti yhden naispuvun, riensi talliin ja satuloitsi hevosen naisten satulalla. Itse hän istuutui toisen hevosen selkään ja ratsasti ulos pihalta. Mutta ystävien ja tuttavien joukko ympäröisi hänet. Kaikki he pitelivät lasia kädessään ja tahtoivat juoda hänen onnellisen kotiintulonsa maljan.

Yvon kiitti heitä, mutta torjui lasit luotaan ja ratsasti edelleen. Portilla hän kohtasi solakan vaaleaverisen naisen. Nainen katseli häneen ylväästi ja ojensi hänelle omenan.

— Ritari, sanoi hän omituisesti hymyillen, sinä etkai voi olla suostumatta naisen rukoukseen, maista tätä omenaa.

Yvon, joka aina oli hyvin kohtelias, otti omenan ja puraisi sitä. Tuskin hän oli sen tehnyt, ennenkuin hän heräsi ikäänkuin unesta. Hän katsahti hämmästyneenä ympärilleen.

— Minne minä aioin ratsastaa? kysyi hän itseltään, ja mistä syystä talutan tätä hevosta, jonka selässä on naissatula? Minun sisarenihan viettää häitä.

Hän hyppäsi ratsunsa selästä maahan, heitti ohjakset tallipojalle, kumarsi vaaleaveriselle naiselle ja tarttui hänen käsivarteensa. He palasivat molemmat takaisin linnaan.

Ennen iltaa oli Kerverin linnassa uusi pari: Yvon oli kihlannut vieraan naisen. Finette oli unohtunut.

*

Finette odotti koko päivän Yvonia, mutta turhaan. Kun aurinko läheni merta, nousi hän paikaltaan ja kulki surullisena linnaa kohti. Tie kulki tiheän viidakon läpi. Pian saapui Finette matalan töllin luokse. Vanha akka istui oven ulkopuolella ja lypsi lehmää.

Finette pysähtyi ja pyysi yösijaa. Akka tarkasti Finetteä, joka repaleisessa, omituisessa puvussaan muistutti enemmän kuljeksivaa mustalaista kuin säädyllistä kristittyä ihmistä.

— Pötki tiehesi noita! huusi akka vihoissaan. Mokomille retkaleille en anna yömajaa.

— Oi, anna minun nukkua edes läävässä, rukoili Finette.

— Sen kyllä saat, sanoi akka pilkallisesti nauraen, jos voit täyttää kiuluni kultarahoilla.

— Päätetty, sanoi Finette rauhallisesti. Hän otti esille toisen kultapalloista, heitti sen kiuluun ja sanoi:

Kultapallo mua muista,
auta, turvaa tuiretuista.

Heti alkoi kiulussa hyppiä kultarahoja. Ne vieriskelivät ja kieriskelivät, niitä tuli yhä enemmän ja enemmän, kunnes kiulu oli täpösen täynnä. Akka katsoa töllisteli kuin puusta pudonnut.

Sitten hän sieppasi kiulun ja huusi:

— Suur kiitos, neiti kulta. Pitäkää vain hyvänänne lehmä, tölli ja kaikki muu roju. Minä lähden kylään ja elän herroiksi. Sepä vasta maistuu, kun saa laiskotella vanhoilla päivillään.

Ja niin eukko köpitti tiehensä kainalosauvansa nojassa ja kiulu kädessä.

Finette astui tölliin. Huh, siellä oli kauhean ikävän näköistä. Pimeätä ja kosteata ja likaista ja rappeutunutta. Hämähäkinverkkoja riippui joka sopeassa. Eipä se ollut juuri hauska asunto.

Takassa paloi tuli. Finette otti kultapallon, heitti sen hiilokseen ja huusi:

Kultapallo mua muista,
auta, turvaa tuiretuista.

Heti oli koko huone kuin kullalla silattu: katto, seinät, lattia, hämähäkinverkot, lehmänsarvet, niin, kaikki mitä tuvan ulko- ja sisäpuolella oli. Koko tölli kiiksi ja välkkyi kuin lumottu linna.

Kun akka tuli kylään, joka sijaitsi aivan lähellä Kerverin linnaa, ei hän voinut olla lörpöttelevästä salaisuuttaan. Hän juoksi voudin luokse. Tämä oli hyvin mahtaileva mies, joka usein oli läksyttänyt akkaa, kun hänen lehmänsä oli käynyt linnan alueella. Voudille akka kertoi koko jutun.

Vouti näytti hyvin tuumivalta, tutki kultarahoja tarkoin, huomasi ne väärentämättömiksi, pisti niin monta kuin mahtui taskuun ja sanoi sitten:

— Niin, tämänhän näyttää varsin merkilliseltä. Mutta älä puhu tästä kenelle muulle kuin minulle. Vero, ettei pehtori tai päällysmies saa tästä tietää, sillä silloin ne ottavat sinulta rahat, ja sinä saat vielä ikävyyksiä päälle päätteeksi.

Akka lupasi sen pyhästi. Mutta tietysti tiesi koko kylä illalla tuon suuren uutisen noidasta ja akan kiu-
lusta. Sillä huhut leviävät nopeasti Bretagnessa, kuten joka paikassa muuallakin.

Eihän sitä joka päivä tapaa tyttöä, joka voi täyttää maitokiulut kultakolikoilla. Sellainen tyttö on aarre, vaikka hänessä olisikin vähän noidan vikaa. Vouti, joka oli vanhapoika, mietiskeli koko yön kuulemiansa. Varhain seuraavana aamuna hän läksi liik-

keelle ja suuntasi askeleensa tölliä kohti. Jo kaukaa hän näki sen välkkyvän kuin aurinko pelkästä kullasta. Hän hämmästyti tietysti tästä suuresti, mutta vielä enemmän hän hämmästyi, kun astui oven sisäpuolelle ja näki kauniin tytön, joka ylevänä kuin kuningatar istui ikkunan ääressä kehräämässä.

Epäroimättä hän esitti asiansa ja tarjosi tuntemattomalle kätensä.

Finette purskahti nauruun. Mutta silloin vouti raivostui.

— Älä sinä naura. Parasta, että menet minun kansani naimisiin. Sillä muuten minä vangitsen sinut noitana ja poltatan sinut, tiedä se.

— Mikä kohtelias kosija, sanoi Finette hymyillen. Mutta katsokaa, lisäsi hän, kekäle putosi lattialle. Oi, olkaa hyvä ja nostakaa se uuniin ja kohentakaa sitten hiukan tulta.

— Mielelläni, neiti kulta, vastasi vouti, joka nyt luuli tytön taipuvan. Hän tarttui hiilihankoon ja astui uunin luo.

— Abrakadabra! huusi Finette ja nousi seisoalleen. Ällös päästäkö hiilihankoa kädestäsi, älköönkä hiilihanko päästäkö sinua, ennenkuin päivä on laskenut.

Heti sai vouti suun ja silmät täyteen hiiliä ja tuhkaa. Hänen täytyi siinä tuokiossa heittää uuniin kekäleet, jotka hyppelivät hänen ympärillään. Hiilihanko oli kuin elävä olento, joka tanssi hänen ympärillä.

rillään. Turhaan koetti hän irrottaa kättänsä siitä. Hänen täytyi kun täytyikin pitää siitä kiinni ja koko päivä lakkaamatta heittää uuniin hiiliä ja kekäleitä. Hän huusi ja vaikeroi, mutta yhä vain lensi uusia hiiliä vasten hänen naamaansa, ja hiilihanko oli taukoamatta käynnissä. Vasta kun päivä laski, putosi se hänen kädestään. Väsyneenä ja kädet palohaa-voissa riensi vouti ulos majasta, peloissaan kuin kettu, joka on päässyt satimesta pujahtamaan eikä käännähtänytkään, ennenkuin hän oli turvassa omien oviensa sisäpuolella.

Sillä aikaa Finette oli istunut rannalla ja turhaan odottanut Yvonia. Illan suussa hän jälleen astui töl-liin, surullisena ja levottomana. Siellä hän kohtasi uuden vieraan.

Pehtori oli tietysti myöskin saanut kuulla jutun maitokiulusta ja kultarahoista ja hän oli samaa mieltä kuin voutikin, ettei olisi hullumpaa naida sellainen tyttö. Ja niin hän aika kyytiä lipitti Fineten luo. Hän oli paksu, lihava mies, kohteliaampi kuin vouti, mutta pohjaltaan yhtä ilkeä kuin hänkin. Hän käytti paljon kauniita sanoja Finetteä puhutellessaan, mutta lorun loppu oli se, että ellei tyttö lupaa mennä hänen kanssaan naimisiin, joutuu hän muitta mutkitta vankeuteen.

Tyttö raukka pyysi, rukoili. Turhaan, pehtori oli järkkymätön.

Silloin Fineten mieleen juolahti kepponen.

— Kenties minä ottaisin teidät, hän sanoi, ellen pelkäisi, että teistä tulee huono aviomies.

— Miksi niin luulette, tyttöseni, sanoi pehtori mielissään ja voitonvarmana.

— Niin, tehän ette ollenkaan huomaa, että ovi on selkoselällään ja minä istun tässä ja vilustun.

— Eikö muuta, sanoi pehtori. Suokaa anteeksi, neiti kulta, minä suljen sen heti.

Ja hän kiirehti heti ovelle ja tarttui lukkoon.

— Abrakadabra! huusi Finette samassa. Pitäköön ovi sinusta kiinni ja sinä ovesta huomisaamuun asti.

Heti alkoi ovi heittelehtiä edestakaisin. Ja pehtori rukan täytyi seurata mukana. Ovi heitti hänet milloin ulos, milloin taas sisään.

Häntä viskeltiin kuin kinnasta ovenpieltä vasten, koko hänen ruumiinsa kävi sekä keltaiseksi että sini-seksi. Hän kirkui ja voihki, mutta ei mikään auttanut. Se oli ikävätä tanssia! Mutta Finette ei paljon tiennyt hänen ruikutuksistaan, sillä hän nukkui makeinta untaan.

Vasta aamunkoitteessa irtaantuivat pehtorin jäykät sormet lukosta ja hän itse lensi päälaelleen töllistä ulos. Ruhjottuna ja kurjana hän hoiperteli kotiin ja rupesi heti makuulle. Ja se oli totta tosiaan hänelle tarpeen.

Kun Finette seuraavana aamuna heräsi, näki hän vuoteensa ääressä pitkän, laihan ja vakavan miehen, joka tarkasti häntä synkästi ja tutkivasti. Hän hätäkähti pelosta. Mies oli Kerverin linnan mahtava päällysmies omassa korkeassa persoonassaan.

— Mikä sinun nimesi on, tyttö? kysyi hän tui-masti.

— Finette, hyvä herra, vastasi tyttö nöyrästi.

— Sinunko on tämä mökki ja nämä huonekalut?

— Kyllä, hyvä herra, ja mielelläni luovutan ne teille.

— Teet viisaasti, kun otat asian siltä kannalta, sanoi päällysmies ankarasti. Minä olen tullut tänne naimaan sinut. Käsitätkö, minkä suuren kunnian sinulle tällä osoitan?

— Hyvä herra, se on aivan liian suuri kunnia näin köyhälle tytölle kuin minä, jolla ei ole sukulaisia eikä tuttavvia.

— Vaiti! sanoi päällysmies. Minä olen isäntäsi. Seuraa minua!

Vastaukseksi Finette hyppäsi ulos ikkunasta ja juoksi lävävään piiloutuakseen sinne. Päällysmies juoksi jäljestä, mutta kun hän aikoi tunkeutua sisään ovesta, kohtasi hän odottamattoman esteen. Lehmä oli asertunut oven suuhun, ja Finette seisoi sen takana kuin kilven suoja.

— Sinä et pääse minulta pujahtamaan, noita,

huusi päällysmies ja tarttui lehmän häntään kiskoakseen sen ulos.

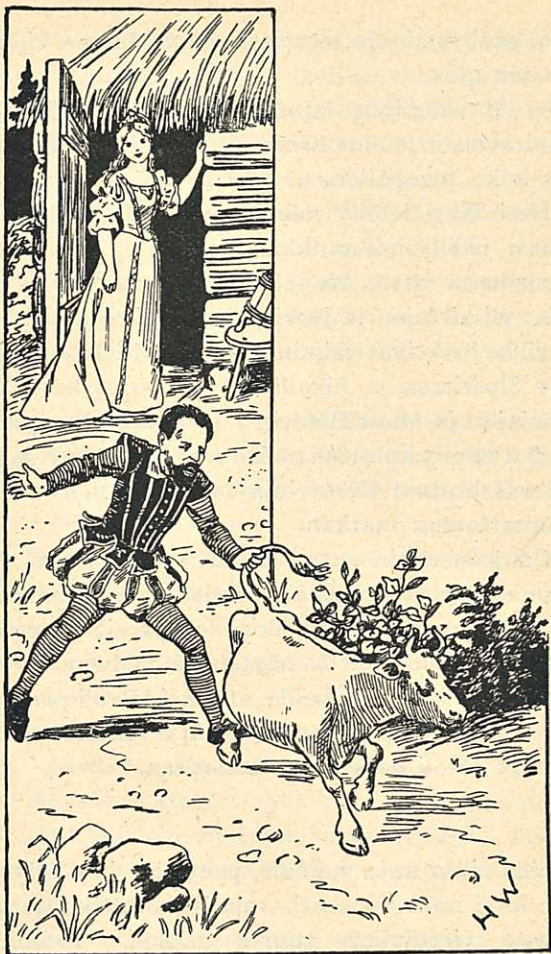
— Abrakadabia! huusi Finette. Pitäköön häntä kiinni sinusta ja sinä hännästä, kunnes olette kiertäneet koko maapallon.

Heti lähti lehmä nuolennopeudella liikkeelle ja raahasi päällysmiesraukkaa perässään. Ei mikään voinut heitä estää. He juoksivat yli vuorten ja laaksojen, yli virtojen ja järvien ja lampien, niin merenkin yli he juoksivat vaipumatta sen aaltoihin. He palelivat Siperiassa ja hikoilivat Afrikassa, he kiitivät Himalajan ja Mont Blancin yli. Kolmenkymmenenkuuden tunnin kuluttua molemmat läähättäen ja hiki-sinä seisahtuivat Kerverin kylän torilla suoritettuaan uskomattoman matkan.

On jokseenkin outoa nähdä päällysmiestä, joka riippuu lehmänhännässä. Siksipä kokoontuikin torille suuri joukko talonpoikia, torppareita ja renkejä katsomaan ihmeellistä näytelmää. Mutta päällysmies ärjäsi vihaisesti heille, että heidän oli paras pötkiä tiehensä. Itse hän ontui kotiin levähtääkseen hiukan. Ja se oli hänelle kyllä tarpeen.

*

Sillä aikaa kuin voudille, pehtorille ja päällysmiehelle kävi näin huonosti, valmistauduttiin Kerverin linnassa viettämään suurta juhlaa. Yvonin oli

määrä naida vaaleaverinen nainen. Varustauduttiin suurenmoisesti, sukulaisia ja ystäviä tulvi läheltä ja kaukaa. Yvon ja hänen morsiamensa sekä Kerverin parooni ja paroonitar astuivat suuriin lehvillä ja kukilla koristettuihin vaunuihin ajaakseen Saint-Macloun kuuluisaan kirkkoon.

Molemmiin puolin vaunuja ratsastivat ylväät, välkkyviin va.ustuksiin puetut ritarit uljailla ratsuilla, jotka komeilivat kullatuilla peitteillään. Mahtava päällysmies johti kulkuetta, olivatpa pehtori ja voutikin mukana järjestämässä ja komentamassa linnan alustalaisia, jotka sankkana parvena seurasivat morsiusparin vaunuja.

Oli jo ennätetty kappaleen matkaa linnasta, kun yksi vaunujen aisoista katkesi. Morsiuksaaton täytyi pysähtyä. Hankittiin uusi aisa ja ajaja hoputti hevosia. Mutta tuskin nämä olivat lähteneet liikkeelle, kun uusi aisa särkyi kappaleiksi. Ja samalla tavoin kävi kuusi kertaa. Vaunut seisoivat kuin seisoivatkin paikaltaan pääsemättä.

Linnan alustalaiset sipattivat ja supattivat ja päivittelivät. Mutta voudin mieleen iski äkkiä tuuma. Hän astui paroonin luo, kohotti lakkiaan ja sanoi:

— Herra parooni, mökissä, joka tuolla puitten välitse välkky, asuu muukalainen nainen, joka tietää enemmän kuin muut. Pyytäkää lainaksi hänen

hiilihankoansa ja teettäkää siitä aisa. Olen varma siitä, että se kestää ainakin huomiseen asti.

Parooni suostui ehdotukseen, ja pari miestä riensi Fineten tölliin. Hän lainasi heille hiilihankonsa mieli-

hyvällä. Se asetettiin vaunuihin, vetohihnat kiinnitettiin siihen ja sitten alettiin hoputtaa hevosia.

Se herätti tietysti suurta iloa. Mutta iloa ei kestänyt kauan. Kappaleen matkan päässä särkyi vaunujen pohja, ja hääväki kupertui maantielle. Kiireimmän kautta haettiin seppiä ja kirvesmiehiä ja he korjasivat vaunut tuota pikaa.

Mutta tuskin oli taaskin istuuduttu, ennenkuin vau-

nujen pohja jälleen särkyi sirpaleiksi. Teetettiin uusi ja istuttiin, mutta sekin halkesi kuin lasi. Näyttipä siltä kuin vaunut olisivat olleet noidutut.

Väki soitti suutaan ja kynsi tuumivana korvan-taustaan. Silloin pehtori astui paronin luo ja sanoi:

— Herra parooni, tuossa mökissä asuu muukalainen nainen, joka tietää enemmän kuin muut. Pyytäkää hänen oveaan lainaksi ja teettäkää siitä vaunun pohja. Olenpa varma siitä, että se pitää ainakin huomiseen asti.

Parooni lähetti palvelijansa noutamaan ovea, ja Finette lainasi sen mielellään. Ja nyt pohja kyllä piti. Herrasväki astui vaunuihin, ja hääjoukko jatkoi taas kulkuaan. Jo näkyi kirkkokin etäällä. Pian kyllä oltaisiin perillä.

Mutta miten ollakaan! Äkkiä hevoset pysähtyivät, ja kerrassaan mahdotonta oli saada niitä palkaltaan liikkumaan, vaikka ajaja kirkui ja käytti ruoskaa. Valjastettiin lisäksi neljä, kaksitoista, kaksikymmentä uutta hevosta. Turhaan. Hevoset ja vaunut olivat kuin maahanjuotetut.

Mikä neuvoksi? Eihän käynyt laatuun, että morsiuspari hääpäivänään astui jalan kirkkoon. Silloin päällysmies keksi keinon. Hän astui paroonin luo, kumarsi kunnioittavasti ja sanoi:

— Herra parooni, mökissä, joka välkkyä tuolla taampana puitten välissä, asuu vieras nainen, joka

tietää enemmän kuin muut. Pyytäkää hänen lehmäänsä lainaksi vaunujen eteen. Olenpa varma siitä, että se eläin vetää ainakin aamuun asti.

Parooni suostui, ja kiireesti juostiin mökille hakemaan lehmää. Finette lainasikin sen mielellään.

Eipä ollut liioin hauskaa saapua kirkkoon hääpäivänään lehmän vetämänä, arvaahan sen, ettei se ollut vaaleaverisen naisen mieleen. Mutta oli se toki parempaa kuin jäädä maantielle. Siispä valjastettiin lehmä vaunuhevosten eteen ja ajaja läimähytti ruoskallaan.

Heti päästiin liikkeelle, mutta aivan toisella tapaa kuin oli ajateltu. Näytti siltä kuin lehmä vielä kerran aikoi kiertää maan ympäri. Se lähti laukkaamaan hirveätä vauhtia, hevoset seurasivat jäljestä täyttä neliä, ja vaunut morsiusparineen katosivat tomupilveen. Ritarit kannustivat hevosiaan ehtiäkseen mukaan, ja ihmiset juoksivat jäljestä. Olipa se oikeata kilpa-ajoa.

Kun lehmä saapui kirkon luo, kiersi se sen pari kertaa, kääntyi sitten ja laukkasi taas kohti Kerverin linnaa, hevoset ja vaunut jäljessään. Ei kukaan voinut sitä estää, ennenkuin se pysähtyi linnan pihalla. Ja silloin hääpari oli mustelmassa ja uupunut.

Sinä päivänä ei enää voinut olla vihkimisestä puhettakaan. Mutta pöydät olivat valmiiksi katetut, eikä Kerverin parooni tahtonut heittää hyvästi rakkaalle vierailleen, ennenkuin he olivat saaneet jotain suuhunsa.

Istuttiin siis pöytään. Morsiuspari kävi pöydän päähän, ja muut vieraat istuivat itsekukin ikänsä ja säätynsä mukaan.

Paroonin oikealla puolella istuivat hänen poikansa ja vaaleaverinen nainen, mutta hänen vasemmalla puolellaan oli tyhjä paikka.

Ennenkuin alettiin aterioida, kutsui hän luokseen yhden palvelijoista ja sanoi:

— Juokse heti tuon vieraan naisen luo, joka tänään on osoittanut meille niin suurta ystävällisyyttä. Ei ollut hänen vikansa, jos kävi huonosti sittenkin. Esitä hänelle minun kiitollisuuteni ja kutsun saapua nuoren Yvon ritarin hääaterialle.

Palvelija riensi kullattuun tölliin ja tapasi siellä Fineten, joka vuodatti katkeria kyyneliä kadotetun lemmittynsä tähden. Hän kutsui neidon linnaan Yvon ritarin häihin.

— Tervehdi herraasi minun puolestani, vastasi Finette ylpeästi, ja sano hänelle, että jos hän on liian ylhäinen tullakseen minun luokseni, olen minäkin liian ylhäinen tullakseni hänen luokseen.

Kun palvelija esitti Fineten terveiset paroonille,

iski tämä kätensä pöytään, niin että kultalautaset hyppivät.

— Totta tosiaan, niin tulee ylhäisen naisen vastata, huusi hän. Satuloi ratsuni ja käske ratsupalvelijani valmistautua minua seuraamaan.

Kun parooni astui sisään Fineten tölliin, anoi hän kohteliaasti anteeksi, kutsui hänet vielä kerran häihin,

pyysi hänen nousemaan hevosen selkään ja vei hänet sitten Kerverin linnaan komeassa saatossa. Hän ta-lutti hänet juhlasaliin sille kunniapaikalle, joka oli varattu neidolle.

Vieraat katselivat muukalaista ihmetellen. Ken saattoi hän olla, koska parooni kohteli häntä niin kunnioittavasti? Puvusta päättäen hän oli ulko-

maalainen. Oliko hän joku ruhtinatar vai kuningatar? Supatettiin ja kuiskailtiin keskenään, mutta ei kukaan voinut antaa vastausta.

Mutta Finette ei välittänyt toisten ihailusta eikä kunnianosoituksista. Hän oli kuolemaan saakka surullinen. Yvon oli nähnyt hänet eikä tuntenut häntä. Hän oli luonut neitton kylmän katseen ja sitten kääntynyt jälleen morsiamensa puoleen, joka tarkasti Finetteä ivallisesti hymyillen.

Silloin Finette epätoivoissaan otti viimeisen kultapallon taskustaan. Hän käänteli sitä kädessään ja mutisi:

Kultapallo mua muista,
auta, turvaa tuiretuista.

Heti alkoi kultapallo paisua. Se kasvoi suureksi kultapikariksi. Ei ruhtinaankaan pöydässä oltu koskaan komeampaa eikä kallisarvoisempaa nähty.

Finette täytti pikarin viinillä ja ojensi sen palvelijalle.

— Vie tämä pikari Yvon ritarille! sanoi hän. Hän ei varmaankaan kieltäydy juomasta minun maljaani.

Yvon vastaanotti pikarin välinpitämättömästi, kumarsi kylmästi Finetelle ja joi jonkun pisaran. Sitten hän laski pikarin kädestään ja kääntyi jälleen morsiamensa puoleen, ikäänkuin ainoastaan hän olisi ollut hänen ajatuksissaan. Vaaleaverinen nainen

näytti hiukan levottomalta. Mutta Yvonin sanat ja katseet rauhoittivat häntä. Hän hymyili sulhaselleen ja laske käteensä hänen käsivarrelleen.

— Ystävät, huudahti silloin parooni äkkiä, juokaamme kaikki sen jalon naisen malja, joka meillä on kunnia nähdä vieraana juhlapöydässämme. Eläköön kultaisen majan valtiatar!

Kaikki joivat maljan riemuisan suostumuksen hälinällä. Yvon vain kohotti pikariansa. Mutta silloin hän yhtäkkiä säpsähti ja kalpeni. Hän tuijotti teensä, ikäänkuin olisi nähnyt näyn.

Ja hän olikin nähnyt näyn. Pikarin pohjalla hän näki kuin kuvastimessa koko entisen elämänsä. Siinä oli jättiläinen, joka ajoi häntä takaa, Finette, joka veti hänet mukaansa, laiva, joka kanto heidät pois. Ja lopuksi hän näki, kuinka hän jätti auttajansa rannalle, ja kuinka tämä itki, kun hän läksi pois. Missä hän nyt olikaan? Tietysti hänen rinnallaan. Kuka muu voisi istua Yvonin rinnalla kuin Finette?

Hän käänsi katseensa valkoveriseen naiseen. Silloin hän kiljahti kuin olisi käärmettä tallannut. Sitteen hän nousi horjuen kuin päihtynyt ja tuijotti ympärilleen. Mutta vihdoin hänen katseensa osui Finetteen. Hän syöksyi hänen luokseen: — Finette, Finette, anna minulle anteeksi! huudahti hän.

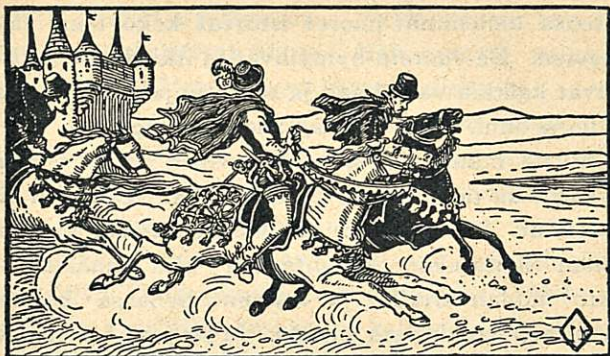
Ja Finette antoi hänelle anteeksi kaikesta sydämestään. Onnellisina vihdoin löydettyään toinen

toisensa molemmat nuoret istuivat koko illan viereysten. He vuoroin hymyilivät ja itkivät, he muistelivat kaikkia vaiheitaan ja seikkailujaan. Se vasta oli ilo ja onni, jotta ei ilman alla ihanampaa.

Mutta minne joutui vaaleaverinen nainen? Sitä en varmaan tiedä sanoa. Yvonin kiljahtaessa hän oli kadonnut. Kansa kertoi nähneensä hirveän vanhan ruman noita-akan kiiruhtaneen ulos linnasta istuen luudanvarrella ja lentäen tiehensä koirien raivoisasti haukkuessa jäljessä. Ja yleisenä luulona oli Kerverissä, että tuo vaaleaverinen nainen ei ollut kukaan muu kuin jättiläisen kummitäti, häijy noita-akka.

Seuraavana päivänä vietettiin Yvonin ja Finetten uljaat häät. Ja kauan he elivät onnellisina yhdessä. Poikia ja tyttäriä kasvoi heidän ympärilleen, ikivanhan suvun virkeitä vesoja.

Vieläkin näytetään Bretagnessa Kerverin linnan raunioita, ja niiden seassa on omituinen kuvapatsas; se esittää nuorta naista, jolla on viisi pikkuruista palloa kädessä.

Kolme sitroonaa.

Eli ennen kuningas, jolla oli yksi ainoa poika, ja tätä hän rakasti enemmän kuin silmäteräänsä. Sillä pojasta riippui koko kuningassuvun tulevaisuus. Vanha kuningas siis yötä päivää tuumiskeli, millä tavoin saisi poikansa oikein rikkaan ja ihanan prinsessan puolisoksi. Sillä hän ei tahtonut kuolla ennenkuin oli nähnyt pienet lapsenlapsensa ympärillään hyörivän. Vasta silloin hän saattoi olla varma siitä, ettei hänen kuninkaallinen sukunsa kuole ja häviä lähimmässä tulevaisuudessa.

Kaikeksi onnettomuudeksi oli nuori prinssi varsin kaino luonteeltaan, varsinkin naisten seurassa, eikä tahtonut kuulla puhuttavan naimisiinmenosta.

Turhaan kuningas pyysi ja kätti, Carlino, se oli pojan nimi, oli järkähtämätön. Yhtä hyvin olisi voinut kuurolle puhua. Hän ei lainkaan tuntunut piittaavan isänsä toivomuksista. Ja näin kului vuosi toisensa jälkeen.

Mutta eräänä päivänä tapahtui jotain kummallista. Kuningas ja prinssi istuivat paraillaan päivälispöydässä, ja vanha isä kehoitti taaskin poikaansa menemään naimisiin. Carlino teki kärsimättömän liikkeen, ja koska hänellä oli veitsi kädessä, sattui hän leikkaamaan itseään sormeen. Veri purskahti haavasta ja tippui alas lautaselle, joka oli prinssin edessä. Lautasella oli kermaa, ja kun prinssi näki, miten kauniisti punainen ja valkoinen seintuivat yhteen, juolahti hänen päähänsä äkkiä merkillinen tuuma.

— Sellaisen vaimon minä haluan, hän sanoi isälleen. Hänen tulee olla niin punainen kuin veri ja niin valkoinen kuin tämä kerma. Jossain maailmassa lienee kyllä sellainen nainen. Suo minun heti lähteä avaraan maailmaan etsimään tuota ihanata neitoa.

Kuningas vallon kivettyi kauhusta. Hänestä tuntui kuin olisi katto romahtanut hänen päälleen. Hän kalpeni, änkytti, vapisi. Viimein sanoi hän:

— Rakas poikani, mikä hullu päähänpisto onkaan

mieleesi iskenyt! Sinähän olet minun vanhuuteni turva, ainoa toivoni tulevaisuuteen nähden. Oletko tullut päähkähulluksi? Ennen et huolinut kuulla naimisista puhuttavankaan, ja nyt tahdot muitta mutkitta juosta teille tuntemattomille ja jättää minut aivan yksin. Etkö ajattele mitkä vaarat voivat sinua moisella retkellä kohdata? Karkoita tuollaiset tyhmit oikut ja jää minun luokseni. Muutoin muserrat sydämeni.

Mutta vanhan kuninkaan rukoukset ja varoitukset eivät auttaneet rahtuakaan. Carlino oli kuin olikin päättänyt lähteä matkaan. Ja viimein täytyi isänkin myöntyä. Hän syleili itkien poikaansa, antoi hänelle pari uskollista palvelijaa seuralaiseksi ja suuren summan matkarahoiksi. Carlino nousi ratsun selkään ja karahutti pois linnasta.

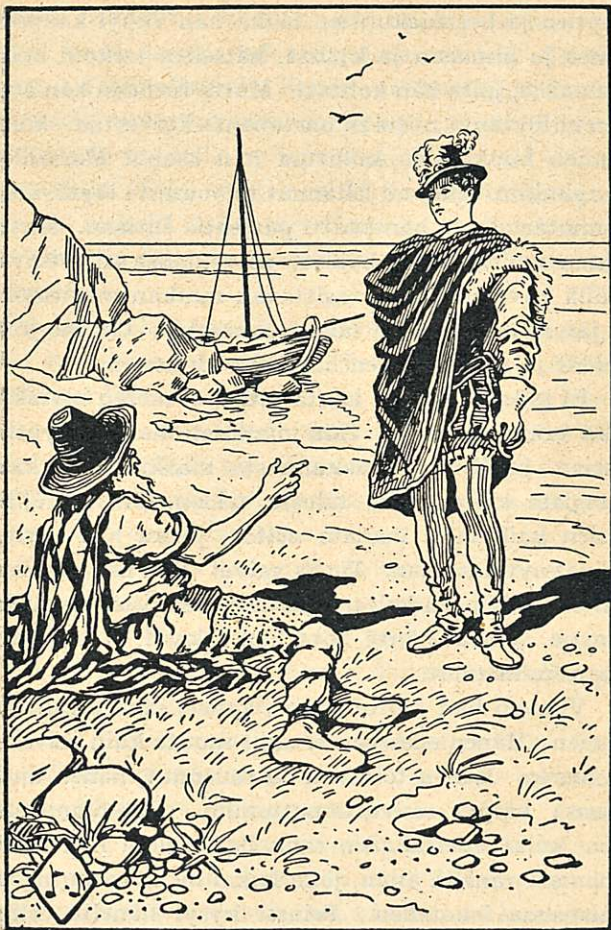
Kuningas seisoi linnan korkeimmassa tornissa ja seurasi katseillaan poikaansa, kunnes hän katosi näköpiiristä. Kun hän ei enää nähnyt häntä, kätki hän pään käsiinsä ja itki kauan. Tuntui kuin olisi sydän hänen rinnastaan riistetty.

Mutta Carlino ratsasti reippaasti eteenpäin. Hänen lakkinsa sulat liehuivat tuudessa, ja hänen kannuksensa välkkyivät auringonpaisteessa. Hän tunsi itsensä voimakkaaksi ja varmaksi ja uskoi lujasti pian löytävänsä sen, jota hän etsi. Yli vuorten ja laaksojen kävi hänen matkansa, hän ratsasti kuningas-

kuntien ja herttuakuntien halki, hän viipyi kaupungeissa ja linnoissa ja kylissä, katsellen tarkoin kaikkia naisia, joita hän kohtasi. Mutta turhaan hän etsi, hän ei löytänyt mistään unelmiensa kaivattua. Muutamien kuukausien kuluttua hän saapui Marseillen kaupunkiin. Hän oli lekannut toivomasta löytävänsä kaunotartaan ja hän päätti purjehtia Intiaan. Mutta hänen molemmat uskolliset palvelijansa sairastuivat täällä kovaan tautiin rasittavan matkan murtamina ja jäivät makaamaan sairashuoneeseen. Carlino jätti heidät ja astui pieneen heikkoon alukseen.

Ei mikään voinut häntä estää, ei meren myrskyt eikä erämaan helle. Hän matkusti halki Egyptin, Intian ja Kiinan maakunnasta maakuntaan, kaupungista kaupunkiin, talosta taloon, töllistä tölliin etsien kaikkialta ihanata neitoa, jonka hän kerran oli nähnyt unessaan. Turha vaiva! Hän näki kaikenvärisiä naisia: ruskeita, valkoisia, keltaisia, punaisia, mustia. Mutta häntä, jota hän rakasti, ei hän koskaan kohdannut.

Viimein hän joutui kauas, kauas, aina maailman ääreen. Hänen edessään ei ollut muuta kuin taivasta ja merta. Hänen toivonsa oli rauennut, hänen unelmansa häipyi saavuttamattomiin. Epätoivoissaan hän kulki edestakaisin rannalla. Silloin hän äkkiä huomasi vanhan äijän, joka loikoi hiekalla auringonpaisteessa lekotellen. Prinssi kysyi häneltä, oliko

maata noiden aaltojen takana, jotka häipyivät kaukaisuuteen.

— Ei, vastasi vanhus, ei kukaan ole ikinä löytänyt saarta eikä rantaa tästä merestä. Ja ne, jotka ovat uskaltautuneet sen ulapalle, eivät ole koskaan palanneet. Pikku lapsena kuulin kerrottavan tarinan, että muka kaukana, kaukana meressä on saari ja että kohtalon haltiattaret asuvat siinä. Mutta onneton se, joka lähestyi noita heltymättömiä naisia. Heidän näkönsä tuotti kuoleman, niin kerrottiin.

— Entäpä sitten, huudahti Carlino. Meneisin mielelläni tuonelan tuville, jos vain voisin löytää sen kaunottaren, josta olen uneksinut.

Rannalla oli vene. Carlino hypähti siihen ja kohotti purjeen. Tuuli täytti purjeen ja vene liukui merelle päin. Kohta rohkea nuorukainen oli yksinään ulapalla. Turhaan hän tähysteli kaikille tahoille maata nähdäkseen. Vain vettä, ei mitään muuta kuin vettä joka haaralla, niin kauas kuin silmä kantoi. Aalto ajeli aaltoa, hetki kului hetken jälkeen. Aurinko laski, yksinäisyys ja hiljaisuus ympäröitsi Carlinon. Mutta äkkiä häneltä pääsi huuto. Kaukana hän huomasi mustan pilkun. Veneellä tuntui ikäänkuin olevan halu joutua perille, se kiiti aaltojen halki nuolta nopeammin. Parin hetken kuluttua se karahti rantaan. Carlinon edessä kohosi mahtavia, äkkijyrkkiä kallioita, joilla oli terävät, pirstoutuneet kärjet. Koh-

talo oli heittänyt hänet sille rannalle, jolta ei kukaan ollut palannut.

Kiivetä tätä muuria ylös ei ollut helppo temppu. Siinä ei näkynyt tien eikä polun merkkiäkään. Carlino alkoi kuitenkin ryömiä ylöspäin. Hän repi käntensä ja polvensa rikki teräviin kiviin, ja veri veti ikäänkuin punaisen nauhan hänen jälkeensä. Vihdoin hän pääsi kallion harjalle, runneltuna ja menehtyneenä. Mutta siellä ei näyttänyt olevan mitään, mikä olisi voinut palkita hänen vaivojaan. Ainoastaan jäätä ja lunta mustien, ryhmyisten paasiseinien välillä. Ei pensasta, ei ruohonkortta kasvanut. Se oli talven ja kucleman kuva. Mutta keskellä tätä autiutta oli kurja mökki, jonka katto oli peitetty suurilla kivillä kestääkseen myrskyjen raivoa. Kun prinssi kurkisti mökin sisälle, kohtasi häntä niin kummallinen näky, että hän jäi äänettömäksi hämmästyksestä ja kauhusta.

Mökin seinällä riippui valtava vaate ja siihen oli kirjailltu joukko ihmiskuvioita, kaikenikäisiä ja -säätyisiä. Siinä näkyi kuninkaita, sotamiehiä, työläisiä, talonpoikia, vallasnaisia palvelustyttöjen vieressä, jotka kehräsivät pellavaa, lapsia, jotka leikkivät ja tanssivat. Vaatteen edessä hyöri mökin haltia edestakaisin. Se oli vanha vaimo, tai oikeammin se oli itse kuolema, sillä siltä hän näytti. Hän oli pelkkää luuta ja nahkaa. Suunnattomat sakset kädessä hän kiiti kuin hämähäkki sinne ja tänne ja silmäili tar-

koin kaikkia vaatteelle kirjailtuja kuvia. Yhtäkkiä hän syöksähti jonkun kuvan kimppuun ja leikkasi sen rikki yhdellä otteella. Ja silloin kuului hätähuuto, epätoivon huuto, joka sai veren jähmettymään. Lapsenitkua, äitien huokauksia, vanhuuden viimeistä voihtinata, oli kuin kaikki elämän tuskat olisivat sekaantuneet tähän viimeiseen hätähuutoon. Mutta vanha vaimo purskahti silloin nauruun, ilkeään nauruun. Ja heti vaate taas oli eheä, ikäänkuin näky-mättömän käden korjaamana.

Vanha ämmä lähenei juuri vaatetta, kun hän huomasi Carlinon varjon seinällä.

— Pelasta itsesi täältä, onneton! huusi hän päätään kääntämättä. Minä tiedän, miksi olet tullut tänne, mutta en voi tehdä mitään sinun hyväksesi. Käännä sisareni puoleen, hän ehkä voi auttaa sinua. Sillä hän on Elämä. Mutta minä olen Kuolema.

Prinssi kiiruhti heti pois, iloisena päästessään näkemästä kauheaa näkyä. Hän juoksi yli lumen ja kivien lomitse kuin pahojen henkien ajamana. Ja mitä kauemmas hän tuli, sitä enemmän muuttui koko seutu. Hän oli nyt rehevässä ja kauniissa laaksossa. Häntä ympäröivät laineilevat viljavainiot ja tuuheat hedelmäpuut. Erään puun varjossa hän näki sokean vaimon, joka istui rukkiensa keskellä, ja jokaisessa rukissa oli erilaista rihmaa: kultarihmaa, hopearihmaa, pellavaa, hamppua, villaa ja silkkiä.

Haltiatar hapuili rukkejaan ja alkoi kehrätä milloin milläkin. Kun hän oli kehrännyt säikeen loppuun jollakin, kääntyi hän ikäänkuin umpimähkään seuraavan ääreen.

Carlino tervehti häntä ja oli juuri alkamaisillaan kertoa vaelluksestaan, kun vaimo keskeytti hänet:

— Minä en voi tehdä mitään sinun hyväksesi, poikani. Minä olen sokea, enkä tiedä itse, mitä minä teen. Tämä rukki, jonka olen sattumalta saanut käsiini, ratkaisee kaikkien niiden kohtalot, jotka syntyvät tänä hetkenä. Rikkaus tai köyhyys, onni tai onnettomuus liittyvät tähän rihmaan, jota minä en voi nähdä. Minä olen sallimuksen orja enkä voi mitään antaa. Käänny toisen sisareni puoleen! Ehkäpä hän kykenee auttamaan sinua. Hän vallitsee syntymää niinkuin minä elämää.

Carlino riensi keventynein sydämin kolmannen jumalattaren luo.

Hän kohtasi tämän kauniina ja raikkaana kuin kevät. Kaikki orasti ja versoi hänen ympärillään. Vilja nosti hentoa laihoaan maasta, hedelmäpuut puhkesivat kukkaan, umpuut aukesivat, pienet kananpojat ryömivät esille munista ja juosta piipersivät kanan ympärillä, vastasyntyneet karitsat leikkivät emonsa luona. Se oli elämän ensimmäinen hymyilevä katse.

Haltiatar otti prinssin ystävällisesti vastaan.

Tämän kerrottua mielettömästi vaelluksestaan pyysi hän hänet vieraaksi aterialleen. Aterian jälkeen haltiatar antoi hänelle kolme sitroonaa ja veitsen, jonka varsi oli hopeasta ja helmiäisestä.

— Carlino, sanoi hän, nyt voit palata jälleen isäsi luo. Olet voittanut palkinnon ja saanut, mitä etsit. Kun olet tullut takaisin valtakuntaasi, niin leikkaa kahtia yksi näistä sitroonista ensimmäisen lähteen luona, jonka siellä kohtaat. Heti ilmestyy haltiatar eteesi ja sanoo: »Anna minulle juodakseni!» Anna hänelle heti vettä, muutoin hän liukuu pois käsistäsi. Jos kahden ensimmäisen onnistuu päästä sinulta karkuun, niin pidä kolmatta silmällä! Anna hänelle heti vettä, niin saat mielesi mukaisen vaimon.

Prinssi kiitti haltiatarta ja lupasi noudattaa hänen neuvoaan.

Maailman äärestä on pitkä taival takaisin, ja Carlino sai kokea monta kovaa, ennenkuin hän taas saapui kotia isänsä valtakuntaan. Mutta monien vastusten ja vaarojen jälkeen hän vihdoin pääsi kotimaahansa, alati kantaen kolmea kallisarvoista sitroonansa.

Hän oli vain parin peninkulmen päässä linnasta, kun hän tuli sankkaan saloon, missä hän oli monet kerrat metsästännyt. Kirkas lähde välkkyi koivujen välistä häntä vastaan. Hän istui nurmikolle, otti yhden sitroonista ja leikkasi sen kahtia veitsellään.

Heti ilmaantui nuori nainen hänen eteensä, valkea kuin maito ja punainen kuin veri.

— Anna minulle juodakseni! sanoi hän.

— Kuinka hän on kaunis, ajatteli Prinssi. Ja muistamatta haltiattaren neuvoa hän vaipui äänettömään ihailuun.

Hetikohta haihtui näky. Carlino löi pahoilla mielin otsaansa ja katui tyhmyyttään. Mutta se oli liian myöhäistä.

Hiukan tyynnyttyään hän leikkasi vapisevin käsin toisen sitroonan kahtia. Mutta se haltiatar, joka nyt ilmaantui, oli vielä kauniimpi ja haihtuvampi kuin ensimmäinen. Carlinin häntä ihastuneena katsellessa hän oli kadonnut nopeammin kuin silmänräpäys vilahtaa.

Prinssi purskahti itkuun. Hän nyyhkytti ja katui katkerasti heikkouttaan.

— Millainen houkka minä olen, huudahti hän. Kahdesti olen päästänyt onneni karkaamaan käsistäni. Minä ansaitsisin kuolla.

Mutta hän muisti, että hänellä vielä oli yksi sitroona jäljellä. Ja nyt hän päätti pitää mielessään haltiattaren varoituksen.

Hän leikkasi kahtia kolmannen sitroonan. Uusi ihana naisolento ilmestyi hänen eteensä ja sanoi:

— Anna minulle juodakseni!

Heti paikalla prinssi ojensi hänelle pikarillisen

vettä. Ja nyt näky viipyi elävänä ja hymyilevänä. Hän oli ihmeteltävän kaunis, ihanampi kuin yksikään nainen koko maailmassa. Hänen hiuksensa olivat välkkyvät kuin kulta, hänen silmänsä siniset kuin lemmikinkukat ja hänen huulensa punaiset kuin ruusut.

Carlino aivan hämmentyi ihmetyksestä ja ilosta. Hän ei voinut ymmärtää, kuinka niin ihana olento oli saattanut ilmaantua sitroonasta.

— Nukunko minä, ajatteli hän, ja onko tämä vain unta?

Mutta haltiattaren hymyily vakuutti hänelle, että hän oli valveilla.

Hän otti prinssin käden omaansa ja lupasi seurata häntä kotia hänen isänsä, vanhan kuninkaan luo, siellä tullakseen hänelle puolisoiksi.

Carlino aikoi juuri saattaa hänet linnaan, kun muuan seikka johtui hänen mieleensä. Eihän hänen sopinut antaa morsiamensa tulla kävellen. Hovin uljaimmissa vaunuissa hänen tuli ajaa linnaan!

— Odota tässä hetkinen! sanoi hän. Tunnin kulluttua olen täällä jälleen.

Ja hän riensi pois.

Yksin jäätyään nuorta tyttöä alkoi pelottaa. Hän kuuli huuhkajan huutavan ja tuulen kohisevan metsässä. Vavisten hän katseli ympärilleen. Lähteen vieressä kasvoi mahtava tammi. Siihen hän saattoi

kätkeytyä. Hän nousi puuhun ja istuutui sen oksalle, niin että hän jäi kokonaan lehvien peittoon. Ainoastaan hänen kauniit kasvonsa pilkistivät esiin ja kuvastuivat alhaalla lähteen vedessä.

Lähteen lähistössä asui muuan vallasperhe, jolla oli neekerityttö palvelijana. Tämä musta palvelijatar tuli joka aamu lähteelle vettä noutamaan. Hän tuli sinne nytkin saviruukku olkapäällään. Juuri kun hän rupesi sitä täyttämään, näki hän haltiattaren kuvaisen. Neekerityttö, joka oli yhtä yksinkertainen kuin ruma, luuli nähneensä oman kuvansa lähteessä.

— Miten kaunis minä olen! huudahti hän. On aivan hullua, että tällaisen kaunottaren täytyy käydä vettä noutamassa. Sitä en totisesti enää viitsi tehdä.

Ja korskeudessaan hän pauskasi ruukun siruiksi ja palasi kotia.

Kun hänen emäntänsä kysyi, mihin hän oli pannut ruukun, vastasi hän ylenkatseellisesti kohauttaen olkapäitään:

— Ruukku käy niin kauan lähteelle, kunnes viimein särkyä. Eikö rouva sitä ole kuullut?

Rouva antoi hänelle silloin puusangon ja käski hänen heti noutaa sillä vettä.

Neekerityttö meni takaisin lähteelle ja alkoi taas katsella kuvaistaan. Hän katsoi ylpeästi hymyillen sitä ihanaa kuvaa, jonka hän näki vedessä. Sitten hän huokasi ja sanoi itsekseen:

— Ei, minä en olekaan sellainen apina, kuin ihmiset hokevat. Minä olen paljon kauniimpi kuin emäntäni. Olisinpa aika hupsu, jos kantaisin vettä hänelle.

Hän paiskasi sangon maahan, niin että se meni tuhanneksi sirpaleeksi, ja palasi sitten nurkuen kotiinsa.

Kun nyt emäntä kysyi, mihin sanko oli joutunut, vastasi hän ynseästi:

— Se putosi maahan ja särkyi sekin.

Silloin rouva menetti kärsivällisyytensä. Hän sieppasi luudan ja antoi neekeritytölle kelpo löylytyksen. Sitten hän haki läkkikannun, antoi sen palvelijalleen ja sanoi:

— Nouda nyt vettä ja vikkelään! Jollet heti paikalla toimita tänne astiaa vettä täynnä, pieksen sinut valkeaksi kuin vainaan. Muista se!

Neekerityttö otti sääret selkäänsä ja juoksi lähteelle. Kannun täytettyään hän ei voinut olla vielä kerran vilkaisematta lähteeseen. Ja jälleen hän näki tuon kauniin kuvajaisen.

— Ei, huusi hän silloin raivoissaan, minä en ole mikään piikatyttö. Minä en ole luotu vettä kantamaan kuin mikä orja.

Ja hän tempasi suuren neulan hiuksistaan ja alkoi sillä pistellä reikiä läkkikannuun, niin että se pian oli kuin puutarhurin kastelukannu, josta lähti satoja pikku suihkuja.

Tämän nähdessään haltiatar purskahti nauruun ylhäällä puussa. Neekerityttö kohotti katseensa, huomasi haltiattaren ja ymmärsi yhtäkkiä kaikki.

— Vai niin, ajatteli hän, vai sinunko tähtesi minä olen saanut niin paljon kuria! No, sen kyllä saat maksaa!

Sitten hän teki äänensä niin hienoksi ja ystävälliseksi kuin suinkin ja kysyi:

— Mitä te teette siellä puussa, kaunis neiti?

Haltiatar, joka oli yhtä hyvä kuin hän oli kaunis, alkoi puhella neekeritytön kanssa ja lohdutti häntä niin hyvin kuin taisi. Ja mitään petosta epäilemättä hän kertoi kaikki, mitä hänelle oli tapahtunut, kuinka hän oli kohdannut prinssin, ja minne tämä oli mennyt, ja että prinssi kohta oli palaava isänsä hienoimmilla ajoneuvoilla noutakseen hänet linnaan ja viettääkseen häät hänen kanssaan.

Neekerityttö kuunteli tarkoin ja mietti mielessään keinon haltiattaren kukistamiseksi. Sillä hän oli täynnä kateutta ja häijyyttä ja yhtä kavala kuin ruma.

— Rakas neiti, sanoi hän maikaillen, teidän sulhasennehan tulee heti. Kuinka voitte ajatellakaan ottaa häntä vastaan tuon näköisenä! Teidän tukkanne on aivan epäjärjestyksessä. Antakaas, kun minä kiipeän luoksenne, niin asetan sen kuntoon tuossa tuokiassa.

— Niin, olkaa kiltti ja tulkaa sitten tänne, vastasi haltiatar ystävällisesti. Ja hän ojensi valkean kätensä rumaa neekerityttöä vastaan.

Tuskin oli häijy tyttö päässyt ylös puuhur, ennenkuin hän alkoi suorita haltiattaren hiuksia. Mutta yhtäkkiä hän veti pitkän neulansa ja pisti sen syvälle kauniin, pahaa aavistamattoman tytön päähän. Kun haltiatar tunsu olevansa haavoitettu, huusi hän:

— Kyyhky! Kyyhky!

Ja heti hän muuttui kyyhkyksi ja lensi tiehensä.

Neekerityttö asettui tyynesti hänen paikalleen ja odotti puun latvassa prinssin tuloa.

Tulisella ratsullaan, saattona pitkä jono hovimiehiä ja ritareita, prinssi lähestyi lähdeettä. Saapuesaan paikalle ja tavatessaan valkean joutsenensa asemesta ruman mustan korpin, joutui hän hämmästyksen ja surun valtaan. Hän sai tuskin sanaa suustaan, ja kyynleet nousivat hänen silmiinsä. Hän tähysteli joka haaralle. Mutta mitään haltiatarta ei näkynyt.

Neekerityttö, joka oli joutunut hiukan hämilleen prinssin tullessa, toipui siitä pian ja sanoi mitä kylmäverisimmällä julkeudella:

— Älkää enää etsikö morsiantanne, prinssi. Se olen juuri minä. Häijy noita on muuttanut minut neekeritytöksi.

Carlino ei voinut muuta kuin uskoa hänen puhu-

van totta, ja tunsi nyt itsensä ylen onnettomaksi haltiattaren lahjasta. Mutta hän ei tahtonut rikkoa sanaansa. Senvuoksi hän kohteliaasti tarjosi kätensä neekeritytölle ja auttoi hänet alas puusta. Hän puetutti hänet siihen kallisarvoiseen pukuun, jonka hän oli tuonut mukanaan, ja koristi hänet kulta- ja jalokivikoristeilla. Mutta tyttö pysyi yhtä mustana ja rumana kuin ennenkin.

Carlino saattoi hänet vaunuihin, ja neekerityttö asettui hänen oikealle puolelleen. Niin he ajoivat linnaan. Prinssin sydän oli pakahtua, mutta hänen täytyi malttaa mielensä ja koettaa näyttää iloiselta.

Vanha kuningas oli tullut poikaansa vastaan. Ne ihmeelliset ylistykset, joilla prinssi oli kuvailut hänelle morsiamensa kauneutta, olivat saaneet hänet niin innokkaaksi näkemään neitoa, ettei hän malttanut odottaa nuoren parin saapumista linnaan. Mutta kun hän nyt näki mustan neekerineidon, kiukustui hän silmittömäksi.

— Ei, toden totta, tämä on liian julkeaa! huusi hän. Tiesin kyllä, että poikani oli hupsu, mutta enpä luullut, että hän oli päällepäätteeksi sokeakin! Tucko, se nyt on se ihmeellinen aarre, jota löytääksesi sinun on täytynyt matkata maailman ääreen? Tuotako kuvastusta sinä kehuit kauniimmaksi ja raikkaammaksi kuin ruusu? Viekää pois koko kummitus heti paikalla! Sellaisesta miniästä minä en huoli.

Prinssi lankesi polvilleen isänsä eteen ja rukoili häntä malttamaan mielensä. Ja hovimiehet rukoilivat prinssin puolesta. Kuningas parka oli siinä aivan neuvottomana. Lopulta hän ei voinut tehdä muuta kuin mukautua välttämättömyyteen. Hän antoi siis suostumuksensa avioliittoon, mutta raskaalla sydämellä.

Häät päätettiin viettää kymmenen päivän kulu-
tua, ja linnassa ryhdyttiin suuriin varustuksiin.

Neekerityttö vietiin komeaan huoneistoon, ja kreivit ja paroonit palvelivat häntä. Sillä aikaa laitettiin linna uudelle iholle ulkoa ja sisältä, puutarha siistittiin, puiston käytävät puhdistettiin, rakennettiin pieniä huvimajoja ja paviljonkeja, tehtiin kaikki niin hienoksi ja komeaksi kuin voitiin suurta juhlapäivää varten.

Keittiössä oli yhtä paljon puuhaa. Kolmesataa kyökkipoikaa, sata kokkia ja viisikymmentä kyökkimestaria hyöri ja hääri siellä kuninkaan keittiöpäällikön, hyvin ylhäisen ja tärkeän herran valvonnan alaisina, kynnittiin hanhia ja kalkkunia ja silavoitiin kanoja ja kyyhkysiä. Pantiin toimeen hirveä verilöyly kaikessa linnan siipikarjassa.

Kun nämä puuhat olivat parhaillaan, lensi pieni kyyhky keittiön ikkunalle. Se oli aivan valkea, mutta sillä oli siniset pilkut siivissä. Valittavalla äänellä se kuikutti:

— Onko prinssi Carlino jo mennyt naimisiin neekeri-tyttönsä kanssa? Oi, sanokaa minulle se! Sanokaa se!

Huhu kummallisesta kyyhkystä kulkeutui keittiöpäällikön korviin. Hän meni sitä katsomaan ja huomasi kummakseen, että se todellakin osasi puhua. Moinen merkillisyyttä täytyisaattaa tulevan kuningattaren tietoon.

Keittiöpäällikkö riensi heti nekeri-tytön luokse ja kertoi hänelle kumman. Nekeri-prinsessa käski hänen heti ottaa kyyhkyn kiinni ja teurastaa sen kuten muutkin.

Keittiöpäällikkö totteli ja sieppasi kiinni kyyhkyn, joka ei pyrkinytkään pakenemaan. Silmänräpäyksessä hän katkaisi siltä kaulan ja viskasi pään ikkunasta puutarhaan. Kolme veripisaraa putosi

silloin maahan, ja samalle paikalle kasvoi kolme päivää myöhemmin kaunis sitrocnapuu. Se putkahti nopeasti maasta ja jo illan tultua se oli täydessä kukassa.

Juuri samana iltana osui prinssi seisomaan parvekkeellaan hengittämässä raitista ilmaa. Hän hucmasi silloin sitrocnapuun, jota hän ei ollut milloinkaan ennen nähnyt, kutsutti keittiöpäällikön luokseen ja kysyi häneltä, kuka puun oli istuttanut. Keittiöpäällikkö kertoi kaikki, mitä hän tiesi, ja hänen kertomuksena sai prinssin ajattelevalle ja aprikoivalle mielelle. Hän käski vartioimaan puuta tarkoin ja kielsi kuolemanrangaistuksen uhalla siihen koskemasta.

Seuraavana aamuna hän riensi puutarhaan. Hän löysi silloin kolme sitroonaa puusta, aivan samanlaisia kuin mitkä hän oli saanut kohtalon haltiattarilta. Carlino poimi hedelmät, vei ne huoneeseensa ja väänsi ovenlukon kahteen kertaan kiinni.

Vapisevin käsin hän otti pikarin, täytti sen vedellä ja tarttui sitten veitseen, haltiattarien lahjaan, joka hänellä aina oli mukanaan.

Hän halkaisi ensimmäisen sitroonan. Ensimmäinen haltiatar ilmaantui. Mutta prinssi ei katsahanutkaan häneen, vaan antoi hänen kadota. Toinenkin haltiatar sai liittää pois. Mutta kun kolmas ilmaantui, ojensi prinssi hänelle heti pikarin, ja haltiatar joi hy-

myillen suloisempana ja kauniimpana kuin koskaan ennen.

Hän kertoi nyt Carlinolle kaikki, mitä hänelle oli tapahtunut, ja miten paljon hän oli kärsinyt neekeri-tytön tähden. Poissa suunniltaan vihasta ja samalla ilosta prinssi alkoi hyppiä ja tanssia ympäri huonetta, riemuiten onnestaan. Kuningas kuuli melun ja riensi katsomaan, mitä oli tekeillä. Kun hän näki haltiattaren ja kuuli hänen tarinansa, oli hänen vuoronsa tulla virmapäiseksi. Hän tanssi ja nauroi, niin että kruunu viippui hänen pääläellään, ja naksutteli sormiaan sulasta riemusta.

Mutta sitten hän hillitsi itsensä ja rypisti kulumiaan, ikäänkuin jokin ajatus olisi johtunut hänen mieleensä. Hän otti hunnun ja heitti sen haltiattaren ylle, niin että se verhosi hänet päästä jalkoihin. Sit-ten hän tarttui häntä käteen ja johti hänet ruokasaliin.

Oli juuri aamiaisaika. Kaikki odottivat kunin-gasta istuakseen pöytään. Pitkässä rivissä seisoivat hovimiehet juhlallisesti asettuneina ympäri salia. Kuningas talutti haltiattaren jokaisen luo, veti hun-tua hiukan sivulle, niin että saattoi nähdä hänen kas-vonsa, ja kysyi:

— Minkä rangaistuksen ansaitsee se, joka on tahto-nut tallata maahan tällaisen ruusun?

He hämmästyivät kaikki kovin ja vastasivat ku-

kin omalla tavallaan. Muutamat sanoivat, että sen, joka oli tehnyt moisen rikoksen, tulisi saada nuora kaulaansa, toiset, että olisi sidottava kivi kiinni häneen ja heitettävä hänet mereen, toiset, että hänet olisi nyljettävä elävältä.

Kun tuli neekeritytön vuoro, lähestyi hän aivan rauhallisesti eikä tuntenut haltiatarta. Oli kuin hän olisi ollut lyöty sokeudella.

— Teidän majesteettinne, sanoi hän, se, joka on tahtonut vahingoittaa tätä kaunista naista, ansaitsee tulla elävältä poltetuksi.

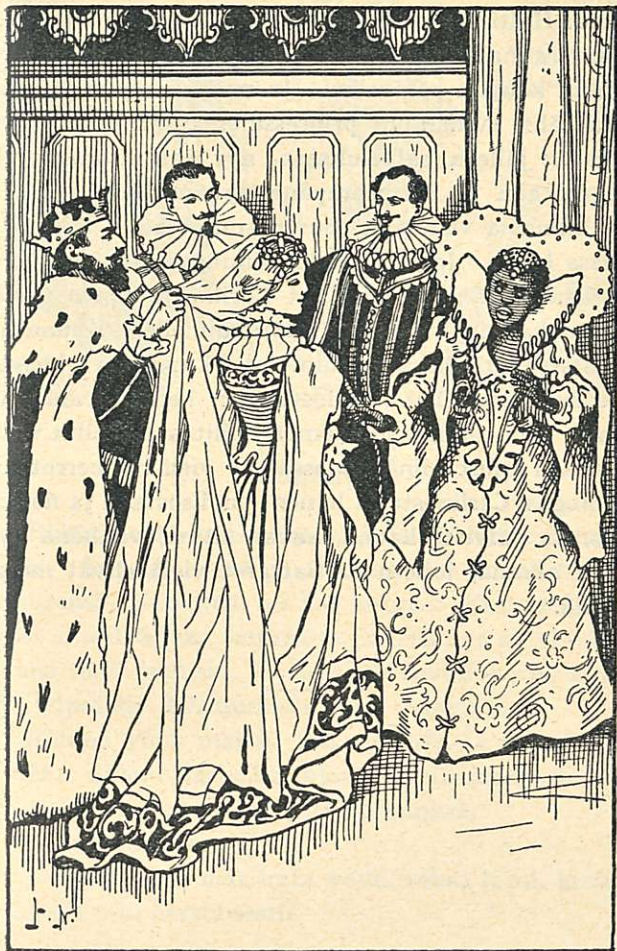
— Olet lausunut oman tuomiosi, huusi kuningas. Katso uhriasi, kurja olento, ja valmistaudu kuolemaan! Pystyttäkää heti rovio linnan edustalle. Tahdon, että uskollinen kansani myöskin saa nauttia nähdessään tämän noidan palavan.

— Teidän majesteettinne, sanoi haltiatar lempeästi, ei varmaankaan kieltäne minulta pientä häälahjaa.

— En suinkaan, rakas lapseni, vastasi kuningas. Pyydä, mitä haluat, ja saat sen heti, vaikka pyytäisit oman kruunun.

— Armahtakaa sitten tuota tyttö raukkaa! Minun käy häntä niin sääliksi. Antakaa hänen elää ja parantaa itsensä! Ehkäpä hän voi luopua häijyydestään aikaa myöten.

Kuningas oli antanut sanansa ja hänen täytyi se

pitää. Haltiatar antoi neekeritytölle anteeksi ja laski hänet rauhassa menemään, vieläpä antoi hänelle lahjankin kaupan päällisiksi. Ja musertuneena ja nöyränä lähti kukistunut prinsessa emäntänsä luo ruvetakseen jälleen palvelukseen, nyt parantuneena ylpeydestään ja lempeämpänä sydämeltään.

Linnassa vietettiin suuren suuret häät, joissa ilo laessa lauloi. Ja kun vanha kuningas vihdoinkin kuoli, iästään kylläisenä, nousivat Carlino ja hänen puolisonsa, kaunis haltiatar, valtaistuimelle. Kauan he hallitsivat rauhassa ja onnessa. Lapsiparvi kasvoi heidän ympärillään sulostuttaen heidän vanhuuttaan. Niin rauhan siunaamaa hallitusta ei ollut vielä koskaan ollut siinä maassa, ja vieläkin kerrotaan kuningas Carlinosta ja hänen puoliosastaan ja noista ihanista päivistä kauan, kauan sitten, vanhana hyvänä aikana, jolloin haltiattaret vielä elivät maan päällä.

Kultaleipä.

Böhmissä eli ennen leski, jolla oli hyvin kaunis tytär. Äiti oli nöyrä ja vaatimaton, mutta hänen tyttärensä, Marienka, oli itse kopeus. Kun kosijoita alkoi ilmestyä joka suunnalta, lähetti hän ne ylpeästi samaa tietä takaisin. — He eivät sovi minulle, sanoi hän ylpeästi. Mieluummin elän naimatonna.

Eräänä yönä makasi äiti valveilla ja katseli tyttärtään. Silloin Marienka äkkiä hymyili unessa, ikäänkuin olisi hän uneksinut jotain kaunista.

Aamulla äiti kysyi:

— Mistä sinä näit unta yöllä, rakas lapsi, koska hymyilit niin herttaisesti?

— Jospa tietäisit, millaisen unen näin, vastasi tyttö. Uneksin, että äärettömän hieno herra tuli mökkiimme ajaen komeissa kiiltävästä vaskesta valetuissa vaunuissa. Hän pani sormuksen sormeeni, ja sormuksessa oli jalokivi, joka säteili kirikkaasti kuin tähti. Me ajoimme sitten kirkkoon vihille, ja kun minä astuin sisään kirkonovesta, katselivat kaikki ihmiset ainoastaan minua ja ihailivat minua. Ah, se oli ihanata!

— Rakas lapseni, moitiskeli äiti, sinullapa on ylpeitä unia!

Ja hän pudisti surullisesti päätään.

Samana päivänä pysähtyivät mökin oven edustalla vaunut. Muuan nuori, varakas ja kunnollinen talonpoika tuli pyytämään Marienkaa vaimokseen. Kosija miellytti äitiä, mutta tytär hylkäsi hänet halveksivasti.

— Vaikkapa tulisitkin takaisin ajaen välkkyvästä vaskesta valetuissa vaunuissa ja antaisit sormeeni sormuksen, jossa olisi jalokivi, säteilevä kuin tähti, en sittekään huolisi sinusta, sanoi hän niskojaan heitellen.

Ja nuorukainen ajoi matkaansa suutuksissaan Marienkan ylpeydestä.

Seuraavana yönä äiti äkkiä heräsi. Silloin hän taas huomasi, kuinka hänen tyttärensä hymyi itseksensä siinä maatessaan, aivan kuin olisi hän nähnyt hyvin kauniita unia.

Aamulla kysyi äiti:

— Rakas lapsi, mitä uneksit viime yönä? Sinä hymyilit vielä iloisemmin kuin viimeksi.

— Mitäkö uneksin? Niin, ajattelepas, äiti! Minusta tuntui kuin eräs hyvin korkeasäätyinen herra olisi ajanut tänne hopeavaunuissa ja lahjoittanut minulle kultaisen kaulakoristeen. Ja sitten ajoimme kirkkoon, ja kun minä astuin sisään, kääntyivät kaikki katsomaan minua eikä kukaan kuunnellut saarnaa. Se oli oikein ihanata!

— Vaiti, tyttö! huudahti äiti kauhistuneena. Sinähän pilkkaat pyhää. Rukoile Jumalaa, ettet joutuisi ylpeytesi uhriksi.

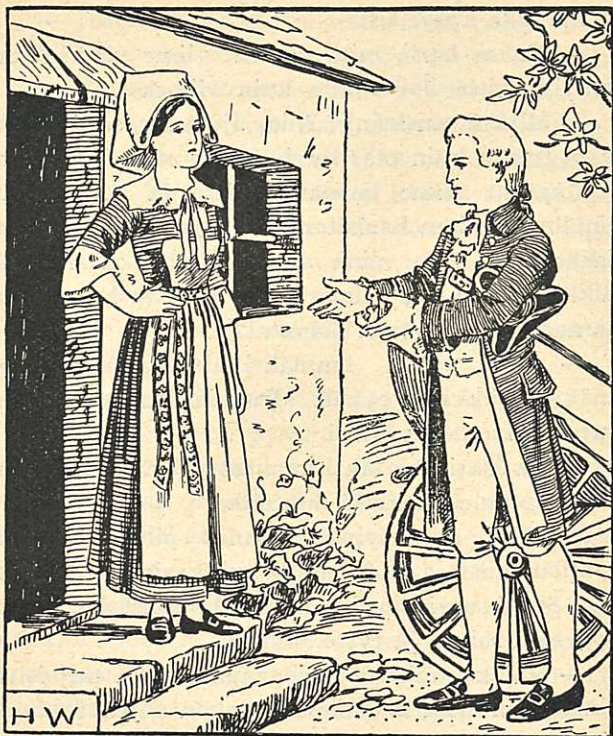
Mutta Marienka lähti huoneesta, ettei hänen tarvitsisi kuunnella äitinsä nuhteita.

Päivällä pysähtyivät vaunut pihalle. Nuori maatilanomistaja lähitienoilta tuli kosimaan Marienkaa. Se oli suuri, suuri kunnia äidin mielestä. Mutta ylpeys on sokea, ja tyttö vastasi:

— Vaikka tulisitte hopeavaunuissa ja tarjoisitte minulle kultaista kaulakoristetta, en sittekään huoli teistä.

— Varo itseäsi, lapsi! sanoi äiti. Ylpeytesi tekee sinut onnettomaksi. Mutta Marienka kohotti olkapäitään eikä rahtuakaan välittänyt äidin sanoista.

Kolmantena yönäkään ei äiti saanut nukutuksi. Hän makasi ja katseli lastaan ja rukoili hänelle siu-

nausta. Silloin Marienka hymyili äkkiä vielä ihastuneemmin kuin edellisillä kerroilla. Näytti siltä kuin olisi häntä unessa kohdannut äärettömän suuri onni.

— Hyvä Jumala, ajatteli äiti, mitähän unia tyttö raiska nyt nähnee? Eikä hän saanut unta huoleltaan.

Seuraavana aamuna hän kysyi Marienkalta:

— Mitä sinä uneksit viime yönä, lapsi? Sinä näytit paljon onnellisemmalta ja iloisemmalta kuin edellisillä kerroilla.

— Äiti vaan suuttuu, vastasi tyttö vältellen.

— En suutu, kerro minulle, pyysi eukko.

— Niin, minä näin unta, että hienon hieno herra ajoi tänne suuren loistavan seurueen saattamana minua kosimaan. Hänen vaununsa olivat kullasta, ja hän antoi minulle silkkisen, kullalla kirjaillun puvun. Kun me astuimme kirkkoon, katselivat kaikki minua, eikä kukaan välittänyt veisuusta tai papista.

Äiti laski kätensä ristiin epätoivoissaan. Mutta Marienka poistui hymyhuulin ja tanssiaskelin huoneesta.

Päivemmällä ajoi kolme vaunua pihalle. Ensimmäinen oli vaskesta, toinen hopeasta, kolmas kullasta. Vaski- ja hopeavaunuissa istui komeasti puettuja herroja silkissä ja sametissa, mutta kultavaunuissa ajoi hienoin heistä kaikista. Hän oli muiden isäntä ja herra, sen huomasi heti. Hänen pukunsa oli pelkkää kultaa.

Ylhäinen herra nousi vaunuista, astui tupaan ja pyysi Marienkaa vaimokseen.

— Hänestähän minä juuri näin unta, huusi tyttö ihastuneena. Näetkös nyt, äiti, että tein viisaasti kun odotin oikeata.

Ja hän riensi huoneeseensa ja pukeutui kauneimpaan pukuunsa. Sen tehtyään hän palasi tupaan ja ojensi vieraalle kätensä.

Ylhäinen herra pani jalokivisen sormuksen hänen sormeensa, kiinnitti kultaisen kaulakoristeen hänen kaulaansa ja heitti silkkisen, kullalla kirjaillun viitan hänen hartioilleen.

Äidin mieli oli levoton ja hän kysyi vieraalta:

— Olette kai niin rikas, hyvä herra, ettei minun tyttäreni koskaan tarvitse puutetta kärsiä?

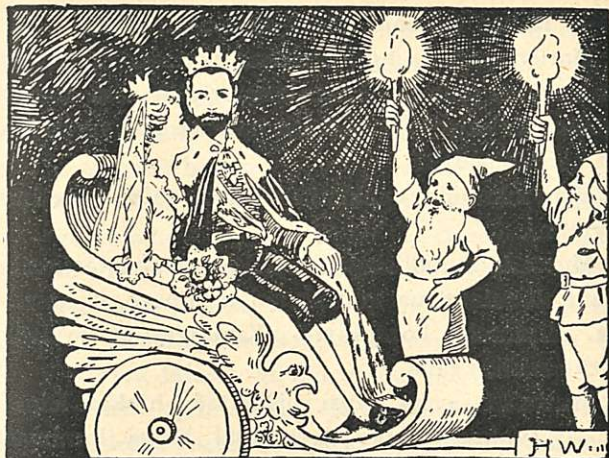
— Minulla on leipää vaskesta, hopeasta ja kullasta. Tyttärenne saa valita.

— Mitä hän sillä tarkoittaa? ajatteli äiti. Mutta hän ei uskaltanut kysyä vieraalta.

Marienka ei ollut lainkaan huolissaan. Hän astui vaunuihin ajaakseen kirkkoon välittämättä äidistään, joka rukoili hänelle siunausta. Eipä hän edes hyvästiä heittänyt.

Vaunuhevokset lähtivät heti liikkeelle täyttä laukkaa. Yhä vinhemmäksi kävi vauhti. Ohi kirkon, kyllien kautta, metsien halki, pysähtymättä. Viimein sulki suunnaton kallio heidän tiensä, mutta tumma portti ammotti heitä vastaan ja portista kiitivät vauhtu sisään. Heidän ympärillään oli sysimusta yö. Marienka tarttui kauhistuneena sulhasensa käsivarteen.

— Älä ole levoton, lapseni, vastasi vieras. Pian tulee taas valoa.

Äkkiä Marienka näki tuhansien pikku tulisoitujen liikkuvan heitä vastaan joka suunnalta. Vuoren kääpiöt siinä tulivat lausumaan valtiastansa, vuorenkuningasta tervetulleeksi.

Pimeys heidän ympärillään haihtui. He ajoivat synkän metsän kautta, jossa kaikki oli harmaata, puut, pensaat ja ruoho. Kaikki oli näet lyijyä. Sitten he tulivat laajalle tasangolle, joka välkkyi ja hohti, niin että silmiä häikäisi. Keskellä tasankoa kohosi linna harjoineen, tornineen, se oli puhtainta kultaa ja timanteilla koristettu. Vaunut pysähtyivät portin eteen. Vuorenkuningas tarjosi Marienkalle käsivartensa ja sanoi:

— Rakas vaimoni, tämä kaikki on sinun.

Marienka oli suunniltaan ihastuksesta. Mutta pitkän matkan jälkeen oli hän sangen nälissään. Ilomielin hän siis katseli kääpiöiden puuhaa, kun he kattoivat päivällispöytää.

Vuorenkuningas talutti emännän paikalle ja istui pöytään.

Mutta kummallisiapa ruokalajeja siinä tarjottiin! Liemi oli sulatettua kultaa, paisti hopeaa, leipä vaskea, jälkiruoka hohtokiviä. Kuningas ja hoviväki söivät mielihyvällä.

Mutta Marienka pyysi mieheltään hiukan leipää.

— Tuokaa tänne vaskileipä! huusi kuningas. Marienka ei voinut sitä syödä.

— Tuokaa tänne hopealeipä, määräsi kuningas silloin.

Ei voinut Marienka sitäkään syödä.

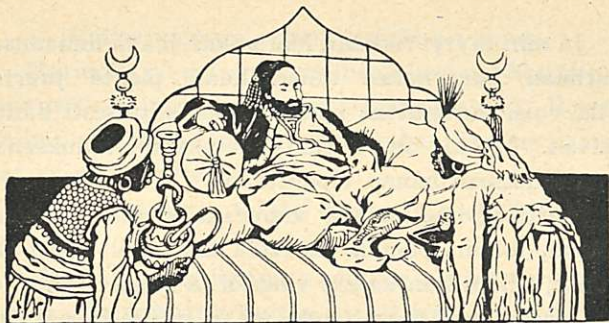
— Rakas vaimoni, sanoi vuorenkuningas. Olen todellakin pahoillani, mutta meillä ei ole täällä muuta leipää.

Marienka alkoi itkeä. Mutta vuorenkuningas purskahti kaikuvaan nauruun. Hänen sydämensäkin oli metallista kuten hänen ruokansa ja valtakuntansa.

— Itke niin paljon kuin haluat, sanoi hän kovasti. Siitä ei ole sinulle mitään hyötyä. Olet nyt saanut, mitä itse valitsit. Syö sitä leipää, jota aina halusit.

Ja niin täytyi rikkaan Marienkan jäädä linnaansa. Turhaan hän hakee ainoatakaan pientä juurta, jolla voisi sammuttaa nälkää, joka alituisesti häntä kalvaa. Jumala on täyttänyt hänen toivomuksensa rangaistakseen hänen ylpeyttään.

Mutta kolme päivää vuodessa, kevään ihanana aikana, jolloin Jumala lähettää hedelmöittävän sateensa, silloin kun kaikki viheriöi ja nousee taimelle, saa Marienka jälleen palata maan päälle ja päivänvaloon. Repaleisena, kalpeana, surkastuneena käy hän kerjäten talosta taloon iloiten joka leipäpalasta, mikä hänelle ojennetaan. Ja köyhimmän päivätöläisen kädestä vastaanottaa hän aarteet, jotka puutuvat häneltä kultaisessa linnassaan: leipäpalasen ja hiukkasen sääliä.

Kuinka pashasta tuli paimen.

Bagdadissa eli ennen aikaan pasha, jota sultaani erityisesti suosi, mutta jota hänen alamaisansa sitä enemmän pelkäsivät. Hänen nimensä oli Ali, ja hän oli oikein aito turkkilainen. Heti aamulla noustuaan ja rukouksensa luettuaan hän heittäytyi mukavasti sohvalle ja komensi mustat neekeriorjansa tuomaan piipun ja kahvin. Sääret ristissä turkkilaiseen tapaan hän sitten loikoi sohvallaan koko päivän. Hän joi arabialaista kahviaan pienin, nauttivin siemauksin, puhalsi hitaasti savupilviä pitkästä piipustaan, nukui eikä koskaan ajatellut mitään; sillä tavoin oli hänestä viisainta hallita maakuntaansa. Mutta kerran kuukaudessa saapui käsky hänen hallitsijaltaan, Konstantinopolin sulttaanilta, että hänen täytyi lähettää verot keisarilliseen aarekkammioon. Silloin

hän kutsutti luokseen Bagdadin rikkaimmat kauppa-
miehet ja pakotti heidät, välittämättä poloisten ru-
kouksista tai valituksista, maksamaan kaksinkertai-
set summat. Puolet rahoista hän lähetti sulttaanille
ja pisti toiset puolet omiin taskuihinsa. Jos kaup-
piaat olivat liian vastahakoisia, pieksetti hän heitä
jalkapohjille, kunnes he luovuttivat rahat.

Lähinnä piippua, kahvia ja kultaa rakasti Ali
ennen kaikkea tyttärtään, jolle hänen kauneutensa
tähden oli annettu sointuva nimi: Satakauno. Isällä
olikin syytä rakastaa tyttärtään, sillä hänessä saattoi
Ali nähdä kuin kuvastimessa itsensä kaikkine hyvei-
neen. Satakauno oli yhtä laiska kuin ihana. Hän ei
voinut astua askeltakaan ellei hänellä ollut muka-
naan kolme orjatarta, jotka aina olivat valmiit häntä
palvelemaan: valkoinen orjatar piti huolen hänen
puvustaan ja hänen hiuksistaan, keltainen piteli hä-
nelle kuvastinta, kun hän tahtoi peilata ja musta hu-
vitti häntä irvistelyillä ja kujeilla. Kaiket päivät
hän vain nakersi makeisia, ajeli vierailuille tutta-
viensa luo ja juonieli ystävistään. Lukeminen, soitto,
ompelu tai kirjailu oli aivan liian raskasta työtä Sata-
kaunolle. Se oli vain orjattarien työtä hänen mieles-
tään. Neito, joka on nuori, kaunis, rikas ja pashan
tytär, on tietysti syntynyt vain huvittelemaan, ja
mikä onkaan hausempaa ja hienompaa kuin jouti-
laana olo.

Mutta mikään onni ei ole kestävä. Sen Alikin sai kokea. Eräänä päivänä kun hän tapansa mukaan kiskoi veroja, pieksätti hän erehdyksestä erästä kreikkalaista, joka oli Englannin suojeluksen alainen. Englannin hallitus valitti tästä sulttaanille ja vaati rangaistusta. Sulttaani sekä pelästyi että suuttui moisesta hälinästä. Hän aikoi ensin hirtättää ystävänsä pashan — sillä Englantia hän ei uskaltanut loukata — mutta lievensi rangaistuksen siten, että määräsi pashan karkotettavaksi johonkin erämaahan, jotta hän siellä kuolisi nälkään ja puutteeseen.

Alin onneksi oli uusi pasha ymmärtäväinen mies, joka kokemuksesta tiesi, että sulttaanin tahto ei ollut muuttumaton. Hän arveli, että hallitsija mahdollisesti jonakuna päivänä katuisi kovuuttaan vanhaa ystävätä kohtaan. Sen vuoksi kutsutti hän salaa Alin ja tämän tyttären luokseen, antoi heille orjan puvut ja pienen summan rahaa ja sanoi, että jos heitä vielä tavattaisiin hänen paikkakuntansa alueella, niin hän joko hirttäisi tai mestaisi heidät heidän oman valintansa mukaan. Ali kiitti häntä hänen hyvydestään, ja tunnin kuluttua oli hän matkalla liityttyään karavaaniin, joka aikoi Syriaan.

Ihminen, jonka henki on säästynyt, saa kiittää onneaan, mutta ei se sinään riitä. Täytyy myöskin elää, eikä se ole niinkään helppo asia miehelle, joka on tottunut nauttimaan toisten rahoista ja työstä. Da-

maskon kaupunkiin tullessaan oli Ali ilman rahoja eikä tiennyt mitä tehdä. Muukalaisena, ilman ystäviä ja sukulaisia oli hän nälkään nääntymäisillään ja surukseen hän huomasi, kuinka hänen tyttärensä päivä päivältä kalpeni ja heikkoni. Mikä nyt neuvoksi hädässä? Kerjääminenkö? Se ei sopinut miehelle, joka vielä muutamia päiviä sitten hallitsi kokonaista maakuntaa. Työkö? Ali oli aina elänyt rikkaan miehen tavoin eikä osannut mitään ammattia. Kun hän ennen tarvitsi rahaa, pieksätti hän vain ihmisiä, mutta sellainen kävi laatuun vain sille, joka oli pasha.

Eräänä päivänä, jolloin Ali ei ollut ruokaa maistanutkaan, kuljeskeli hän nälkäisenä kuin susi Damaskon kaduilla. Silloin hän huomasi miehiä, jotka kanttoivat päänsä päällä öljyruukkuja ja jättivät ne erääseen lähellä olevaan varastohuoneeseen. Varastohuoneen ovella seisoi kirjanpitäjä, joka antoi kantajille vaskirahan kustakin ruukusta. Rahan nähdesään vanha pasha oikein hätkähti. Hän liittyi kantajien riviin ja seurasi heitä taloon, josta ruukut nourettiin. Hän kiipesi korkeita portaita myöten ylös ja vastaanotti kuten muutkin täysinäisen ruukun. Se oli hyvin raskas, ja hänen oli varsin vaikea pitää sitä tasapainossa.

Horjuen hän alkoi laskeutua portaita alas. Mutta tuskin hän oli astunut pari askelta, ennenkuin hän

tunsi, kuinka ruukku kadotti tasapainonsa. Hän taivutti itseään taaksepäin, pysyttääkseen sitä paikallaan, mutta silloin hänen jalkansa luiskahti ja hän kaatui. Öljyruukku särkyi sirpaleiksi, ja läpimärkänä öljystä Ali vierähti portaita alas.

— Sinä hölmö! huusi joku hänen takanaan, maksa paikalla ruukun hinta — viisikymmentä hopeapiasteria ja pötki sitten tiehesi. Ken ei paremmin osaa ammattiaan, pysyköön syrjässä.

— Viisikymmentä hopeapiasteria, huudahti Ali katkerasti hymyillen. Mistä minä ne ottaisin? Eihän minulla ole kuparilanttiakaan.

— Ellet voi maksaa rahalla, saat suorittaa nahalla, sanoi kirjanpitäjä tyynesti.

Mies viittasi, ja samassa hyökkäsi neljä voimakasta miestä Alin kimppuun, satoi hänet, heitti hänet maahan ja antoi hänelle viisikymmentä aimo iskua yhtä tarmokkaasti kuin olisi löylytys ollut jonkun pashan määräämä.

Ali nousi seisoalleen horjuen ja verta vuotavana, kietoi muutamia räsyjä jalkojensa ympärille ja laapusti kotiinsa huokailleen:

— Jumala on suuri. On oikein, että minä nyt kärsin samaa, mitä olen antanut muitten kärsiä. Mutta Bagdadin kauppamiehet, joita minä pieksästin, olivat onnellisemmat kuin minä. Heillä oli ystäviä, jotka maksoivat heidän puolestaan, minä sitä-

vastoin kuolen nälkään eikä kukaan välitä kärsimyksistäni.

Mutta siinä suhteessa hän kuitenkin erehtyi. Muuan hyvänsävyinen eukko, joka sattumalta oli huomannut kohtauksen, sääli häntä. Hän antoi Alille öljyä haavojen voitelemiseksi ja pussillisen jauhoja sekä vähän papuja syötäväksi, kunnes jalat paranisivat. Ensimmäisen kerran onnettomuutensa jälkeen saattoi Ali sinä iltana nukkua huomisesta päivästä huolehtimatta.

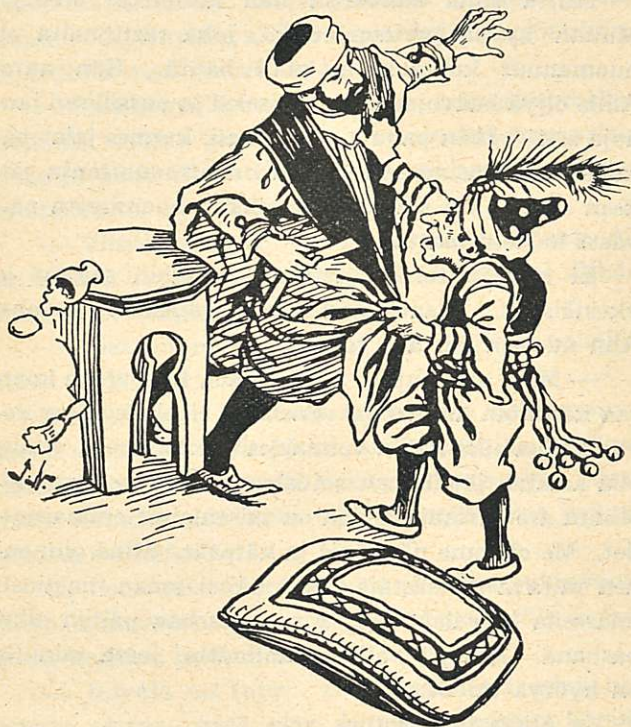
Ei mikään teroita ajatusta niinkuin sairaus ja yksinäisyys. Maatessaan siinä itseksensä juolahti Alin mieleen loistava tuuma.

— Minä olin hupsu, ajatteli hän, kun yritin koettaa kantajan ammattia. Pashalla ei ole kylliksi kovaa kalloa eikä kyllin voimakkaita käsivarsia, pitäisi olla ainakin jättiläinen voidakseen sellaiseen ryhtyä. Minun asemassani olevilla on toisenlaiset ominaisuudet. Me olemme näppärät ja kätevät. Minä olin ennen taitava metsästäjä. Sitä paitsi osaan mainiosti imarrella ja valehdella. En ole turhan päiten ollut pashana. Minäpä valitsen ammatin, jossa minulla on hyötyä taidoistani.

Ja Alista tuli parturi.

Hän mukaantui helposti uuteen toimeensa. Huoneiston siivoaminen ja järjestäminen sujui kuin tanssi ja pian hän oppi ajamaan partaakin. Vähän ajan

kuluttua hän oli täydellinen parturinapulainen ja isäntänsä suosima.

Eräänä aamupuolena, kun parturi oli poissa, astui parturitupaan muuan varsin tärkeä henkilö, jonka pelkkä ulkonäkö kauhistutti Alia. Hän oli Damaskon

pashan hovinarri, kauhean ilettävä pieni kyttyräselkä, jolla oli suuri nenä, pitkät korvat ja suu kuin apinalla. Sillä aikaa kuin Ali ajoi hänen partaansa, irvisteli narri ja näytti kieltään ilveilläkseen uuden apulaisen kanssa. Mutta Ali varoi tarkoin suuttumasta, hän tiesi kyllä, että oli vaarallista loukata tätä mahtavaa miestä. Varovasti ja kevyesti hän partaveitsellä sively narrin poskia, mutta silloin tämä yhtäkkiä virnisti niin pahasti, että Ali kauhuissaan hätkähti ja leikkasi pikku epatolta puoli korvaa.

Kyttyräselkä syöksyi pystyyn aivan raivoissaan, heittäytyi Alin päälle ja alkoi huutaa apua. Onneksi virtasi hänen korvastaan verta niin runsaasti, että hänen täytyi koettaa seisottaa se, ja hänen hoitaessaan haavaa, pääsi onneton parturi pujahtamaan pakoon. Damaskon ahtaita kujia pitkin kiiti Ali raukka eteenpäin, niin nopeasti kuin vain se juoksee, joka tietää, että häntä uhkaa hirttonuora, jos hän joutuu kiinni.

Hän keksi piilopaikan ja pysyi siellä kätöksä, kunnes yö joutui ja hän uskalsi hiipiä kotiin. Damaskossa ei hänen tämän jälkeen enää ollut viipyminen, se olisi maksanut hänen henkensä. Ali sai tyttärensä helposti vakuutetuksi siitä, että heidän heti oli lähettävä matkoihinsa. Matkatavaroista ei ollut paljon huolta, ja ennen aamunkoittoa he olivat jo saapuneet vuoristoon. Kolme päivää he samoilivat lak-

kaamatta ja ravitsivat itseään viikunoilla, joita he silloin tällöin poimivat tien varrella kasvavista puista.

Kolmantena päivänä tapasivat pakolaiset kelpo maamiehen, joka piti vieraanvaraisuuden lakeja pyhinä. Hän tarjosi heille illallista ja keskusteli kauan Alin kanssa. Sitten hän ehdotti, että entinen pasha rupeaisi hänen palvelukseensa, paimeneksi. Ei ollut vaikeata paimentaa pariakymmentä vuolta ja viittäkymmentä lammasta vuoristossa, kun sai pari hyvää koira avukseen. Selkäsaunasta ei ollut pelkoa, vaikkapa ammatti sujuikin vähän kömpelösti, sitäpaitsi sai syödä maitoa ja juustoa niin paljon kuin halutti. Ja Satakaunolle luvattiin villoja niin paljon kuin hän jaksoi kehretä vaatteiksi itselleen ja isälle.

Ali, jolla ei ollut muita tulevaisuudentoiveita kuin nääntyä nälkään tai joutua hirteen, päätti empimättä suostua tarjoukseen. Ja seuraavana aamuna hän lähti vuorille tyttärineen, koirineen ja laumoineen.

Laitumella Ali pian vaipui entiseen mukavuuteensa. Selällään loikoen hän vietti aikansa piippua polttaen ja katsellen lintuja, jotka lentelivät hänen pänsä päällitse. Mutta Satakauno rukka ei ollut yhtä tyytyväinen kehretessään villojaan, hän muisteli entisiä huvituksia Bagdadissa.

— Miksi täytyy meidän elää alituuisessa kurjuudessa? kysyi hän usein isältään. Eikö olisi parempi kerrassaan kuolla?

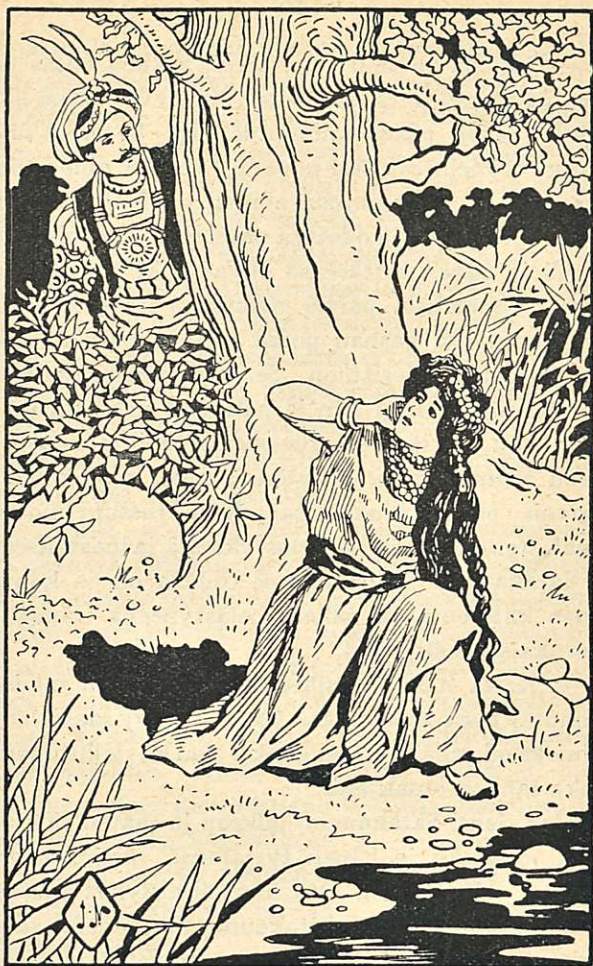
— Jumala on suuri, tyttäreni, vastasi viisas paimen, ja kaikki mitä hän tekee, on hyvä. Minä saan levätä. Se on pääasia minun iälläni. Ja kuten näet, alistun täydellisesti kohtalooni. Toivon ainoastaan, että olisin oppinut jonkun ammatin. Sinä, joka olet nuori, voit toivoa ja odottaa parempaa tulevaisuutta.

Ali ja hänen tyttärensä olivat noin vuoden ajan eläneet rauhallisia päiviä yksinäisyydessä, kun Jussuf, Damaskon pashan poika, eräänä päivänä läksi metsästämään vuoristoon. Seuratessaan haavoitetun eläimen jälkiä eksyi hän ja haki nyt tietä, yksinään ja erillään metsästysseurueestaan. Äkkiä näki hän puron reunalla nuoren tytön istuvan ruohikossa ja sukivan pitkiä hiuksiansa. Kun Jussuf huomasi hänet, huudahti hän hämmästyksestä ja ihastuksesta.

Satakauno — sillä hän se todella oli — kohtasi hänen katseensa ja pakeni pelästyneenä isänsä luo nuorukaisen näkyvistä.

— Kuuka hän oli? ajatteli Jussuf. Niin suloinen kaunotar tässä erämaassa! Minun täytyy saada hänet vaimokseni, sillä juuri sellaiseksi olen kuvailut tyttöä, jonka tahdon omakseni.

Hän riensi Satakaunun jälkeen ja saapui sille paikalle, jossa Ali ja hänen tyttärensä vartioivat laumaansa. Hän kertoi, että hän oli eksynyt ja nääntymäisillään janoon. Satakauno toi hänelle silloin saviruukun, joka oli täynnä raikasta vettä, ja pashan

poika joi katsellen tyttöä ihailevin silmin. Sen jälkeen Ali johdatti hänet oikealle tielle.

Heti kun Jussuf saapui kotiinsa Damaskoon, riensi hän äitinsä luo ja kertoi hänelle kauniista työstä, jonka hän oli kohdannut. Hän sanoi tahtovansa tytön omakseen.

— Rauhoitu poikani! sanoi äiti. Ensin meidän tietysti täytyy ottaa selkoa siitä, kuka tuo kaunotar oikeastaan on. Sitten koetamme saada isäsi suostumuksen.

Pasha suuttui pahanpäiväisesti kuullessaan poikansa tuumista. Eikö Damaskossa muka ollut kyllin kauniita ja rikkaita tyttöjä, koska täytyi juosta korpeen ja ihastua paimentyttöön? Hän ei kuuna kullan päivinä suostu sellaisiin hullutuksiin.

Mutta nähdessään, kuinka Jussuf päivä päivältä kävi yhä kalpeammaksi ja väsyttyään vaimonsa rukouksiin hän viimein heltyi ja antoi suostumuksensa, joskin vastenmielisesti ja myöntäen, että hän teki tyhmyyden.

— Ottakoon poika paimentyttönsä, sanoi hän. Syyttäköön sitten itseänsä. Mutta minä lähetän hovinarrini häntä noutamaan. Narri on juuri sopivin mies tuomaan mokomaa morsianta.

Tunnin kuluttua nousi kyttyräselkä aasin selkään ja lähti vuoristoon, raivoissaan pashan typerästä päähänpistosta. Tuommoiselle asialle lähetetään hänen

kaltaisensa hieno herra! Se oli kerrassaan sopimantonta! Ja kolme pitkää päivää sai narri paha matkustaa helteessä ja kaikenlaista vaivaa nähden.

Hän oli sentähden tuiki pahalla tuulella tavatesaan Alin.

— Hei, lammaspaimen, huusi hän nähdessään entisen pashan. Pashan poika osoittaa sinulle sen kunnian, että hän tahtoo naida tyttäresi. Laita hempukka heti tänne! Sinulle itsellesi pasha antaa tämän kukkaron ja käskee sinun laputtaa tiehesi maasta niin nopeasti kuin jalkasi vievät.

Ali ei ottanut maasta kukkaroa, jonka narri nakkasi hänelle, ja päätään kääntämättä hän kysyi kyttyräselältä, mitä hän oikein tahtoi.

— Etkö ymmärrä puhettani, raukka? sanoi narri. Pashan poika tahtoo naida tyttäresi.

— Mikä hän on? kysyi Ali.

— Mikäkö hän on? huudahti narri ja purskahti nauramaan. Luuletko muka, että hän on renki niin kuin sinä? Etkö tiedä, että pasha jakaa veron sulttaanin kanssa, ja että hänellä on valta ottaa kaikki sinun lampaasi, jos hän vain tahtoo?

— Minä en puhu pashasta, jatkoi Ali tyynesti. Jumala häntä suojatsoon! Mutta hänen poikansa, mitä hän hommaa? Onko hän seppä?

— Ei, senkin hupsu.

— Kirvesmies?

— Ei.

— Nuohooja?

— Ei, etkö ymmärrä, että hän on hieno herra? Ainoastan sellaisen raukkain kuin sinun täytyy tehdä työtä. Pashan poika on ylhäinen herra, eikä hänen tarvitse tehdä mitään.

— Silloin hän ei ikinä saa minun tytärtäni, sanoi Ali vakavasti. Minä en uskalla antaa lastani miehelle, joka ei itse voi ansaita leipäänsä. Mutta kenties hänellä on jokin hienempi ammatti. Eikö hän ole räätäli?

— Ei.

— Vasuntekijä?

— Ei.

— Ehkä hän on parturi?

— Ei, huusi kyttyräselkä vihasta punaisena. Lakkaa ilvehtimästä ja kutsu tänne tyttäresi, muuten minä ruoskin selkäsi pehmeäksi.

— Minun tyttäreni ei lähde, sanoi Ali ja vihelskoiriaan. Ne tulivat ja näyttivät uhkaavasti hampaitaan narrille. Tämä nousi vimmoissaan aasinsa selkään, heristi nyrkkiään Alille ja lähti kotimatalle. Kun narri palasi Damaskoon ja kertoi, kuinka huonosti hänen asiansa oli onnistunut, nauroi pasha partaansa. Mutta Jussuf oli epätoivoissaan. Isä ehdotti silloin, että he lähettäisivät hupsun ukon luo muutamia vankkoja miehiä, jotka muitta mutkitta ryöstäisi-

vät tytön ja hätätilassa saattaisivat ukon päiviltä. Mutta siihen ei Jussuf suostunut. Hän ei tahtonut pahoittaa tytön mieltä.

Viimein päätti hän itse lähteä vanhuksen luo.

Ali vastaanotti pashan pojan kaikella kunnioituksella. Mutta päätöksessään hän oli järkähtämätön. Avioliitosta ei ollut puhettakaan, jollei Jussuf osaisi jotain ammattia. Satakaunoa ei näkynyt, sillä isä oli viisaasti kyllä sulkenut hänet majaansa.

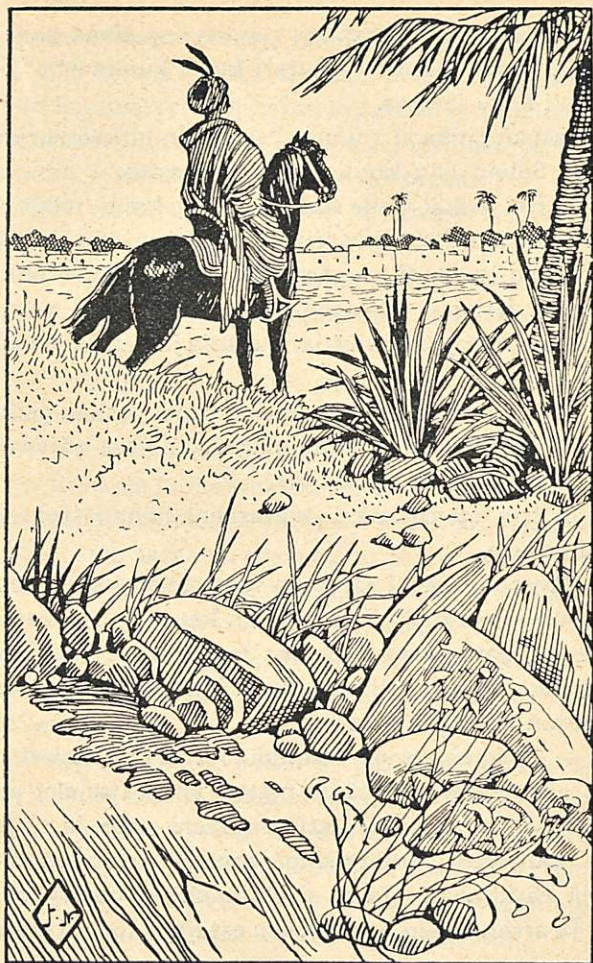
Pashan poika poistui synkkänä. Mikä nyt neuvoksi? Palatako Damaskoon kuulemaan isän pila-puheita? Ei koskaan. Menettääkö Satakauno? Mieluisampi kuolema.

Näissä mietteissään hän huomasi, että hänen hevosensa oli eksynyt tieltä. Etäältä näki hän erään kylän katot. Hän kuuli koirien haukuntaa ja ihmisten hälinää.

— Mikä estää minua oppimasta jotain ammattia? ajatteli hän yhtäkkiä. Kyllä Satakauno on sellaisen uhrin arvoinen?

Hän satoi hevosensa puuhun, riisui hienot vaatteensa ja lähti sitten kylään, jossa hän kertoi, että rosvot olivat ryöstäneet hänet putipuhtaaksi. Hankittuaan itselleen yksinkertaisen puvun kulki hän talosta taloon hakien oppipojan paikkaa.

Jussuf oli miellyttävän näköinen ja kaikkialla kohdeltiin häntä ystävällisesti. Mutta ehdot pelottivat

häntä. Seppä vaati kahden vuoden oppiaikaa, savenvalaja yhden vuoden, muurari kuusi kuukautta. Sehän oli koko iäisyys.

Pashan poika ei voinut alistua niin pitkään orjuuteen. Silloin hän kuuli äänen huutavan:

— Hei poika! Tule sinä minun luokseni, niin opetan sinut ansaitsemaan leipäsi kahdeksassa päivässä.

Jussuf katsahti ympärilleen ja näki pienen ukkopahasen istuvan edessään maassa. Hän oli vasunpunoja. Hän punoi vasuja, mattoja ja muuta sen kaltaista.

— Te olette minun mestarini, sanoi pashan poika. Ja jos opetatte minulle ammatin kahdessa päivässä, niin maksan teille runsaasti.

Ja hän ojensi kaksi kultarahaa hämmästyneelle työmiehelle.

Vasunpunoja oli varmasti vakuutettu joutuneensa tekemisiin valepukuisen prinssin kanssa. Sen vuoksi hän pani parastaan. Ja koska Jussufilta ei puuttunut älyä eikä tarmoa, oli hän ennen iltaa oppinut vasunpunojan ammatin salaisuudet.

— Poikani, sanoi vasunpunoja, kasvatuksesi on nyt päättynyt. Ota tämä matto, jonka itse olet palmikoinut ja ommellut, istuudu oveni eteen ja tarjoa sitä kaupaksi. Erehtyisinpä suuresti, ellet saa siitä neljä vaskirahaa. Ja se ei ole niinkään huono alku.

Ja aivan oikein, ensimmäinen ostaja jo tarjosi kauan

tingittyään matosta neljä vaskirahaa. Mutta sensijaan että olisi ottanut rahat vastaan, heitti Jussuf kultarahaa hämmästyneelle ostajalle, antoi vasunpunojalle kymmenen kultarahaa, sieppasi mattonsa ja riensi metsään, jonne hän oli jättänyt hevosensa.

Hän vietti yön metsässä ja ratsasti seuraavana aamuna Alin luo.

— Te olette käskenyt minun oppia jonkun ammatin, sanoi hän. Minä olen sen tehnyt. Kas tässä työni.

Ali tarkasti työtä.

— Se on koko hyvä, hän sanoi, mitä voitte tuollaisella ansaita?

— Neljä vaskirahaa, sanoi Jussuf.

— Eipä ole hullummaksi. Kyllä siitä voi elää. Ja jos minulla olisi ollut älyä oppia vasunpunojaksi, silloin kuin olin pashana, olisin tullut paremmin toimeen.

Kylläpä Jussuf hämmästyi, kun Ali kertoi hänelle vaiheensa. Ja yhtä suuresti hämmästyi Jussufin äiti, kun he tulivat Damaskoon. Mutta hän iloitsi siitä, että hänen poikansa oli osannut niin hyvin valita itselleen vaimon.

Hänen miehensä, pasha kirjoitti sulttaanille ker-
toen hänelle kaikki, jotta ei hänelle Alin tähden koi-
tuisi mitään ikävyyksiä. Kaikki sulttaanit rakastavat
ihmeellisiä juttuja. Eikä tämä sulttaani ollut poik-
keus muista. Hän kutsutti heti Alin Konstantinopoliin
kuullakseen hänen kertovan vaiheistaan.

Kuultuaan tarinan Alin omasta suusta, mielistyi sulttaani niin, että lahjoitti hänelle kallisarvoiset turkit ja lupasi korottaa hänet jälleen pashaksi. Mutta Ali kieltäytyi kunniaista. Hän ei tahtonut joutua siihen aesmaan, että vielä kerran suututtaisi hallitsijaansa.

Sulttaani hymyili Alin rohkeudelle.

— Jumala on suuri, hän huudahti. Joka päivä hän tuottaa meille uusia yllätyksiä. Olen hallinnut kaksikymmentä vuotta, mutta tänään tapaan ensi kerran miehen, joka ei himoitse kunniaa. Ilman lahjoja et kuitenkaan saa lähteä sulttaanisi luota.

Ja hän antoi Alille suuren summan rahaa.

Ali palasi Damaskoon. Sulttaanin antamalla rahoilla hän osti itselleen puutarhan ja vietti viimeiset vuotensa sitä hoitaen ja viljellen täydellisessä rauhassa. Usein tulivat hänen vävynsä ja tyttärensä häntä tervehtimään. Hän kasvatti heidän lapsensa, opetti heille kaikille jonkun ammatin ja neuvoi heitä muistamaan, että työ on ainoa aarre, joka on pysyväinen tässä maailmassa.

Ja niin päättyy tarina pashasta, joka tuli paimenneksi.

Peukaloinen.

Oli kerran talonpoika, jolla oli kolme poikaa: Pekka, Matti ja Jussi. Pekka oli kookas ja lihava, punanaamainen ja hyvin typerä, mutta muutoin hyvänsävyinen. Matti oli laiha ja keltainen, kateellinen ja häijy, mutta Jussi oli kaunis katsannoltaan, vaikka hän oli niin pieni, että hän helposti saattoi kätkeytyä isänsä pitkävartisiin saappaisiin. Senpävuoksi häntä kutsuttiinkin Peukaloiseksi.

Talonpoika oli hyvin köyhä ja aniharvoin eksyi joku lantti hänen pirttiinsä. Ruokaa oli tietenkin sellaisissa oloissa varsin niukalta. Heti kun pojat olivat kasvaneet niin suuriksi, että heistä saattoi olla hyötyä, kehotti isä yhtämittaa heitä lähtemään maailmalle onneansa koettamaan.

— On kyllä ikävä ansaita leipäänsä vieraissa, oli hänen tapansa lausua, mutta silloin ainakin saa nähdä leipää. Jos te jäätte kotiin, näännytte viimein nälkään, se on totinen tosi.

Pari peninkulmaa köyhän talonpojan töllistä kohosi kuninkaan linna. Se oli komea rakennus ja hauska siinä oli asuakin. Mutta eräänä yönä siellä tapahtui jotain kummallista ja ikävää. Maasta kasvoi näet yhtäkkiä suunnaton tammi, ja se oli niin tuuhea ja suuri, että sen oksat aivan pimittivät koko linnan. Lehvät estivät päivänvaloa, ja palatsissa täytyi sytyttää kynttilät, jos mieli nähdä eteensä keskellä kirkkainta kesäpäivää. Koetettiin kaataa puu, mutta ei mikään kirves tepsinyt sen runkoon, ja kun yksi oksa sahattiin poikki, kasvoi sen sijalle kaksi uutta. Turhaan kuningas lupasi kaksi säkillistä täpötäynnä kultarahoja sille, joka voisi päästää hänet tammesta. Monet koettivat, mutta turhaan. Ja niin täytyi hänen polttaa kynttilöitä huoneessaan silloinkin, kun ulkona oli mitä helein päivänpaiste.

Mutta eipä tämäkään huoli riittänyt. Vaikka maa oli täynnä lähteitä, puroja ja järviä, oli mahdollonta saada kuninkaanlinnan ympäristöstä vettä. Täytyi pestä astiatkin oluella ja kaljalla. Se oli kerrassaan kurjaa ja kauhean kallista. Kuningas lupasi kultaa ja kunniaa sille, joka löytäisi lähteen linnan alueelta, mutta ei kukaan voittanut sitäkään palkintoa.

Mutta kuningas oli nyt kerran kaikkiaan iskenyt päähänsä, että hänen täytyi onnistua yrityksissään eikä hänen rohkeutensa siis lannistunut, vaikka huonosti oli käynytkin. Kautta koko maan julistettiin, että se, joka kykeni kaatamaan tammen ja kaivamaan kaivon linnanpihalle, saisi kuninkaantyttären puolisokseen, vieläpä puolen valtakuntaa kaupanpäällisiksi. Prinsessa oli ihana kuin päivä eikä puolta valtakuntaakaan sietänyt halveksia. Kuulutus oli siis kaikin puolin houkutteleva.

Pian saapuikin väkeä kaikilta maailman haaroilta onneaan koettamaan. He virtasivat linnaan kirveskourassa ja rautakanki olalla; he hakkasivat ja kaivoivat otsansa hiessä, mutta vaikka he puuhasivat ja puhkivat voimainsa takaa, oli kaikki turhaa.

Puu seiso siinä missä oli seisonut, yhtä tuuheana kuin ennenkin, eikä kovasta maasta pirahtanut vettä senkään vertaa, että sillä olisi saanut kahvikupin pesytyksi. Ja niin täytyi työmiesten palata kotiinsa nenä pitkänä.

*

Huhu kuninkaan lupauksesta levisi tietysti heti kautta koko maan, ja kaikki ihmiset keskustelivat siitä, kuinka sen kelpaisi elää, joka kaataisi tammen ja kaivaisi kaivon. Myös köyhän talonpojan tuvassa

puhuttiin paljon asiasta. Ja kaikki kolme veljeä kysivät isältään, eikö heidänkin hänen mielestään kannattaisi mennä yrittämään. Eihän siitä sen parempaa saattanut koitua kuin pitkä nenä heillekin. Ja mitäs vaikka heidän onnistuisi joka tapauksessa saada paikka linnassa, kuningashan tarvitsi monta käskyläistä ja palvelijaa. Olihan siinä kyllin, vaikka heidän ei onnistuisikaan voittaa prinsessaa ja puolta valtakuntaa.

Talonpojan mielestä ei poikien homma ollut hullumaksi ja hän käski heidän lähteä matkaan. Pekka, Matti ja Jussi alkoivat siis talsia linnalle päin.

Toiset kaksi astua jahnustivat eteenpäin hitaasti ja rauhallisesti, mutta pikku Peukaloinen puikki sinne tänne kuin nopsa metsäkoira. Hän oli milloin toisten edellä, milloin takana tai rinnalla, juoksenteli kedoilla ja niityillä. Hän katseli kaikkea ja nuuski kaikkialla. Silloin tällöin hän pysähytti veljet kysyäkseen heiltä jotain. Minkä vuoksi ryömivät mehiläiset kukkiin? Miksi lensivät pääskysset niin lähelle maata? Miksi liipoittelivat perhoset sinne tänne? Kaikille näille kysymyksille hymyili Pekka hyväntahtoisesti, mutta Matti kohotti nyreänä hartioitaan ja käski Peukaloinen pitää suunsa kiinni. Hän sanoi, että tämä oli typerä ja nenäkäs poika, eikä koskaan opi mitään ymmärtämään, vaikka saisi tiedon kaikkiin kysymyksiinsä. Mutta Peukaloinen ei tuosta

säikähtänyt, juoksenteli edelleen sinne tänne ja nuuski, yhtä pirteänä ja uteliaana kuin ennenkin.

Kappaleen matkaa kuljettuaan veljekset joutuivat suureen kuusimetsään, joka kasvoi korkean vuoren rinteellä. Ylhäältä kallion harjalta kuulivat he äkkiä kirveeniskujen kaltaista ääntä ja ryskettä ikäänkuin putoavista oksista.

— Sepä ihmeellistä, kun vuoren harjalla kaadetaan puita, sanoi Peukaloinen.

— Niin, hölmöjen mielestä on kaikki ihmeellistä, vastasi Matti kuivasti.

— Onko sinusta siinä mitään ihmeellistä, että kaadetaan puita? sanoi Pekka ja purskahti kovaan nauruun.

— Samapa tuo, vastasi Peukaloinen, minua halluttaa joka tapauksessa nähdä, mitä se on. Juoksenpa kurkistamaan.

— Niin, kapua sinä sinne vain, sanoi Matti, väsyttä itsesi ja revi housusi. Sen sinulle halusta suon. Mutta mielestäni pitäisi sinulla olla sen verran älyä, että seuraat vanhempia veljiäsi.

Peukaloinen ei paljonkaan huolinut siitä, mitä veljet arvelivat, vaan alkoi kiivetä ylös vuorta pitkin. Hän tarkkasi visusti ääntä kuullakseen, mistäpäin se tuli. Vihdoin viimein hän saapui harjalle ja tunkeutui viidakon läpi sille paikalle, josta kirveenkalske kuului. Ja mitä hän näkikään! Eipä muuta mitään kuin

taikakirveen, joka vallan itsestään vesoi oksia suunnattoman suuresta kuusesta.

— Hyvää päivää, rouva kirves, tervehti Peukaloinen. Eikö käy vähän niinkuin ikävänlaiseksi noin ypä yksin työskennellä?

— Olen odottanut sinua jo monta vuotta, poikani, vastasi kirves.

— Ja tässä minä nyt olen, vastasi Peukaloinen hilpeästi. Sitten hän tarttui kirveeseen ja pisti sen muutta mutkitta säkkiin, joka oli hänen selässään.

— Mitäs merkillistä, sinä hupsu siellä korkealla näit? kysyi Matti.

— Niin, kyllä ne oli kirveeniskuja, kuten luulimme, vastasi Peukaloinen rauhallisesti.

— Sitähän minä sanoin. Mitä iloa sinulla nyt on vaivoistasi? Olisit vain pysynyt meidän luonamme, se olisi ollut paljon viisaampaa.

Vähän kauempana kulki tie kahden rosoisen kallon välitse. Korkealta rotkoista kuulivat veljet kalsketta, senlaatuista mikä syntyy, kun isketään raudalla kiveen.

— Ihmeellistä, että noin korkealla säretään kiviä, arveli Peukaloinen.

— Pian ei tässä matoisessa maailmassa ole mitään, joka ei sinun mielestäsi ole ihmeellistä, pilkkasi Matti. Etkö koskaan ennen ole kuullut kiviä särettävän kuokalla?

— Samapa tuo, mutisi Peukaloinen. Olen utelias näkemään, mitä tuolla ylhäällä hommataan.

Ja hän alkoi kavuta vuorta ylös. Pekka ja Matti seisoivat sillä aikaa kallion juurella ja nauroivat hänen ponnistuksilleen.

Kun Peukaloinen saapui kallion huipulle, näki hän kummia. Lumottu kuokka siellä aivan itsestään särki kovaa kiveä, niin vaivattomasti kuin olisi se ollut löyhää multaa. Joka iskulla tunkeutui kuokka enemmän kuin jalan syvyyteen.

— Hyvää päivää, rouva kuokka, sanoi Peukaloinen. Eikö tunnu hiukan yksitoikkoiselta iskeä tuohon kallioon aivan yksin?

— Olen odottanut sinua monta vuotta, poikani, vastasi kuokka.

— Kas, tässähän minä nyt olen, vastasi Peukaloinen.

Ja sen enempää mutkailematta hän sieppasi kuokan, pisti sen säkkiinsä ja palasi takaisin veljien luo.

— Mitäs ihmeellistä sinä siellä näit? kysyi Matti ilkkuvasti nauraen.

— Kyllä se todellakin oli kuokka, kuten luulimme, vastasi Peukaloinen vain sävyisästi.

Ja sen enempää puhumatta hän seurasi veljiensä. Kappaleen matkaa kuljettuaan he saapuivat purolle, jossa oli kirkasta ja raikasta vettä. Pitkä matka

oli saattanut heidät kaikki janoisiksi, ja he alkoivat heti juoda.

— Ihmeellistä, että tällaisessa laaksossa on näin syvä puro, sanoi Peukalainen. Minua haluttaisi todellakin tietää, mistä se tulee.

— Sinäpä olet hassu, nauroi Matti. Jonakin päivänä sinä kai ryömit taivaaseen tutkimaan, miltä tähdissä näyttää. Mitä ihmeellistä siinä on, että puro kumpuaa maasta.

— Samapa se, arveli Peukalainen. Minä lähden joka tapauksessa ottamaan selkoa, mistä tämä puro tulee.

Ja hän alkoi juosta pitkin puron reunaa, vaikka veljet huusivat ja käskivät häntä palaamaan. Hän juoksi pitemmälle, yhä pitemmälle, ja mitä kauemmaksi hän joutui, sitä vähemmäksi vesi purossa painui. Viimein hän saapui puron päähän ja mitä luallette hänen siellä nähneen? Pähkinänkuoren, eipä paljon muutakaan. Mutta eipä se aivan tavallinen pähkinänkuori sentään ollutkaan, siitä näet kumpusi vettä. Ja juuri tästä samasesta pikku kuoresta syntyi koko tuo raikas ja syvä puro.

— Hyvää päivää, rouva lähde, sanoi Peukalainen. Eikö käy aika hiukan pitkäksi, kun saat siinä vettä ruiskutella aivan yksinäsi?

— Sinua olen odottanutkin jo monta vuotta, poikaseni, vastasi pähkinänkuori.

— No, tässä minä nyt olen, huusi Peukalainen. Ja sen kauemmin siekailematta hän sieppasi pähkinänkuoren. Hän pani siihen tukkeeksi hiukan sammalta, ettei se pääsisi valumaan tyhjäksi, ja sitten hän pisti pähkinän pussiinsa ja lähti palaamaan takaisin.

— Saitko selville, mistä puro tuli? huusi Matti jo kaukaa häntä vastaan.

— Totta maar, vastasi Peukalainen tyynesti. Se tuli pienestä reiästä.

— Senkin hupsu, sanoi Pekka ja nauroi. Sinä et ikipäivänä opi järkeväksi, pikku Peukalois-paha.

— Minä sain nähdä, mitä halusin, ja tiedän nyt, mitä tahdoinkin tietää, sanoi Peukalainen mielissään ja juosta taapersi molempien veljiensä jäljestä.

*

Vihdoin viimein he saapuivat kuninkaan linnaan. Tammi oli tiheämpi ja tuuheampi kuin ikinä ennen, eikä vieläkkään ollut kaivoa linnanpihassa. Mutta kuningas, joka oli lopen ikävystynyt moniin turhiin yrityksiin, oli panettanut julistuksen portille. Ja julistus kuului:

— Hänen Majesteettinsa on säätänyt, että siltä, joka ei saa tammea kaadetuksi eikä kaivoa kaivetuksi, leikataan korvat päästä, jotta itsekukin tarkoin tutkistelisi kykyään, ennenkuin hän ottaa suorittaakseen tehtävän ja vaivaa linnan väkeä.

Tämän julistuksen ympärille oli naulattu puoli tusinaa korvapareja. Niin että yksi ja toinen jo näkyi siitä saaneen ikävyyttä.

Pekka luki varoituksen, mutta se ei häntä lainkaan pelottanut. Hän naurahti ylenkatseellisesti ja meni puun juurelle. Hän heilautti kirveen olkansa taakse ja iski sillä paksuinta ja ryhmyisintä oksaa. Muutamalla voimakkaalla iskulla hän sai sen pudotetuksi maahan. Hän luuli jo päässeensä voitolle, kun yhtäkkiä kaksi uutta oksaa putkahti tammen rungosta, molemmat paljon paksumpia ja ryhmyisempiä kuin hakattu oksa. Muutamia kuninkaan asemiehistä hyökkäsi heti esiin, he tarttuivat poloisen halonhakkaajan niskaan ja leikkasivat häneltä korvat, vaikka hän itki ja parkui.

— Sinä yritit liian kömpelösti, sanoi Matti. Katso nyt, kuinka se käy!

Hän otti kirveensä ja alkoi tarkoin tutkia puuta. Viimein hän keksi aivan maan rajasta oksan, joka näytti hänestä sopivalta. Yhdellä iskulla hän sivalsi sen rungosta irti. Mutta heti putkahti puusta kaksi uutta oksaa, ikäänkuin taikaiskulla, paksumpia ja tuuheampia kuin poikkilyöty.

Kuningas oli sillävälän tullut linnanpihalle. Nähdessään, kuinka Matin yritys meni myttyyn, huusi hän vimmoissaan:

— Ottakaa mies kiinni ja silpokaa siltä korvat!

Hänen olisi tullut ottaa varoitukseksi veljensä koh-
talo. Mutta ihmiset näkyvät olevan aivan hulluja
tähän maailman aikaan.

Matin kävi niinkuin Pekankin. Vilahdus vain, ja
hänellä oli päässä vain veriset korvansijat ja hyvin
pitkä nenä. Ja nyt oli Peukalaisen vuoro. Hän asteli
tyynesti ja vakaasti tammen juurelle.

— Ei, ajakaa pois tuo pikku raukka! huudahti
kuningas. Leikatkaa korvat häneltä muitta mutkitta,
että säästymme enemmästä harmista.

— Suokaa anteeksi, teidän majesteettinne, sanoi
Peukaloinen, mutta kuninkaan tulee pysyä sanassaan.
Minulla on oikeus yrittää. Sitten on aika leikata mi-
nulta korvat.

— No, yritä sitten, sanoi kuningas hymyillen,
mutta varo, etten leikkauta sinulta nenääkin vaihte-
lun vuoksi.

Silloin Peukaloinen otti kirveen pussistaan. Se
oli lähes yhtä suuri kuin hän itsekin, ja hän tuskin
kykeni sitä pitelemään.

— Hakkaa, hakkaa! huusi Peukaloinen kirveelle.
Ja kirves alkoi heti hakata. Se hakkaa ja lyö, oikealta
ja vasemmalta, alhaalta ja ylhäältä. Rungon, oksat,
juuret, kaikki typösen tyynni se leikkaa pikku pa-
loiksi. Se kävi neljännestunnissa. Ja kuitenkin tuli
niin paljon halkoja ja risuja, että koko linnanpiha oli
ahdettu pinoja täyteen.

Kun tammi oli kaadettu, meni Peukalainen kuninkaan ja prinsessan luo — sillä hänkin oli tullut pihalle — ja kumarsi heille syvään.

— Onko teidän majesteettinne tyytyväinen? kysyi Peukalainen kunnioittavasti.

— Kyllä, tähän saakka, vastasi kuningas. Mutta sinun pitää kaivaa myöskin kaivo minulle, sillä muuten menetät korvasi yhtäkaikki.

— Jahka vain saan tietää, mihin teidän majesteettinne tahtoo sen kaivettavaksi, vastasi Peukalainen varmasti, niin sen teko käy kuin tanssi.

Kuningas vei hänet keskelle pihaa ja osoitti paikan. Prisessa katseli levottomana tuota kummallista pikku olentoa. Sellaista kosijaa hän ei todellakaan ollut itselleen kuvitellut.

Peukalainen otti kuokan pussistaan, pani sen maahan ja käski:

— Hakkaa! Hakkaa!

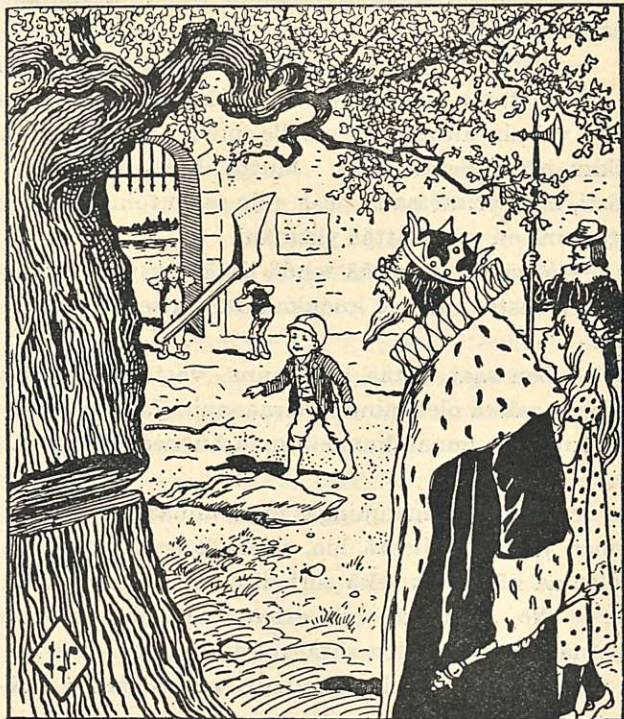
Ja katso, heti alkoi kuokka hakata kovaa maapohjaa, niin että sirpaleet ryöppyävät joka taholle. Se hakkaa ja hakkaa, ja neljännestunnissa se on kaivanut maahan kaivon, päälle sadan jalan syvyisen.

— Onko teidän majesteettinne mielestä tämä kaivo tarpeeksi syvä? kysyi Peukalainen nöyrästi.

— On, vastasi kuningas, syvä se on kylläkin. Mutta siinä ei ole vettä.

— Sitä tulee tuossa tuokiossa, vastasi Peukalainen.

Hän kaivoi pähkinänkuoren pussistaan, otti pois sammaltukkeen, heitti sitten kuoren kaivoon ja huusi:

— Juokse nyt, juokse!

Ja heti alkoi vesi kuohua ja kohista kaivon pohjalla. Se nousi yhä ylemmäs, ja minuutin kuluessa

kaivo oli täynnä raikkainta ja kirkkainta vettä, mitä ikinä voi ajatella.

Peukaloinen meni kuninkaan eteen ja kumarsi taas kunnioittavasti.

— Olenko täyttänyt ehdot, teidän majesteettinne?

— Olet, sen olet tehnyt, vastasi kuningas. Ja minä olen valmis antamaan sinulle puolen valtakuntaa, pikku herra Peukaloinen. Mutta, lisäsi hän miettivästi, mitä prinsessaan tulee, niin se on toinen asia, ja sitä minä en voi päättää yksinäni.

— Mitä minun pitää tehdä lisää? kysyi Peukaloinen ylpeästi ja nojasi kuokkaansa, katsellen prinsessaa.

— Sen saat tietää huomenna, vastasi kuningas. Siihen saakka olet minun vieraanani. Ja minä pane-
tan kuntoon linnan kauneimman huoneen sinua var-
ten.

Sen sanottuaan kuningas meni linnaansa. Peukaloinen juoksi veljiensä luo, jotka korvattomiksi leikkattuina näyttivät sekä surkeilta että naurettavilta.

— No, näettekö nyt, etten minä ollut niinkään tyhmä, kun otin selon siitä, mitä kuulin?

— Sinua on onni potkaissut, vastasi Matti äkäisesti. Onni ei osu aina oikeaan mieheen.

— Sinä olit viisas, pikku Peukaloinen, sanoi Pekka. Onnittelen sinua, oli miten oli. Olisipa isä nyt täällä, niin hän tulisi hyvin iloiseksi.

Peukaloinen otti veljet mukaansa, ja kun hän nyt oli kovin suuressa suosiossa, sai hän helposti heille hankituksi hyvät paikat kuninkaan palveluksessa. Molemmat veljet saivat siten jotakin, millä lohduttaa mieltään huonosta onnestaan.

*

Sinä yönä kuningas ei saanut unta silmäänsä. Saada vävyksi sellainen kuin Peukaloinen ei ollut hänestä ollenkaan mieluista. Hän mietti senvuoksi jotakin keinoa asiasta päästäkseen tarvitsematta rikkaa sanaansa. Mutta se tuntui kylläkin vaikealta.

Seuraavana aamuna hän kutsutti eteensä Peukaloisen molemmat veljet. He saattoivat parhaiten selvittää hänelle veljensä syntyperän ja luonteen. Pekka kehui ja kiitteli hyvin Peukaloista, mutta Matti sanoi, että hän oli vain nenäkäs seikkailija, ja arveli, ettei niin mahtavan kuninkaan tarvinnut pitää sanaansa sellaiselle raukalle.

— Hän on niin ylpeä, se poika, sanoi häijy veli, että hän kyllä luulottelisi voivansa taistella jättiläistäkin vastaan. Tässä maassa asuu velho, kuten teidän majesteettinne kyllä tietää, jättiläinen, joka on koko seudun kauhistus, ja joka usein varastaa talonpojilta heidän lehmänsä ja härkensä. Peukaloinen on monta kertaa kehunut, että hän voisi pakottaa noidan rengikseen, jos vain tahtoisi.

Tätä ei Peukaloinen ollut koskaan sanonut, mutta Matti valehteli saattaakseen veljensä turmioon.

— Vai on hän sellaisia puhunut? sanoi kuningas. Kas, silloinpa hän saakin näyttää onko hänen puheissaan perää.

Sitten hän kutsutti Peukaloisen luokseen.

— Ystäväni, sanoi hän, ei sinunlaisesi reima miehen sovi mennä naimisiin antamatta vaimolleen jonkun hienon lahjan. Tiedäthän, että näissä lähiseudun metsissä mellastaa hirveä peikko, joka on kaksikymmentä jalkaa pitkä ja syö härän aamiaiseksi. Hänestä tulisi komea palvelija tyttärelleni, kunhan puetamme hänet koreaan kiiltonappiseen livreaan. Prinsessa on usein sanonut haluavansa sellaista palvelijaa. Hankipas siis jättiläispeikko tänne, niin voimme ruveta häitä tuumimaan.

— Se ei ole niinkään helppoa, sanoi Peukaloinen, mutta saanhan koettaa.

Sitten hän meni huoneeseensa, pisti kirveen säkkiin ynnä leipäkyrsän, vähän juustoa ja veitsen. Heitti sitten säkin hartioilleen ja alkoi talsia metsään päin. Pekka oli pahoillaan, mutta Matti nauroi mielissään, hän ajatteli näet varmasti, ettei Peukaloinen enää kuuna kullan päivinä palaa takaisin.

Kun Peukaloinen oli tullut syvälle metsään, lauloi hän:

Peikko hoi, sua eikö näy?
Esiin kätkeistäsi käy!
Heti piilemästä lakkaa,
niin en kahtia sua hakkaa!

— Tässä minä olen, huusi jättiläinen samassa ja tulla harppasi puitten välitse, niin että viidakko ritisi hänen jaloissaan. Perille päästyään hän hämmästyneenä pälyi ympärilleen, sillä hän ei nähnyt ainoatakaan ihmistä. Viimein hän kumartui katsomaan alas ja näki silloin pienen poikanaskalin istuvan kaatuneella puunrungolla, säkki polvien välissä.

— Sinäkö minua huusit, pikku itikka? karjui jättiläinen.

— Minäpä minä, vastasi Peukaloinen. Haluan ottaa sinut palvelukseeni.

— Hohhoh, nauroi jättiläinen, sinun palvelukseesi! Minä pistän sinut harakanpesään, jonka näet tuolla ylhäällä puunlatvassa, niin varot toista kertaa nuuskimasta minun metsässäni, senkin nulikka.

— Sinun metsässäsi! sanoi Peukaloinen suutuksissaan. Se on enemmän minun kuin sinun. Ellet pidä suutasi kiinni, niin kaadan metsän muutamassa hetkessä.

— Hohoo, ilkkui jättiläinen. Sitäpä olisi hauska nähdä.

Peukaloinen otti kirveensä ja huusi:

— Hakkaa! Hakkaa!

Ja heti alkoi kirves iskeä oikealle ja vasemmalle, ylös ja alas, niin että oksat alkoivat sadella noidan päälle. Jättiläinen seiso i kuin raesateessa, mutta raakeet olivat oksia ja lehviä sillä kertaa.

— Riittää, riittää! ulvoi hän. Taukoa turmelemasta metsääni! Kuka sinä oikeastaan olet?

— Olen mahtava velho, Peukaloinen, ja jos sinä ärsytät minua, hakkaan pääsi poikki. Älä liikahdakaan paikaltasi!

Jättiläinen ei uskaltanut hievahtaakaan, niin pelästynyt hän oli kaikesta siitä mitä oli nähnyt. Peukaloinen sitävastoin tuns i olevansa nälissään ja otti esille leipäkyrsänsä ja juustonsa.

— Mitä tuo valkoinen on? kysyi jättiläinen, joka ei koskaan ennen ollut nähnyt juustoa.

— Se on kivi, sanoi Peukaloinen ja alkoi syödä natustaa juustoa.

— Voitko sinä syödä kiveä? kysyi jättiläinen kummastuneena.

— Kuten näet, vastasi Peukaloinen. Se on minun tavallista ruokaani. Senvuoksi olen näin pieni, mutta senvuoksi myöskin olen kymmenen kerta väkevempi kuin sinä, vaikka sinä syöt härän kerrallaan.

Kun Peukaloinen oli syönyt, sanoi hän jättiläiselle, joka istui ällistyneenä, suu ammollaan pelosta ja kummastuksesta:

— Johdata minut nyt kotiisi.

Jättiläinen ei uskaltanut estellä. Hän astui Peukaloisen edellä kuin koira isäntänsä edellä. Siten he saapuivat jättiläisen taloon ja peikko vei Peukaloisen sisälle suureen saliin.

— Kuulepas, sanoi Peukaloinen, jompikumpi meistä olkoon isäntä, toinen renki. Jos minä en voi tehdä, mitä sinä voit, tulee minusta sinun renkisi, mutta jos sinä et voi tehdä mitä minä voin, tulet sinä minun rengikseni.

— Tuohon käteen, sanoi jättiläinen. Haluaisinpa todellakin tuommoisen sinun kaltaisesi pikku miehen rengikseni. Silloin saisin hiukan levätä vanhoilla päivilläni.

Ja sitten hän lisäsi:

— Otahan ensiksikin tuo saavi tuolta ja kaada vesi siitä kattilaan, joka on tulella.

Vesisaavi oli suunnattoman suuri astia, kymmenen jalkaa korkea ja kuusi jalkaa leveä. Ei väkevinkään mies olisi voinut sitä paikaltaan liikuttaa. Ja pikku Peukaloinen olisi helposti voinut hukkoa siihen kuin rotta.

— Niin, niin, sanoi jättiläinen irvistellen, luulenpa, ettei sinussa ole siihen miestä, pojuseni. Mutta minä kyllä kykenen siihen, minä. Siispä olet sinä renkini.

— Eipä kannata ottaa vettä tuosta, sanoi Peukaloinen. Minäpä lippaan lähteelle ja tuon sen sinänsä kattilaan. Silloin saamme vettä paljon helpommin.

— Älä toki, älä missään nimessä, huusi peikko kauhistuneena. Sinä olit vähällä tuhota metsäni, älä nyt vie kaivoanikin. Sytytä tuli takkaan, niin minä kaadan itse vettä.

Kun tuli oli sytytetty ja vesi kaadettu kattilaan, pani jättiläinen siihen pari härkää, monta tynnyriä perunoita, kaalinkupuja ja porkkanoita. Siitä tuli hänen päivällisensä. Kun se oli valmista, sanoi hän:

— Nyt käymme pöytään. Saa nähdä, osaatko sinä, mitä minä. Tunnenpa luissani voivani ahmia kokonaisen härän suupalakseni, vieläpä sinut kaupapäällisiksi.

Ennenkuin Peukaloinen istui pöytään, pisti hän säkin takkinsa alle, vatsan päälle, niin ettei jättiläinen voinut sitä nähdä. Säkki riippui lattiaan asti ja ulettui Peukaloisen kaulaan.

He alkoivat syödä. Jättiläinen ahmasi kauhean suuria kappaleita kerrallaan. Ne katosivat hänen kitaansa kuin hiekanjyvät. Peukaloinen ei ollut huonompia hänkään, ottipa vain suuria palasia hänkin ja perunoita, kaalia ja porkkanoita oikein läjittäin. Mutta hän suljahutti kaikki salavihkaa säkkiin.

Äkkiä jättiläinen huusi:

— Huh, nyt en enää jaksa. Täytyypä avata nappi liivissäni.

— Syö pois, raukka, sanoi Peukaloinen, ja lähetti kokonaisen kaalinkuvun säkkiin.

— Kylläpä huomaa, että olet syönyt kiviä, puhkui jättiläinen tuokion kuluttua. Mutta minä olen kerrassaan haljeta. Pitääpä avata toinenkin nappi.

— Syö pois, raukka, sanoi Peukaloinen ja heitti toisen huomaamatta uuden lihapalasen säkkiin.

— Minä läkähdyn, vaikeroi jättiläinen. Pitääpä avata vielä kolmas nappi. Kuinka on sinun laitasi, velho?

— Kiitos, mainiosti, vastasi Peukaloinen. Ja jos tarvitsen enemmän tilaa ruualle, niin hankin sitä yks kaks.

Näin sanoen hän otti veitsensä ja veti reiän säkkiin pitkin koko vatsan pituutta, niin että lihat, kaalit ja perunat tipahtivat maahan.

— Tee sinä niinkuin minä, sanoi hän jättiläiselle.

— Enpä niinkään, kiitos vaan käskemästä, sanoi jättiläinen. Sellaista vatsaa ei minulla ole. Silloin rupean mieluummin rengiksesi.

Ja niinpä sitten sovittiinkin. Jättiläinen kiepsautti isäntänsä, Peukaloisen, hartioilleen ja suuren säkillisen kultia ja hopeita selkäänsä. Peukaloisen käskystä hän sitten lähti kuninkaan linnaan.

*

Palatsissa oli paraillaan suuret juhlat eikä kukaan muistellut Peukaloista, luultiin näet varmasti, että jättiläinen oli syönyt hänet suuhunsa kauan sitten.

Silloin kuului äkkiä hirveätä rytinää ja linna vapisi perustuksia myöten. Jättiläinen oli saapunut sinne, ja koska portti oli liian matala hänelle, oli hän muutta mutkitta potkaissut sen kumoon.

Kaikki riensivät linnan ikkunoille. Ja kylläpä he hämmästyivät nähdessään Peukaloisen aivan rauhallisena istuvan hirvittävän peikon olkapäillä.

— Prinsessa, sanoi Peukaloinen, tahdotteko nyt naida minut?

Eikä prinsessa tietysti voinut syödä sanaansa. Vielä vähemmän kun hänen prinssillään oli niin pelottava renki palveluksessaan. Hän ojensi Peukaloiselle kätensä, ja sitten alettiin hankkia häitä.

Ja komeat häät niistä tulikin. Peukaloinen hohti komeissa vaatteissa, kruunukin oli hänellä päässään, sillä kuningas oli lahjoittanut hänelle puolen valtakuntaa. Kaikki vieraat ihailivat hänen ystävällistä käytöstään ja älyään, eikä paljon huomattukaan hänen pientä kokoaan. Hänen isänsä ja veljensä olivat muitten mukana, ja itse Mattikin oli tavallista paremmalla tuulella sinä iltana.

Ja sitten hallitsi Peukaloinen kauan ja onnellisesti ihanan kuningattarensa keralla, ja hirvittävä peikko palveli häntä uskollisesti. Tästä siis huomaa, että maasta se pienikin ponnistaa.

Elämän linna.

Salernon kaupungissa Italiassa asui kerran vanha kiilti eukko, joka oli kalastajan leski. Hänen ainoa turvansa oli kaksitoistavuotias poika, hänen pojanpoikansa, jonka isä oli hukkunut myrskyssä ja äiti heti jälestäpäin kuollut suruun. Pojan nimi oli Gracioso. Hänellä ei ollut ystävää muuta mitään koko avarassa maailmassa kuin isoäiti. Aamuisin, kun isoäiti meni merenrannalle kokoamaan näkinkenkiä ja simpukoita, seurasi poika häntä, ja hän auttoi vanhusta verkonpaikkuussa, mutta sen ohella hän vain odotti sitä aikaa, jolloin itse varttuisi mieheksi ja saisi lähteä kalalle. Hän oli kaunis ja reipas, ja kun hän tuli torille kalavasuineen, ostivat kaikki mieluummin häneltä.

Mutta isoäiti oli vanha ja heikko. Hänellä oli vain yksi hammas enää suussaan, ja hänen päänsä tutisi, ja silmät olivat punaiset ja niin heikot, että hän töin tuskin näki eteensä. Joku aamu hänen oli yhä vaikeampi nousta jalkeille. Hän tunsí, ettei hän enää kauan eläisi. Senvuoksi hän iltaisin ennen maatapanoan antoi Graciosolle monta hyvää neuvoa, jotta hän osaisi tulla toimeen, sittenkun hän kerran jäi yksin maailmaan. Hän neuvoi paikkaa kenen kalastajan puoleen hänen piti kääntyä, ja ketä hänen piti välttää, ja kuinka hän ahkeruutta ja siisteyttä noudattaen saattoi päästä eteenpäin ja saada veneen ja kalastusneuvot.

Poika ei mielellään kuunnellut näitä hänen puheitaan, ja kerran kun eukko taas alkoi häntä neuvoa, keskeytti poika hänet sanoen:

— Isoäiti ei saa minua jättää, minulla on vahvat käsivarret, voin tehdä työtä kahden edestä. Mutta jos minä joskus tulen mereltä kotiin enkä tapaa isoäitiä kotona, en totta maar jaksa elää kauemmin.

— Poikani, sanoi eukko, en jätä sinua aivan yksin. Kun kuolen, saat kaksi suojelijatarta, joiden vertaista ei itse kuninkaallakaan ole. Kauan aikaa sitten tein palveluksen kahdelle hienolle naiselle, ja he muistavat sen kyllä, jos joskus pyydät heiltä apua.

— Mitä hienoja naisia ne ovat? kysyi Gracioso,

joka ei kotona töllissä ollut nähnyt muita kuin kalastajaeukkoja.

— Kaksi haltiatarta, vastasi eukko, vesien haltiatar ja metsien haltiatar. Kuuntele, niin kerron sinulle salaisuuden, jonka tähän asti olen kätkenyt. Kymmenen vuotta sitte siihen aikaan, kun isäsi ja äitisi kuolivat, menin eräänä päivänä rannalle kokoamaan äyriäisiä. Kuljin kumarassa maata kohti, kun yhtäkkiä näin kalalokin, joka lentää liiteli rannalle päin. Annoin sen laskeutua rantaan enkä liikkunut, jotta en sitä pelottaisi. Samassa tulla kiemurteli kaunis viheriäinen käärme vuorenkolosta ja mateli kalalokkia kohti. Kun se oli linnun saavuttanut, ei kumpikaan näyttänyt hämmästyneeltä, päinvastoin kiertäytyi käärme lokin kaulaan ikäänkuin sitä hartaasti syleillen. Hetkisen kuluttua ne erosivat toisistaan. Käärme mateli takaisin vuorenkoloon, ja lokki lensi merelle.

Olin hyvin kummissani näkemästäni. Seuraavana päivänä palasin samaan aikaan piilopaikkaani ja näin taas saman näyn kuin eilenkin. He olivat haltiattaria, siitä olin varma, kenties lumottuja haltiattaria, joita voisin auttaa. Mutta miten? En uskaltanut näyttäytyä, sillä olisinhan voinut heitä sillä suututtaa ja saattaa itseni vaaraan. Oli parempi odottaa. Kokonaisen kuukauden pidin silmällä käärmettä ja lokkia. Huomasinpa silloin eräänä päivänä, että suuri

musta kissa hiipi yhtymäpaikalle ja kätkeytyi kallion taakse, aivan minun lähelleni. Musta kissa — se oli tietysti noita, sen heti arvasin. Nyt oli paras pitää silmät auki. Ja kuinkas ollakaan, tuskin olivat käärme ja lokki syleilleet toisiaan, kun kissa äkkiä loikkaa piilostaan heittäytyen niiden niskaan. Mutta samassapa olin jo minäkin siinä, ja iskin käsiksi rosvoon, joka jo oli saanut käärmeen ja lokin kynsiinsä. Se sätki, kynsi ja puri, mutta siitä en minä välittänyt, otin vain puukkoni ja leikkasin siltä pään ja käpälät poikki. Sitten heitin ruumiin mereen.

Kun sen olin tehnyt, näin edessäni kaksi hienon hienoa naista. Toisen päätä koristi valkosulkainen kruunu, toisella oli käärmeennahka vyötäisillään. He olivat vesien haltiatar ja metsien haltiatar. Ilkeä noita oli loihtinut toisen lokiksi ja toisen käärmeeksi, mutta minun avullani he olivat päässeet lumoista.

— Pyydä mitä tahdot, he lausuivat, niin saat sen heti.

Minä ajattelin omaa vanhuuttani ja kuinka paljon olin jo maailmassa rehkinyt, ja sitten arvelin, ettei minun kannattanut toivoa mitään enää täällä maan päällä. Mutta sinä olit pieni, ja joskus maailmassa saatoit ehkä tarvita jotain oikein välttämättömästi. Mietin siis mielessäni, että olisi suuri ilo minulle, jos saisin haltiattaret joskus auttamaan sinua. Kiitin

siis haltiattaria ja pyysin heitä muistamaan minua vastaisuudessa, kun heitä kutsun avukseni. Vesien haltiatar veti silloin sulan kruunustaan ja antoi sen minulle, ja metsien haltiatar ojensi minulle suomuksen nahastaan. Ja toinen heistä lausui:

— Kun tarvitset apuamme, niin laske tämä sulka ja tämä suomus astiaan, jossa on puhdasta vettä ja huuda sitten meitä. Ja vaikka olisimme maailmojen ääriässä, tulemme heti kuitenkin sinun luoksesi.

Minä taivutin päätäni kiitokseksi. Kun loin katseeni ylös, olivat he kadonneet. Minulla ei ollut edes haavoja käsissäni, jotka kissa oli repinyt. Mutta sulka ja suomus olivat vielä kourassani. En siis ollut nähnyt unta.

— Missä ne nyt ovat? kysyi Gracioso.

— Olen tallettanut ne tarkoin, vastasi eukko, enkä aikonut näyttää niitä sinulle, ennenkuin tulisit suureksi ja saisit niistä hyötyä. Mutta koska tunnen pian kuolevani, lienee parasta, että saat ne heti. Leipähinkalomme pohjalla on pieni arkku riepujen peitossa, ja arkussa on pieni pahvilipas. Avaa lipas, niin löydät sulan ja käärmeen suomuksen. Olen kätkenyt ne pumpuliin. Mutta käsittele niitä varovasti, ettei vahinkoa tapahdu. Kyllä sitten sanon sinulle, mitä sinun vielä tulee tehdä.

Gracioso haki esille lippaan ja vei sen eukolle, joka ei enää jaksanut nousta vuoteeltaan. Hän otti varo-

vasti pumpulista molemmat kallisarvoiset esineet ja sanoi :

— Aseta nyt vesivati keskelle huonetta! Pudota sulka ja suomus veteen ja toivo samalla jotain itsellesi. Pyydä rikkautta, valtaa, viisautta, mitä ikänä haluat! Mutta tule ensin tänne, jotta saan sinua siunata, rakas lapi, sillä tunnen kuoleman jo lähestyvän.

Mutta Gracioso ei häntä kuunnellut. Hän asetti nopeasti vadin keskelle huonetta, heitti sulan ja suomuksen veteen ja huusi:

— Tulkaa tänne, vesien haltiatar ja metsien haltiatar! Minä tahdon, että isoäitini eläisi ikuisesti!

Samassa vesi alkoi kiehua ja poreilla. Vati kasvoi ja paisui suunnattoman suureksi maljaksi, joka töin tuskin mahtui pirttiin. Ja maljasta nousi kaksi ihana naista, joilla oli taikasauva kädessä. Toisella oli tuore lehtiseppele päässä ja timanttiset korvarenkaat. Hän oli metsien haltiatar. Vesien haltiattarella oli kaislakruunu päässään ja häntä verhosi sininen valkoisilla vesilinnunhöyhenillä reunustettu huntu. Molemmat haltiattaret katselivat Graciosoa hymyillen. Mutta poika oli niin hämmästynyt, että hän piiloutui isoäidin taakse ja katseli vain arasti haltiattariin.

— Tässä nyt olemme, lapseni, sanoi vesien haltiatar. Olemme kuulleet rukouksesi, joka tuottaa kunnia hyvälle sydämellesi. Mutta jotta voisimme sinua auttaa, täytyy sinun itse toimittaa vaikea työ.

Me voimme kyllä pidentää isoäitisi elämän. Mutta jos tahdot hänelle ikuista elämää, täytyy sinun kulkea Elämän linnaan, joka on täältä neljän päivämatkan päässä, Siciliaan päin. Siellä on Kuolematomuuden lähde. Jos voit kulkea nämä päivämatkat tieltä poikkeamatta, ja sitten linnaan saavutuasi voit vastata kolmeen kysymykseen, niin saat, mitä etsit. Mutta mieti tarkoin, ennenkuin lähdet matkaan, sillä tiellä kohtaa sinua

monta vaaraa. Jos et yhtenä ainoana iltana ennätä päivämatkasi päähän, menetät sen, mitä olet toivonut. Ja vielä päälle päätteeksi täytyy sinun jäädä siihen maahan ikipäiviksesi. Tähän asti ei vielä kukaan ole sieltä palannut.

— Minä tahdon mennä sinne, sanoi Gracioso.

— Lapseni, sanoi metsien haltiatar, sinä olet niin nuori. Et edes löydä tietä.

— Ei se mitään tee, vastasi taaskin Gracioso. Te ette varmaankaan hylkää minua, kauniit haltiattaret, ja isoäitiäni pelastaakseni menen vaikka kuinka kauas.

Silloin otti metsien haltiatar lyijypalan rikkonaisesta ikkunaruuudusta ja asetti sen käteensä.

Heti se alkoi sulaa ja kiehua. Mutta haltiatar ei näkynyt piittaavan kuumuudesta. Viimein hän heitti lyijyn takkaan, jossa se muodostui kaikenlaisiksi esineiksi.

— Mitä näet tuolla? kysyi haltiatar Graciosolta.

— Jotain koiran tapaista, vastasi poika, koira se on ja sillä on pitkä häntä ja suuret korvat.

— Kutsu sitä! sanoi haltiatar.

Poika teki niin, ja heti kuului koiranhaukuntaa, ja sulatetusta lyijystä juoksi esiin mustanruskea koira. Se alkoi hyppiä ja tanssia Gracioson ympärillä.

— Siitä tulee sinulle matkatoveri, sanoi haltiatar. Sen nimi on Uskollinen. Se näyttää sinulle tietä. Mutta muista, että sinun velvollisuutesi on sitä johtaa eikä sallia sen johtaa itseäsi. Jos saat sen tottelemaan itseäsi, käy sinun hyvin, mutta jos sinä tottelet sitä, saattaa se sinut onnettomuuteen.

— Eikö minulla sitten ole sinulle mitään antamista, Gracioso rukka? sanoi vesien haltiatar.

Hän katseli ympärilleen ja otti pienen paperipalan lattialta. Sen hän heitti uuniin. Paperipala syttyi tuleen, ja kun se oli palanut, näkyi tuhansittain pieniä kipunoita, jotka ikäänkuin juoksivat toistensa jälkeen. Kun viimeinen niistä oli sammumaisillaan puhalsi haltiatar siihen. Samassa kuului linnunviserystä, ja takasta lensi pääskynen. Se liiteli ensin vähän aikaa pelästyneenä ympäri huonetta, mutta asetui sitten rauhallisesti istumaan Gracioson olkapäälle.

— Siitä saat matkatoverin, sanoi haltiatar. Sen nimi on Miettivä ja se näyttää sinulle tietä. Mutta muista, että sinun tulee johtaa sitä eikä sen sinua. Jos saat sen itseäsi tottelemaan, palvelee se sinua hyvin, mutta jos sinä tottelet sitä, saattaa se sinut turmioon.

— Sekoita tuhkaa, sanoi haltiatar, ehkä löydät vielä jotain.

Gracioso löysi nyt kristallipullon, joka välkkyi kuin timantti.

— Tuossa pullossa on sinun tuotava kuolemattomuuden vettä, sanoi haltiatar. Ihmiskäden tekemä pullo särkyisi sirpaleiksi.

Pullon vieressä Gracioso näki tikarin, joka näytti olevan hyvin hyvä ase.

— Sisareni ei saa olla anteliaampi kuin minä, sanoi toinen haltiatar. Hän veti tuolinselkämuksesta oljenkorren ja puhalsi siihen. Heti paisui olki ja siitä tuli

ihmeen kaunis pyssy, jota koristi helmisimpukka ja kultakirjailut. Sitten hän otti vielä toisen oljen ja puhalsi siihen, jolloin se muuttui hihnaksi ja patruunalaukuksi. Kun Gracioso heitti sen hartioilleen, sopi se hänelle mainiosti, ja hän näytti prinssiltä, joka oli metsälle menossa.

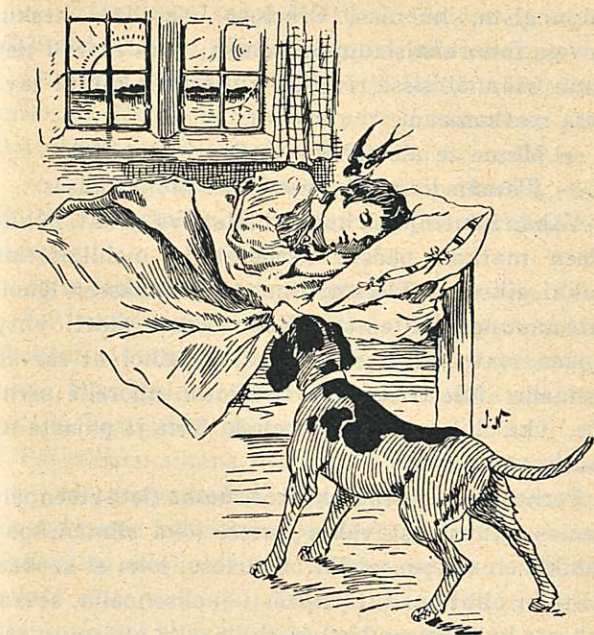
Sitten haltiattaret katosivat. Gracioso ja isoäiti puhelivat vielä kauan keskenään. Poika pyysi mummoa kärsivällisesti häntä odottamaan, ja eukko puolestaan neuvoi poikaa tarkoin seuraamaan haltiattarien neuvoja eikä poikkeamaan oikealta tieltä.

— Ei tosin minun tähteni, sanoi hän, sillä minä olen valmis kuolemaan, ja olen pahoillani, ettet toivonut muuta, mutta oman itsesi tähden kehoitan sinua kuuliaisuuteen, Gracioso. Minä tahtoisin, että palaat luokseni.

Kun Gracioso oli laskeutunut levolle, makasi isoäiti kauan valveilla ja katseli poikaa. Hän oli levoton ja huolestunut ajatellessaan pojan matkaa. Mutta Gracioso nukkui levollisesti.

Ennenkuin aamuaurinko oli ehtinyt punata taivaanrantaa, alkoi pääskynen visertää ja Uskollinen vetää peitteestä.

— Ylös, isäntä, lähtekäämme matkaan! sanoivat molemmat matkakumppanit, ja Gracioso ymmärsi heidän puheensa, sillä senkin lahjan hän oli saanut ystävällisiltä haltiattarilta. — Päivänkoite valaisee jo

merta, linnut livertelevät, kukat aukaisevat kupunsa aamuauringolle. Lähtekäämme matkaan, on jo aika.

Gracioso heitti sydämelliset jäähyväiset isoäidille ja lähti matkaan. Hän suuntasi kulkunsa sille tielle, joka johtaa Pestumin kaupunkiin. Miettivä liiteli sinne tänne ja ajeli karpäsiä. Uskollinen hieroi selkäänsä isäntäänsä vasten tai juoksi hänen edellään.

Kun he olivat noin peninkulman matkan päässä

kaupungista, huomasi Gracioso Uskollisen keskustelevan muurahaislauman kanssa, joka marssi tietä pitkin säännöllisissä riveissä kuljettaen kaikki tavaraansa matkassaan.

— Minne te aiotte? kysyi Gracioso niiltä.

— Elämän linnaan, vastasivat muurahaiset.

Vähän kauempana kohtasi Miettivä sirkat, ja kapaleen matkan päässä perhoset ja mehiläisetkin. Kaikki aikoivat Elämän linnaan juodakseen Kuole-mattomuuden lähteestä. Koko seura päätti yhtyä samaan matkaan, koska he kaikki aikoivat samalle suunnalle. Miettivä esitti Gracioson nuorelle perhoselle, joka oli hauska lörpöttelijä. Siitä ja pojasta tuli pian hyvät ystävät.

Perhosten tapa ei ole kulkea suoraa tietä eteenpäin. Gracioson uusi ystäväkin katosi joka silmänräpäys ruohikkoon tai pensasiin. Gracioso, joka ei koskaan eläissään ollut saanut vapaasti juoksennella, seurasi perhosta kaikilla sen harharetkillä eikä piitannut rahuakaan siitä, kuinka kauan päivämатka kesti. Mutta hetkisen kuluttua perhonen väsyi.

— Älä mene kauemmaksi! sanoi se Graciosolle. Katso, kuinka kaunista täällä on. Tunnetko, kuinka kukat tuoksuvat! Pysähtykäämme tänne! Tämä on elämää!

— Eteenpäin! sanoi Uskollinen. Päivämатka on pitkä, ja me olemme vasta sen alussa.

— Eteenpäin, sanoi Miettivä. Taivas on kirkas, näköpiiri ääretön. Jatkakaamme vain matkaa.

Gracioso tuli taas järkiinsä ja läksytti kelpolailla perhosta. Mutta se lentää liipotteli vain sinne tänne eikä välittänyt pojan nuhteista tään taivaallista.

— Mitä se minuun kuuluu! sanoi perhonen. Eilen olin toukka, tänään ei minua enää ole. Tahdon nauttia nyt.

Ja se laskeutui vastapuhjennelle ruusulle.

Sen tuoksu oli niin voimakas, että perhoraukka tukehtui. Turhaan koetti Gracioso elvyttää sitä eloon. Hän itki sen kuolemaa ja kiinnitti sen sitten neulalla hattuunsa muistoksi.

Päivällisen aikana pysähtyivät sirkat vuorostaan.

— Aletaanpa laulaa, ehdottivat ne. Mehän aivan menehdymme helteeseen, jos vielä vaan taistelemme voimakasta puolipäivän aurinkoa vastaan. On niin ihanata elää rauhassa. Tulepas, Gracioso, me huvitamme sinua, yhdy meidän laulumme.

— Kuunnellaan niitä, sanoi Miettivä, ne laulavat niin hyvin.

Mutta Uskollinen ei tahtonut pysähtyä. Sillä oli kuin tulta suonissaan. Ja se haukkui niin kauan ja kiihkeästi, että Gracioso unohti sirkat ja seurasi sitä edelleen.

Illalla kohtasi Gracioso mehiläisen, joka kuljetti saalistaan.

— Minne sinä aiot? kysyi hän.

— Minä palaan kotiin, vastasi mehiläinen. En tahdo jättää pesääni.

— Mitä? huudahti Gracioso. Aiotko sinä, joka olet niin uuttera, tehdä kuin sirkat ja luopua osuudestasi kuolemattomuuteen?

— Elämän linna on aivan liian kaukana, vastasi mehiläinen. En ole niin kunnianhimoinen kuin sinä. Jokapäiväinen työni riittää minulle. Minua eivät matkat huvita. Työ on minun elämäni.

Gracioso tuli pahoilleen kadottaessaan jo ensimmäisenä päivänä niin monta matkatoveriansa. Mutta ajatellessaan, kuinka kevyesti ensimmäinen päivämatka oli kulunut, reipastui hänen mielensä. Hän hyväili Uskollista ja vaipui toivorikkaana sikeään uneen nähden unta isoäidistä ja molemmista haltiattarista.

* * *

Seuraavana päivänä Miettivä herätti jo aamun valjetessa nuoren isäntänsä.

— Meidän täytyy lähteä matkaan! Meren rannat valkenevat jo, linnut laulavat, kärpänen surisee, kukka aukeaa auringolle. Jalkeille! On jo aika.

— Maltahan hetkinen! sanoi Uskollinen. Päivämatka ei ole pitkä. Jo ennen päivällistä voimme

saapua Pestumin temppeliin, jossa meidän on määrä yöpyä.

— Muurahaiset ovat jo jalkeilla, intti Miettivä. Tie on huonompi tänään kuin eilen ja kulku vaivaloisempaa. Eteenpäin!

Gracioso lähti matkaan innokkaampana kuin edellisenä päivänä. Aamu oli ihana. Oikealta näkyi meri, joka hiljaa vyörytti mahtavia laineitaan rantaa vasten, vasemmalla siinsivät kaukana rusoreunaiset vuoret, yltympärillä vihannoivat pensaat ja tuoksuvat kukkaset. Heidän yllään kaartui pilvetön, sininen taivas. Gracioso oli reipas ja iloinen ja luuli jo piankin olevansa perillä.

Uskollinen loikki vainioilla ja pelotti pyyt lentoon. Miettivä katosi kauas avaruuteen ja leikkitteli siellä valolla. Äkkiä Gracioso huomasi pensaikossa peuran, joka katseli häntä ikävöivin silmin ja ikäänkuin kutsuen. Poika lähestyi sitä. Peura harppasi muutaman askeleen, mutta pysähtyi heti. Kolmasti se uudisti leikkinsä, kuin olisi se tahtonut leikkiä Gracioson kanssa.

— Seuratkaamme sitä, sanoi Uskollinen. Minä suljen siltä tien, niin saamme sen pian kiinni.

— Missä on Miettivä? kysyi poika.

— Se on samantekevää, vastasi Uskollinen. Me olemme silmänräpäyksessä valmiit. Minä olen luotu metsäkoiraksi. Peura on tuossa tuokiossa meidän.

Gracioso ei tarvinnut kahdesti käskeä niin mieluisaan työhön. Sillä aikaa kuin Uskollinen kiersi toista tietä, juoksi hän peuran jäljestä, joka tuon tuostakin pysähtyi metsikossa ikäänkuin antautuakseen, mutta juuri kun metsästäjä oli sen saavuttamaisillaan, loikkasi se yhtäkkiä pitkin harppauksin näkymättömiin.

— Eteenpäin vain, isäntä! huusi Uskollinen syöksähtäen samassa esille pensaikosta. Mutta peura heitti sarvillaan koiran ilmaan ja katosi näkymättömiin nopeasti kuin tuuli.

Gracioso riensi jäljestä, ja Uskollinen juoksi haukkuen hänen rinnallaan, raivoissaan, kieli riipuksissa suusta. Gracioso oli jo niin lähellä peuraa, että hän saattoi miltei koskea siihen kädellään, kun yhtäkkiä maa aukeni, ja sekä hän että hänen ymmärtämätön toverinsa Uskollinen vierivät alas salahautaan, joka oli ollut risujen ja lehtien piilossa.

Hän ei ollut vielä tointunut kauhistuksestaan, kun hän kuuli peuran huutavan heille kuopan reunalta.

— Te olette hukassa. Minä olen susien kuninkaan vaimo, ja hän syö kohta teidät molemmat.

Sitten se katosi.

— Isäntä, sanoi Uskollinen, haltiatar oli oikeassa varoittaessaan teitä minua seuraamasta. Me olemme tehneet suuren tyhmyyden. Minä olen saattanut teidät turmioon.

— Puolustakaamme ainakin henkeämme, sanoi Gracioso.

Ja hän otti pyssynsä ja latasi sen ampuakseen sillä susien kuningasta.

Sitten hän alkoi levollisemmin tarkastaa kuoppaa, johon he olivat pudonneet. Se oli liian syvä, jotta hän olisi kyennyt omin neuvoin pääsemään ylös.

— Isäntä, sanoi Uskollinen, jos koetatte heittää minua ylöspäin niin voimakkaasti kuin mahdollista, niin pääsen ehkä reunalle. Ja jos minä kerran olen ylhäällä, autan kyllä teitä sitten.

Kolme kertaa heitti Gracioso Uskollista ylöspäin, ja kolmasti putosi eläin raukka taas kuoppaan. Mutta neljännellä kerralla koira sai kiinni muutamista juurista ja ponnistelihe niin tarmokkaasti kynsillä ja hampailla, että se pääsi ylös haudasta. Heti se alkoi työntää kuoppaan katkenneita oksia, jotka olivat maassa kuopan reunalla.

— Isäntä, sanoi hän, kiinnittäkää nämä oksat maahan ja laittakaa itsellenne tikapuut. Joutuin, joutuin. Kuulen jo susien kuninkaan ulvovan.

Gracioso oli reipas ja notkea. Viha kannusti hänen voimiaan. Hetkisen kuluttua hänen onnistui päästä ylös kuopasta. Hän veti esille tikarinsa, latasi pyssynsä ja odotti puun takana sutten kuningasta.

Äkkiä hän kuuli kauheata ulvontaa ja hirvittävä peto, jolla oli suuret torahampaat kuten villisialla,

syöksyi hänen kimppuunsa jättiläisharppauksin. Gracioso tähtäsi ja laukasi. Laukaus sattui, peto kaatui karjuen kellelleen. Mutta se oli siinä samassa taas pystyssä.

— Ladatkaa uudelleen! Pian, pian, isäntä, huusi Uskollinen ja syöksyi rohkeasti susikuninkaan päälle iskien hampaillaan sen kurkkuun.

Susi ravisti vain hiukan päätään, ja siinä tuokiossa oli Uskollinen maassa. Ja varmaankin olisi hirvittävä peto nielaissut koiran yhtenä suupalana, ellei Gracioso olisi rientänyt ystävänsä avuksi. Poika ampui monta kertaa. Susi kaatui, mutta nousi taas jalkeille ja heittäytyi metsästäjän päälle. Hän kaatoi Gracioson allensa. Mutta tämä ei lannistunut, vaan sieppasi tikarinsa ja iski sen pedon rintaan. Silloin susi kellistyi seljälleen ja heitti henkensä.

Veren ja vaahdon peittämänä kohosi Gracioso seisomaan. Hän vapisi joka jäsenelleen. Hetkeksi levähtääkseen hän istui kaatuneen puun rungolle. Uskollinen ryömi hänen jalkainsa juureen, väristen ja häpeissään.

— Miten meidän nyt käy, isäntä? se sanoi. Yö on jo käsissä ja me olemme vielä kaukana Pestumista.

— Meidän täytyy jatkaa matkaamme, huusi Gracioso ja nousi seisomaan. Mutta hän oli niin heikko, että hän uudestaan vaipui istumaan.

Polttava jano vaivasi häntä. Hänellä oli kuume.

Maailma pyöri hänen silmissään. Silloin hän muisteli isoäitiään ja purskahti itkuun. Oi, kuinka pian hän oli unohtanut lupauksensa! Ja nyt hänen täytyi iki-ajoiksi jäädä tähän maahan, josta ei kukaan palaa takaisin. Ja kaikki vain kurjan peuran vuoksi! Gracioso häpesi heikkouttaan.

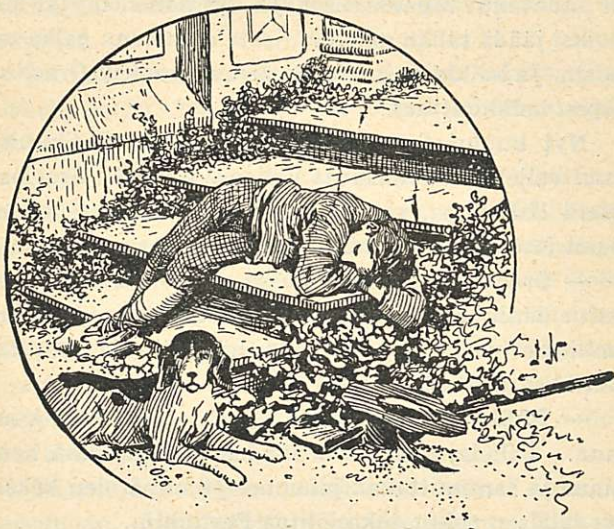
Nyt kuului taas kamalaa ulvontaa. Susikuninkaan veljet siinä riensivät veljensä avuksi. Gracioso syleili Uskollista, rukoili hyviä haltiattaria suojelemaan isoäitiä ja valmistautui kuolemaan.

— Gracioso, Gracioso, missä olette? kuului silloin hento ääni. Se oli varmaankin Miettivä. Ja siinä tuokiossa pääskynen lensikin näkyviin ja istuutui isäntänsä päälle.

— Rohkeuttal sanoi se. Sudet ovat vielä kaukana. Läheisyydessä on lähde, peskää siinä haavanne ja sammuttakaa janonne. Ja minä olen keksinyt salaisen polun, joka johtaa Pestumiin.

Gracioso ja Uskollinen laahautuivat lähteelle. Sitten he riensivät polulle. Päivä oli jo mennyt mailleen. Jonkun ajan he saivat kulkea pilkkosen pimeässä. Mutta kun kuu kohosi taivaan laelle, olivat he turvatut. Heillä oli kuitenkin vielä raskas taival edessään. He kahlasivat soita, hyppivät kuoppien yli ja tunkeutuivat tiheiden orjantappurapensaikkojen halki, jotka repivät heidän kasvojaan ja käsiään. Mutta Gracioso tiesi, että hänen täytyi sovittaa hai-

rahduksensa pelastaakseen isoäitinsä. Vihdoin viimein he koettuaan tuhannen vaivaa ja tuskaa saa-

puivat Pestumin tempelille, juuri kuin tähdet osoittivat sydänyön olevan käsissä.

Väsynyt Gracioso heittäytyi Neptunustempelin portaille ja vaipui sikeään uneen. Hänen jalkainsa juuressa makasi Uskollinen, haavoitettuna ja verisenä.

* * *

Jo ennen päivänkoittoa oli Gracioso jalkeilla. Astuessaan alas portaita näki hän, että muurahaiset olivat rakentaneet keon ja paraillaan järjestelivät varastojaan siihen.

— Te ette siis aio jatkaa matkaanne Elämän linnaan? kysyi hän hämmästyneenä. Ettekö tahdo tulla kuolemattomiksi?

— Me olemme jo tehneet kyllin työtä, vastasi yksi muurahaisista. On jo aika levätä. Tie on pitkä, tulevaisuus epävarma, ja me olemme rikkaita. Ken on koonnut tarpeeksi, nauttikoon aarteistaan.

Uskollisen mielestä oli muurahainen oikeassa, mutta se ei uskaltanut enää antaa minkäänlaisia neuvoja. Miettivä sitävastoin sanoi, että muurahainen oli vain itsekäs olento. Jos elämme vain nauttiaksemme, oli perhonen sen mielestä ollut viisaampi kuin muurahainen.

Ja entistään pirteämpänä lensi pääskynen edeltäpäin tutkimaan tietä.

Gracioso vaelsi ääneti eteenpäin. Hän lupasi itselleen, ettei hän tänään ainakaan antaisi houkutella itseään oikealta tieltä. Uskollinen astui isäntänsä kintereillä ja näytti yhtä miettivältä kuin tämäkin. Päivällisaikaan he alkoivat etsiä paikkaa, missä voisivat levähtää hetkisen aikaa. Ilma ei tuntunut niin kuumalta kuin edellisenä päivänä, näytti melkein siltä kuin olisivat he tulleet toiseen maahan ja toiseen

vuodenaikaan. Tie kulki ihanien seutujen halki. Yltympäriillä levisi tuoksuvia, äsken niitettyjä niittyjä ja tien varrella kohosi viikunapuita täynnä hedelmiä. Taivaanrannalla näkyi kultaisia pilviä. Kaikkialla vallitsi syvä hiljaisuus, joka houkutteli lepoon.

Kauniilla niityllä vilvoittavan lähteen luona lehmuksien ja vaahterain siimeksessä näki Gracioso härkäparven, se makasi märehkien nurmella, ja lauman keskellä loikoi vanha härkä, joka tuntui olevan kuningas. Gracioso lähestyi kunnioittavasti, ja härkä vastaanotti hänet ystävällisesti. Hän käski pojan istua ja näytti hänelle aarteitaan: suunnattomia ammeita täpö täynnä maitoa ja juustoa. Gracioso ihaili rauhallisten eläinten tyyneyttä ja vakavuutta. Kaikilla oli kultarengas kuonossaan ja ne näyttivät hyvin arvokkailta. Gracioso, jonka mieli nyt oli paljon rauhallisempi ja tyyneempi, ajatteli ehdottomasti, että olisi kuitenkin ihanata elää tuollaisessa ylellisyydessä. Täällä jos missään oli onni löydettävissä.

Uskollinen oli aivan samaa mieltä kuin isäntänsäkin. Oli juuri se vuodenaika, jolloin viiriäiset matkaavat Itaaliasta Afrikaan. Ne olivat nyt laskeutuneet nurmikolle levähtääkseen, ennenkuin lähtivät meren yli matkaamaan. Uskollinen sai kelpo saaliin, ja se heittäytyi maahan kylläisenä ja velttona.

Kun härät olivat lakanneet märehkimästä, ryhtyi

Gracioso, joka tähän asti ei ollut tahtonut niitä häiritä keskusteluun vanhan härän kanssa. Tämä tuntui olevan hyvin ymmärtäväinen ja kokenut.

— Oletteko näiden rikkaiden seutujen omistaja? kysyi Gracioso.

— En, vastasi härkä, me olemme Rupisammakko haltiattaren omat. Hän on Punaisten tornien kuningatari ja rikkain kaikista haltiattarista.

— Mitä työtä teillä on hänen palveluksessaan?

— Meidän ei tarvitse tehdä mitään muuta kuin kantaa näitä kultaisia renkaita nenässämme, mak-saa määrätty vero maidossa ja silloin tällöin antaa joku lapsistamme hänelle juhla-ateriaa varten. Muutoin nautimme täydellistä rauhaa. Senvuoksi emme kadehdi ketään maailmassa. Ei kukaan voi olla meitä onnellisempi.

— Ettekö ole kuulleet puhuttavan Elämän linnasta ja Kuolemattomuuden lähteestä? kysyi Gracioso arasti ikäänkuin häveten kysymystään.

— Yksi ja toinen isistämme kertoi vielä meille sellaisia juttuja. Mutta me olemme onneksi viisaampia, ja me tiedämme, ettei maailmassa ole muuta onnea kuin märehminen ja nukkuminen.

Gracioso nousi alakuloisena jatkaakseen matkaansa. Hän kysyi niiden punertavien tornien nimeä, jotka kohosivat näkyviin kaukana.

— Ne ovat juuri Punaiset tornit, vastasi härkä.

Ne sulkevat teiltä tien. Teidän täytyy kulkea kuningatar Rupisammakon linnan kautta, jos aiotte jatkaa matkaanne. Uskokaa minua, tehkää kuten ne, jotka ovat tulleet ennen teitä tätä tietä. He ovat kaikki vastaanottaneet kuningattaren suosiosoitukset ja luopuneet tyhmistä unelmistaan elääkseen onnellisina.

— Mitä heistä on tullut? kysyi Gracioso.

— He ovat tulleet häriksi kuten me, vastasi härkä, taivutti päätään ja vaipui rauhalliseen horrostilaan.

Gracioso hätkähti. Hän herätti Uskollisen, joka muristen ja vastenmielisesti nousi paikaltaan. Miettivä oli hartaassa keskustelussa suuren hämähäkin kanssa, ja suurella vaivalla sai Gracioso senkin lähtemään.

Lähdettiin liikkeelle ja saavuttiin äänettöminä Rupisammakko-haltiattaren linnaan. Gracioson saatoi sisään kaksi kultapeitteistä, helminauhoilla koristettua vinttikoiraa. Ne kuljettivat hänet suunnattoman suurten salien läpi, jotka olivat täynnä kallisarvoisia huonekaluja ja tauluja, maljakoita ja muita taide-esineitä. Viimein he saapuivat pyöreään saliin, jossa kuningatar Rupisammakko itse istui valtaistuimella. Salin seinät olivat jalokivistä, kaikkialla kiilsi kultaa ja timantteja. Silkillä päällystetyllä

valta-istuimella istui hirveän suuri rupisammakko. Se oli linnan valtiatar. Hänen päälakeaan koristi välkkyvä rubiinikruunu ja tulipunainen viitta peitti hänen hartioitaan. Gracioson nähdessään hän ojensi sammakon-kätensä, jonka sormet olivat kalleista sormuksista raskaat. Poika raukan täytyi kunnioittavasti suudella kättä ja kumartaa syvästi.

— Ystäväni, sanoi sammakkohaltiatar, odotin juuri sinua. En tahdo olla sinua kohtaan kitsaampi kuin sisareni, toiset haltiattaret. Olet nähnyt pienen osan rikkauksistani. Tämä linna tauluineen, kuvapatsaineen, kulta-arkkuineen on sinun, sinun ovat myös kaikki nuo laajat loppumattomat niityt ja luke-mattomat karjalaumat, jos vain tahdot. Se riippuu sinusta itsestäsi.

— Mitä tulee minun tehdä ne ansaitakseni? kysyi Gracioso.

— Pieni työ vain, vastasi haltiatar. Sinun tulee hakata minut kappaleiksi ja syödä kappaleet raakoina. Ei se ole niin kauheata, lisäsi hän ja katseli Graciosoa punaisilla silmillään.

— Eikö hän saa edes pippuroida niitä? kysyi Miettivä, joka oli ihailut haltiattaren suuria puutarhoja.

— Ei, minut täytyy syödä aivan raakana! Mutta se, joka sen tekee, saakin sitten kaikki aarteeni.

— Isäntä, kuiskasi Uskollinen, me voimme niin hyvin täällä. Älä pelkää. Kyllä se käy.

Mutta Gracioso muisti härät ja epäili haltiatarta.

— Älä luule, että tahdon sinua pettää, rakas Gracioso! Kun tarjoan sinulle kaikki mitä omistan, vaa-
din myöskin sinulta vastapalveluksen. Kun sinä olet

täyttänyt minun pyyntöni, muutun minä ihanaksi neidoksi. Ainoastaan käteni ja jalkani pysyvät ennallaan, mutta sehän ei haittaa, kun on niin rikas. Kymmenen ruhtinasta ja kaksikymmentä kreiviä on tarjoutunut naimaan minut, sellaisena kuin nyt olen. Mutta naiseksi muututtuani annan sinulle etusijan. Älä punastu köyhyyttäsi. Sinulla on aarre, joka on yhtä arvokas kuin kaikki minun aarteeni yhteensä, se on kristallipullo, jonka sisareni sinulle antoi.

Ja hän ojensi inhoittavat kätensä tarttuakseen pulloon.

— Ei koskaan! huudahti Gracioso väistyen taaksepäin. Ei koskaan! En huoli rikkauksistasi, en linnas-tasi. Tahdon lähteä täältä ja jatkaa matkaani.

— Sinun täytyy jäädä tänne! huusi raivostunut haltiatar.

Samassa katosi linna. Leimuavat liekit ympäröivät Graciosoa, ja näkymätön kello alkoi lyödä keskiyön hetkeä.

Ensimmäisellä kellonlyönnillä hätkähti Gracioso, toisella hän empimättä syöksyi suin päin liekkeihin.

* * *

Gracioson ihmeeksi väistyivät liekit koskettamatta häntä. Hän oli kahden toverinsa kanssa vieraassa maassa, aivan toisessa maailmassa.

He eivät nyt enää olleet ihanassa Itaaliassa. Pikemmin he olivat kuin Venäjällä, kuin maailman äärissä. Gracioso harhaili lumipeitteisellä vuorella. Ympärillään hän ei nähnyt muuta kuin huurteisia puita, joiden oksilta riippui välkkyviä jääpuikkoja. Kylmä, raaka sumu tunkeutui jäätävänä luihin ja ytimiin. Vaivoin hän pääsi kävelemään syvässä lumessa. Ja päälle päätteeksi johti tie alas, jyrkkää rinnettä, jonka juurella kuului kalliota vastaan pauhaavan virran kumea kohina. Gracioso otti tikarinsa ja leikkasi itselleen puusta oksan tukeeksi vaarallisella matkalla. Uskollinen hiipi hänen jäljessään heikkona ja vapisevana. Se vinkui hiljaa. Miettivä ei enää liikkunut minnekään isäntänsä olkapäältä. Sen höyhenet olivat jääpuikkojen peitossa ja aivan hyytyneet. Pikku lintu rukka oli puolikuollut, mutta se rohkaisi yhä Graciosoä eikä vaikeroinut.

Kun Gracioso viimein onnellisesti oli päässyt kalliion juurelle, näki hän edessään tumman kohisevan virran. Sen mustassa vedessä uiskenteli suuria suunnattomia jäälohkareita, jotka töykkivät toisiaan ja pyöriskelivät kuohuissa. Tämän hirvittävän virran yli hänen täytyi kulkea ilman siltaa, ilman venettä, ilman minkäänlaista apua.

— Isäntä, sanoi Uskollinen, minä en jaksaa kulkea enää. Kirottu olkoon haltiatar, joka minut loi ja määräsi minut palvelukseenne!

Sen sanottuaan se vaipui maahan eikä enää liikah-
tanut. Turhaan koki Gracioso herättää sitä eloon.
Vielä viimeisen kerran nuoli koira hänen kättään
ja makasi sitten kankeana ja kuolleena.

Gracioso nosti Uskollisen selkäänsä kantaakseen
sen mukanaan Elämän linnaan ja astui päättävästi
jäälohkareelle. Sauvallaan hän ohjasi vaappuvaa
alustaan virtaan, jossa vihainen pyörre tempasi sen
mukaansa ja vei sen pois rajua vauhtia.

— Isäntä, ettekö kuule meren pauhinaa? kysyi
Miettivä äkkiä. Me kuljemme kohti kuilua, joka pian
nielaisee meidät. Hyväilkää minua vielä kerran ja
heittäkää minulle hyvästi.

— Ei, ajatteli Gracioso, se ei voi olla mahdollista.
Miksi olisivat haltiattaret minut pettäneet? Var-
maankin on täällä ranta lähellä. Kenties paistaa au-
rinko kohta sumun lävitse, joka nyt verhoo meidät.
Lennä, kiltti Miettivä, katsomaan eikö missään näy
valo ja Elämän linnaa.

Miettivä kohotti kankeat siipensä ja lensi roh-
keasti pakkaseen ja pimeyteen. Gracioso saattoi
kuulla sen siipien suhinan. Mutta jäälohkare jatkoi
nopeaa kulkuaan yön halki. Kauan odotti Gracioso.
Viimein hän alkoi tuntea itsensä kovin yksinäiseksi ja
hyljätyksi. Toivo petti hänet, ja hän kyyristyi loh-
kareelle kuollakseen. Mutta kesken epätoivoaan hän
kuuli pääskysen piipittävän.

— Isäntä, isäntä, olitte oikeassa. Minä olen nähnyt maata. Aamurusko alkaa koittaa. Rohkeutta!

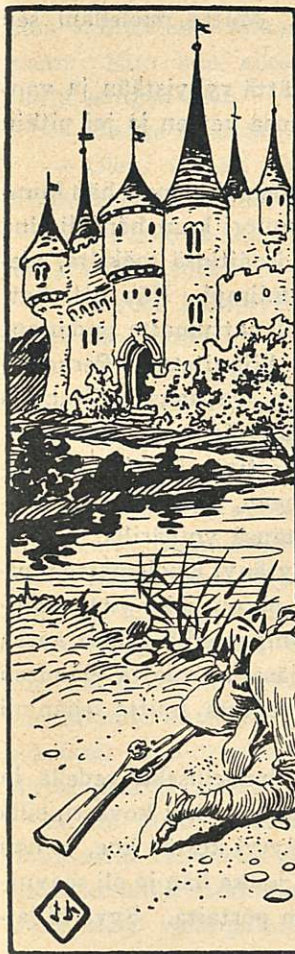
Tämän sanottuaan se vielä kerran liikutti siipiään ja vaipui sitten kuoliaana pojan jalkoihin.

Gracioso kätki sen povelleen. Samassa hän kuuli kuin suunnattomien merenlaineiden kohinaa. Ja pauhina läheni lähenemistään. Hän vaipui polvilleen ja sulki silmänsä.

Vuoren korkuinen laine syöksyi hänen ylitseen ja heitti hänet tainnuksissa tuntemattomalle rannalle, jonne ei kukaan elävä olento siihen asti ollut jallallansa astunut.

Kun Gracioso heräsi tainnuksistaan, ei hän nähnyt jäätä, ei pilviä eikä harmaata sumuverhoa. Hän makasi hiekalla, hymyilevällä seudulla, jossa puut välkkyivät päivänpaisteessa. Hänen silmänsä edessä kohosi uhkea linna, ja linnan juurelta virtasi kirkas puro. Se juoksi raittiina ja välkkyvänä siniseen mereen, joka oli tyyni ja kuulakka kuin taivaanlaki. Hän oli yksin, yksin molempien ystävänsä ruumiiden keskellä.

Väsyneenä ponnistuksista ja kärsimyksistä hän laahautui puron reunalle ja kallistui sen reunan yli sammuttaakseen polttavaa janoaan. Mutta kauhistuneena hän väistyi taapäin. Hän ei nähnytkään veden

kalvossa omia kasvojaan, vaan vanhan valkotukkaisen ukon, jonka kasvot kuitenkin muistuttivat hänen omia kasvojaan. Hän kääntyi katsomaan. Ei kukaan seisonut hänen takanaan. Hän läheni uudelleen puuroa. Ei epäilystäkään. Ukko oli hän itse.

— Mahtavat haltiaattaret, hän huusi. Nyt ymmärrän teidät. Te vaaditte minun oman elämäni kor-

vaukseksi isoäitini elämästä. Mutta mielelläni sen suon.

Ja sen enempää välittämättä rypyistään ja vanhuudestaan hän painoi huulensa veteen ja joi pitkin siemauksin.

Kun hän oli juonut kylläkseen, huomasi hän kummakseen olevansa taas yhtä nuori kuin hän oli sinä päivänä, jolloin oli lähtenyt isoäitinsä mökiltä, vieläpä paljon nuorempi ja kauniimpi. Hän otti hattunsa maasta. Pisara vettä oli sattumalta pudonnut perhoseen, joka oli hattuun kiinnitetty. Perhonen levitteli siipiään päästäkseen vapaaksi. Gracioso riensi rannalle noutamaan Uskollista ja Miettivää. Hän kastoi nekin veteen. Miettivä alkoi iloisesti visertää ja lensi linnan puutarhaan, ja Uskollinen hypeli hilpeänä haukkuen isäntänsä ympärillä.

Viimeinkin oli Gracioso löytänyt Kuolemattomuuden lähteen. Tai oikeammin puron, joka virtasi lähteestä. Sen vesi oli jo laimeampaa eikä voinut antaa kuin korkeintaan kolme-neljäsataa vuotta elämisen aikaa niille, jotka joivat sen vedestä, mutta sehän oli jo paljon sekin.

Gracioso täytti pullonsa ihmeellisellä vedellä ja läheni linnaa. Hänen sydämensä sykki kovasti, sillä hän tiesi, että hänen vielä täytyi kestää koe, ja hän pelkäsi menettävänsä onnen, jonka hän jo oli saavuttanut. Hän astui ylös linnan portaita. Syvä hiljai-

suus vallitsi eikä kukaan tullut häntä vastaanottamaan. Kun hän aikoi kolkuttaa portille, ehkäisi häntä lempeä ääni.

— Oletko rakastanut? kysyi ääni.

— Olen, vastasi Gracioso, olen rakastanut isoäitiäni enemmän kuin mitään muuta maailmassa.

Portti aukeni sen verran, että saattoi pistää käntensä sisälle siitä.

— Oletko kärsinyt sen puolesta, jota rakastat? kysyi ääni taas.

— Olen kärsinyt paljon, vastasi Gracioso, paljon omien vikojeni vuoksi, mutta myöskin vähän isoäitini vuoksi, jonka olen tahtonut pelastaa kuolemasta.

Portti aukeni puoleksi. Poika näki sen kautta äärettömän ihanuuden valtakunnan.

— Oletko aina täyttänyt velvollisuutesi? kysyi ääni, nyt ankarammin kuin ennen.

— Oi en, vastasi Gracioso vaipuen polvilleen. Mutta kun sen rikoin, kohtasi minua kova rangaistus. Suo minulle anteeksi. Ellen vielä ole sovittanut rikoksiani, niin rankaise minua ansioni mukaan. Mutta pelasta isoäitini henki.

Silloin portti avaantui selkosen selälleen. Gracioso astui riemusta väristen ihanana puutarhaan, jonka keskellä suihkukaivo heitti säteitään. Kaivon luona seisoi valkopukuinen nainen, nuori ja kaunis.

Hän astui Gracioson luo ja tervehti häntä hymyillen.

— Etkö tunne minua? kysyi hän.

— Oi, isoäiti, sinähän se olet! huusi Gracioso. Kuinka sinä olet täällä, Elämän linnassa?

— Poikani, sanoi nainen syleillen Graciosoa, se haltiatar, joka toi minut tänne, on mahtavampi sekä vesien että metsien haltiatarta. Minä en enää koskaan palaa takaisin Salernoon. Täällä nautin palkan siitä vähästä hyvästä, minkä olen toimittanut maailmassa, eikä onneni koskaan kuihdu.

— Entä miten minun käy, isoäiti? kysyi Gracioso. Täytyykö minun palata takaisin kärsimään yksinäisyydessäni?

— Rakas poikani, vastasi nainen, ei kukaan, joka kerran on näillä mailla käynyt, voi enää elää maan päällä. Sinä olet jo elänyt, Gracioso, elämä ei voi antaa sinulle enää mitään. Sinä onnellinen olet neljässä päivässä samoillut sen erämaan halki, jossa minun täytyi kärsiä kahdeksankymmentä vuotta. Tästedes ei meitä mikään enää erota toisistamme.

Portti sulkeutui. Ja sen koommin ei kukaan enää ole kuullut puhuttavan Graciososta eikä hänen isoäidistään. Turhaan haetutti Napolin kuningas kerran koko Kalabrian ristiin rastiin löytääkseen Elämän linnan ja lumotun lähteen. Mutta jos me ymmärrämme mitä tähdet joka ilta kertovat, kun ne

lähettävät säteensä tänne alas, niin tiedäme myös-
kin, missä Elämän linna on ja mistä Kuolematto-
muuden lähde on löydettävissä.

Zerbino erakko.

Salernon kaupungissa Italiassa asui kerran nuori halonhakkaaja nimeltä Zerbino. Hänellä ei ollut omaisia eikä ystäviä ja hän eli suuressa köyhyydessä. Hän oli arka ja hiljainen eikä puhutellut koskaan ketään, eivätkä muutkaan häntä. Koska hän ei sekaantunut muiden asioihin, pidettiin häntä yleensä hölmönä. Häntä sanottiin erakoksi, ja sen nimen hän todella ansaitsikin. Aamuisin, kun kaikki vielä nukuivat kaupungissa, hän nousi ylös, heitti takin hartioilleen, otti kirveen ja meni metsään. Siellä hän rehki kaiken päivää kaataen puita. Illalla hän taas tuli kotia hartioillaan kimppu oksia ja risuja, jotka hän möi kaupungissa. Kun hän kulki kaivon sivuitse,

josta kaupungin tytöt ja neitokset iltaisin ammensivat vettä ruukkuihinsa, nauroivat kaikki hänelle, ja pilkkasivat hänen juroa muotoansa, pelkäämättä hänen mustaa partaansa ja teräviä katseitaan.

— Oi, kuinka minä pidän sinusta, Zerbino! huusi muuan.

— Sano minulle joku ystävällinen sana, kultaseni! huusi toinen.

— Zerbino! huusivat kaikki, kenenkä meistä valitset vaimoksesi?

— Sen, joka on pahin suupaltti, murahti halonhakkaaja äkäisesti ja puitti pakoon tyttöjen nau-raessa hänen jälkeensä. Kotiin tultuaan hän söi vähän leipää ja joi lasillisen vettä, se oli koko hänen illallisensa. Sitten hän heittäytyi olkivuoteelleen ja vaipui uneen minkään huolen häntä häiritsemättä.

Eräänä päivänä, kun Zerbino aikoi ottaa päivällis-ettoneensa lammikon partaalla muhkeiden puiden varjossa, keksi hän kummikseen ihanan neitosen nukkuvan nurmikolla. Neidon puku oli joutsenen untuvista. Hän näytti taistelevan ilkeän unen kanssa, ja hänen kasvonsa olivat väännyksissä ja kädet liikkui-
vat kouristuksentapaisesti.

— Onko viisasta vedellä päivällisuntaan naama aivan vasten aurinkoa? Kaikki naiset ovat hupsuja, mutisi Zerbino.

Sitten hän ripusti takkinsa muutamien oksien

varaan nukkuvan kasvojen suojaksi, ja tämä jäi lepäämään varjossa. Samassa hän huomasi kyykäärmeen parin askeleen päässä tytöstä. Käärme heilutti kieltään ja mateli yhä lähemmäksi.

— Niin ilkeä jo, vaikka niin pieni, murahti Zerbino, ja hän sieppasi kirveen ja hakkasi käärmeen palasiksi. Palaset hyppelivät ikäänkuin nukkujaa tavoittaakseen, mutta Zerbino potki ne lampeen. Silloin ne sähisivät, ikäänkuin hehkuvia rautakappaleita olisi laskettu veteen. Tästä sähinästä tyttö heräsi ja nousi nurmelta säteilevin silmin.

— Zerbino, Zerbino! huudahti hän.

— Se on minun nimeni, sanoi halonhakkaaja, sen kyllä tiedän. Teidän ei tarvitse huutaa niin vimmatusti.

— Enkö sitten saa kiittää sinua? sanoi haltiatar — sillä se oli oikea haltiatar, siitä avusta, jonka minulle annoit? Sinä olet pelastanut enemmän kuin henkeni.

— Minä en ole pelastanut teitä lainkaan, jupisi Zerbino. Älkää vaan vasta ruvetko nukkumaan katsumatta, onko käärmeitä lähettyvillä. Sen neuvon minä teille annan. Hyvästi. Minua nukuttaa, eikä minulla ole enää aikaa.

Ja Zerbino oikaisi he nurmikolla ja sulki silmänsä.

— Etkö pyydä mitään? kysyi haltiatar.

— Kyllä, että annat minun olla rauhassa. Joka ei halua mitään, sillä on kaikki, mitä haluaa, ja kellä on

kaikki, mitä haluaa, se on onnellinen. Hyvää päivällisrauhaa.

Ja halonhakkaaja alkoi kuorsata.

— Poika parka, sanoi haltiatar, sinä näytät olevan hirveän tylsä. Mutta kuinka tahansa, minä aion kuitenkin osoittaa sinulle kiitollisuuttani. Jollei sinua olisi ollut, olisin joutunut noidan käsiin, joka on minun veriviholliseni. Hän olisi noitunut minut käärmeeksi. Mitähän minä antaisin sinulle pelastuksestani. Kellä on, mitä haluaa, se on onnellinen, sanoit sinä itse. No niinpä, rakas Zerbino, sinä saat kaikki, mitä haluat, ja kaikki, mitä itsellesi toivot. Ja se aika tulee kyllä, jolloin muistelet minua kiitollisella mielellä.

Ja haltiatar katosi kuin päivänsäde.

Hetkisen kuluttua halonhakkaaja heräsi ja ryhtyi taas työhönsä. Hän oli alkanut hakata puuta, joka oli kaadettava, ja heilutti kirvestä tarmonsä takaa. Mutta puu oli kovaa kuin rauta, eikä kirves tahtonut purra. Zerbino hikoili ja hakkasi, mutta siitä ei ollut apua, puu oli kuin noiduttu.

Hän katseli kirveensä terää, johon oli lohkeillut syviä pykäliä, ja murahti vihoissaan:

— Senkinmoista, ettei ole keksitty asetta, joka leikkaisi puuta yhtä helposti kuin voita. Ollapa nyt minulla sellainen!

Hän heilautti taas kirvestään ja iski puuhun.

Kirves kiiti sitä vauhtia, että hän menetti tasapainonsa ja suistui vatsalleen.

— Kas vaan, iskinkö harhaan, mutisi hän ja nousi jälleen. Mutta samassa puu horjahti ja kaatui niin

lähelle häntä, että hän töintuskin ehti hypähtää syrjään.

— Totta totisesti, enkös lyönyt sitä ihan kerralla poikki, huudahti Zerbino hämmästyneenä. Sepä oli iskujen isku! Luulisi, että puu on sahalla sahattu. Tehköönpäs toinen sen tempun!

Sitten hän keräsi kokoon sinä päivänä karsimansa oksat. Hän kaapsahti kahtareisin oksakimpulle ja kietaisi nuoran sen ympärille.

— Nyt minä saan retuuttaa tämän kaupunkiin. Tyhmää, ettei risukimpuilla ole jalkoja niinkuin hevosilla. Silloin minä voisin ratsastaa Salernoon niinkuin ylhäinen herra orhillaan, itseäni vaivaamatta. Ollisipa vaan niin onnellisesti laita!

Siinä samassa risukimppu kavahti kannoilleen ja alkoi mennä vinhaa laukkaa. Alussa Zerbino miltei hieman hämmästyi, mutta hän maltoi kohta mielensä ja ratsasti uljaasti eteenpäin kirves olalla, kaikkien vastaantulijain suureksi ihmeeksi.

*

Salernon torin varrella oli siihen aikaan kuninkaallinen linna. Se oli komea rakennus. Joka ilta nähtiin eräällä sen parvekkeista Aleli prinsessa, kuninkaan ainoa tytär, hovinaistensa ympäröimänä. Prinsessa oli alakuloinen ja hiljainen luonnoltaan, ja hovinaiset koettivat turhaan huvittaa häntä tarinoillaan, lauluillaan ja iloisilla kujeillaan. Hänen isänsä kuningas oli jo kolmen vuoden ajan tahtonut naittaa hänet jollekin ruhtinaalle tai ylhäiselle aatelismiehelle, mutta prinsessa hylkäsi kaikki kosijat, joita saapui. Salerno oli hänen myötäjäisinään, ja hän epäili, että häntä kosittiin vain myötäjäisten tähden.

Aleli oli tänä iltana alakuloisempi ja hajamielisempi kuin tavallista. Silloin ilmestyi yhtäkkiä Zerbino torille. Hän ratsasti risukimpullaan ylpeänä ja arvokkaana kuin ritari konsanaan. Tämän nähdesään hovinaiset purskahtivat nauramaan täyttä kurkua, ja he heittivät alas muutamia appelsiineja, joita heillä oli käsillä, niin taitavasti, että pari niistä osui suoraan Zerbinon naamaan.

— Naurakaa, senkin epelit! huusi halonhakkaaja kiukuissaan ja heristi heille nyrkkiä. Naurakaa, kunnes hampaat lentävät leuoistanne. Sen minä teille suon.

Ja kohta hovinaiset alkoivat nauraa entistä hurjemmin. Ei prinsessan kiellot eikä halonhakkaajan uhkaukset voineet heitä hillitä.

— Pikku neiti parka, sanoi Zerbino Alelille, miten synkältä te näytätte! Toivon teille kaikkea onnea. Toivon, että rakastutte ensimmäiseen mieheen, joka saa teidät nauramaan, ja menette myös naimisiin hänen kanssaan!

Niin sanoen hän otti lakin päästään ja tervehti kunnioittavasti parvekkeelle päin.

Mutta kun ratsastaa risukimpun selässä, on paras olla yrittämättä moisia kohteliaisuuksia. Hattuunsa tarttuessaan Zerbino hellitti nuorasta, joka piti risukimppua koossa. Sillä kertaa oksat ja risut olivat levällään, ja halonhakkaaja itse kierähti kellelleen torille tallukat taivasta kohti.

Ja katso, raskasmielinen prinsessa Aleli, joka ei koskaan vetänyt huuliaan hymyyn, purskahti nauramaan. Mutta kohta hän nousi, loi Zerbinoon kummallisen katseen, painoi kätensä sydämelleen ja katosi linnan huoneisiin.

Zerbino kokosi risunsa yhtä rauhallisesti kuin konsanaan ja meni kotiinsa syömään illallistaan ajattelemtakaan kaikkea sitä hämminkiä, minkä hän oli saanut aikaan.

*

Tämän tapahtuessa Salernon vanha kuningas oli ottamassa tavanmukaista pientä iltaettonettaan. Hän näki parhaillaan mieluista unta, kun tytär herätti hänet langeten itkien hänen kaulaansa.

— Mikä nyt on? mutisi kuningas kummissaan ja hieroi silmiään. Sinä lankeat kaulaani ja itket. Sinä tahdot siis jotakin minulta?

— En suinkaan, isäseni, vastasi prinsessa. Minä vain tahdon täyttää sinun oman toivomuksesi. Tuon vävyn, jota sinä niin kauan olet etsinyt, minä olen vihdoinkin löytänyt. Ja nyt minä teen sinulle mieheksi ja menen naimisiin.

— Hyvä, sanoi kuningas, olet siis päässyt tyhmistä oikeustasi. Kuka on mielitiettyysi? Cavan ruhtinasko? Eikö? Se on siis Caprin kreivi? No, Sorren-

ton parooni sitten? Eikö sekään? No, kuka kumma se sitten on?

— Minä en tunne häntä, isä.

— Et tunne häntä! Mutta sinä olet kai nähnyt hänet?

— Niin, aivan äsken, täällä torilla.

— Ja olet puhutellut häntä?

— En, mutta minä rakastuin heti häneen.

— Kuningas kynsi mieltävästi korvallistaan.

— Mutta se on kaiketi ylhäinen herra ainakin? kysyi hän.

— Sitä en tiedä, isä. Mitä sillä on väliä?

— Mitäkö väliä, sanoi kuningas. Sillä on paljon väliä. Sinä et ymmärrä politiikkaa, kuulen minä. Salernon kuningas ei voi naittaa tytärtään kenelle tahansa. Hänellä on velvollisuuksia perhettään ja alamaisiaan kohtaan. Missä hän asuu, tuo herra, jota sinä et tunne etkä ole puhutellut, mutta josta sinä kuitenkin pidät?

— Sitä en tiedä, vastasi Aleli.

— Ei, tämä on liikaa, huusi kuningas. Herättkö sinä minut puhuaksesi mokomia tuumuksia? Kamariherra, noutakaa heti prinsessan hovinaiset ja pyytäkää heitä viemään prinsessa huoneisiinsa.

Siinä samassa hovinaiset astuivat sisään yhä edelleen nauraa tyrskien.

— Hiljaa, hiljaa! huusi kuningas suuttuneena moisesta kunnioituksen puutteesta.

Mutta mitä enemmän kuningas heitä kielsi, sitä uhemmin he nauroivat eivätkä lainkaan näyttäneet muistavan sitä kunnioitusta, jota heidän oli majesteetille osoittaminen.

— Vartiat, huusi kuningas vihasta silmittömänä, viekää nämä julkeat letukat ulos ja lyökää heitä päät poikki! Minä opetan heitä pitämään kuningastansa pilkkanaan.

Aleli heittäytyi polvilleen ja rukoili onnettomien puolesta. Kuningas heltyi ja käski, että hovinaiset pantaisiin pimeään kammioon, missä saivat nauraa halunsa takaa.

— Armoa, armoa, teidän majesteettinne, huusivat he. Me emme naura enää.

Ja he lankesivat polvilleen ja avasivat suunsa näyttääkseen, ettei heillä ollut ainoatakaan hammasta suussa jäljellä.

— Antakaa meille anteeksi, teidän majesteettinne, ja kostakaa puolestamme! Me olemme joutuneet ilkeän velhon valtaan. Hän on noitunut meidät.

— Velho minun maassani, huudahti kuningas. Se on mahdotonta. Minä en usko velhoihin, ja silloin niitä ei myöskään voi olla olemassa.

— Teidän majesteettinne, sanoi eräs hovinaisista, eikö se ole noituutta, että risukimppu tulee

laukaten ja nelistäen niinkuin ratsu? Ja sen näyn me näimme äsken ikään torilla.

— Risukimppu, mutisi kuningas, niin, se on todellakin hyvin epäilyttävää.

Ja hän huusi:

— Vartia, vangitkaa heti mies ja hänen risukimppunsa ja polttakaa molemmat! Sitten toivon saavani nukkua rauhassa.

— Polttaisitteko minun sulhaseni, huusi prinsessa ja huutoi käsillensä, niinkuin hän olisi ollut mielensä menettämäsillään. Tuo jalo risukimppun selässä ratsastaja on minun puolisoni, minun aarteeni, minun elämäni! Jos hiuskarva katkaistaan hänen päästään, niin minä kuolen heti.

— Luulenpa, että itse paha on lentänyt linnaani, sanoi kuningas parka. Mikä ilo on olla kuninkaana, kun ei saa nukkua edes pientä iltaettonettaan rauhassa! Kutsukaa heti tänne ministeri. Koska minulla kerran on ministeri, niin ei kai minun tarvitse itseni ajatella kaikkea.

Ministeri haettiin kuninkaan luo. Se oli pieni mies, lyhyt ja paksu ja pyöreä, hän pikemmin kieri kuin käveli. Hänellä oli pienet viekkaat silmät, pitkä nenä ja kolme leukaa päällekkäin. Hän astui sisään hymyillen ja huohottaen, hyvin itsetietoinen ilme kasvoillaan.

— Oletteko vihdoinkin täällä, huusi kuningas

häntä vastaan. Mistä johtuu, etten ennen ole saanut tietää, mitä tavattomia minun valtakunnassani tapahtuu?

— Teidän majesteettinne, teidän valtakunnassanne ei tapahdu mitään, vastasi ministeri hyväntuulisesti. Kaikki on mitä parhaassa järjestyksessä. Olen

saanut ilmoituksia poliisilta. Kaikki on levossa ja rauhassa kuten tavallista.

— Levossa ja rauhassa, huusi kuningas vihoissaan. Kyllä te hoidatte virkaanne, te! Minä tiedän enemmän kuin te. Joku mies on ratsastanut riskimpulla torin poikki ja noitunut tyttäreni, niin että hän tahtoo mennä tuon miehen kanssa naimisiin. Mitä siitä sanotte?

— Teidän majesteettinne, vastasi ministeri tyy-

nesti, minä en ollut tietämätön tästä tapauksesta. Mutta minä pidin sitä aivan liian vähäpätöisenä vai vatakseni sillä teidän majesteettianne. Mies hirtetään tietysti.

— Ja te tiedätte, missä se roisto majaan?

— Tietysti, teidän majesteettinne.

— Hyvä, sanoi kuningas, jollette tuo häntä tänne tunnin kuluessa, niin minä annan teille eron. Ymmärrättekö?

Ministeri lähti salista yhtä hymyilevänä kuin hän oli tullutkin. Mutta kadulle astuessaan hän oli punainen kuin rapu kasvoiltaan ja tukehtumaisillaan. Maailma pyöri hänen silmissään ja hänen täytyi tarttua kiinni ensimmäiseen vastaantulijaan. Se osui olemaan kaupungin pormestari.

Ministeri tarrasi hänen kaulukseensa ja huusi:

— Herraseni, jollette kymmenen minuutin kuluessa hanki käsiini tuota miestä, joka ratsastaa ympäri Salernoa risukimpun selässä, niin minä muserran teidät murskaksi. Murskaksi! Ymmärrättekö? Menkää!

Tästä uhkauksesta tyrmistyneenä pormestari syöksyi suoraa tietä poliisimestarin luo.

— Missä on se mies, joka ratsastelee täällä risukimpun selässä? sähisi hän kiukkuisesti.

— Mikä mies? kysyi poliisimestari.

— Älkää intelkö esimiehenne kanssa, huusi pormestari. Minä en siedä sitä. Jollette vangitse sitä

pahantekijää, niin olette pettänyt velvollisuutenne. Jollei mies ole täällä viidessä minuutissa, niin potkin teidät pois virastanne. Ymmärrättekö? Menkää!

Poliisimestari riensi lähimpään vartiokonttoriin ja tapasi siellä konstaapelinsa noppasilla ja laiskottelemassa.

— Miehet, huusi hän, jollette kolmessa minuutissa toimita tänne tuota miestä, joka ratsastaa ympäri Salernoa risukimpun selässä, niin ruoskitutan teidät. Ei mitään mukinaa! Juoskaa.

Konstaapelit koipesivat ulos suutuksissaan puhisten partoihinsa.

*

Sillä välin kuningas oli hyvin kahden vaiheilla. Tosin hänestä olisi ollut kovin hupaista saada polttaa oikea noita, mutta kun hän näki Alelin kyyneleet, niin hänen mieltään ahdisti ja arvelutti.

Ministeri vilkutti kuninkaalle silmää ja lähestyi prinsessaa, jota hovinaiset eivät saaneet lähtemään huoneesta. Hän sanoi lempeällä äänellä:

— Teidän sulhasenne tulee heti, armollinen neiti. Älkää siis enää itkekö, vaan seuratkaa näitä naisia ja pukeutukaa parhaisiinne ja ottakaa kallemmat korunne, jotta hän tullessaan oikein ihas-tuisi teihin.

— Ymmärrän, huudahti Aleli. Kiitoksia, rakas isä, tuhansia kiitoksia!

Ja hän hypähti esiin ja syleili isäänsä sydämellisesti.

Sitten hän lähti huoneesta ilosta säteillen. Ja ensimmäiselle kamariherralle, jonka hän tapasi, hän sanoi:

— Sulhaseni tulee kohta. Pitäkää huoli, että hänet otetaan arvokkaasti vastaan.

Jäätyään kahdelleen ministerinsä kanssa kuningas katsoi vimmoissaan häneen ja virkkoi:

— Oletteko aivan hullu? Te lupaatte minun nimessäni, kysymättä minulta edes neuvoa! Luuletteko te olevanne kuningas, koska te tahdotte naittaa minun tyttäreni?

— Oh, täytyy ennen kaikkea rauhoittaa prinsessaa, vastasi ministeri tyynesti. Se on tällä hetkellä tärkeintä. Poliitikassa ei huolita huomispäivästä.

— Mutta minä olen käskenyt polttaa miehen, sanoi kuningas. Kuninkaan täytyy pysyä sanassaan.

— Teidän majesteettinne, vastasi ministeri, kuningas ei koskaan peruuta sanaansa. Mutta on monta tapaa selittää se.

— Mitä sillä tarkoitatte? kysyi kuningas.

— Teidän majesteettinne on luvannut tyttärelleen, että hän saa mennä naimisiin tuon noidan kanssa. No hyvä, antakaa hänen mennä! Ja polttakaa mies sitten. Silloin ei teidän majesteettinne ole pettänyt sanaansa, ja oikeus on tapahtunut.

— Te olette konna, ministeri, huudahti kuningas.

— Teidän majesteettinne liioittelee, minä olen vain ministeri, vastasi lihava valtiomies hymyillen, menettämättä mielenmalttiaan.

Samassa prinsessa Aleli tuli sisään. Hän oli niin kaunis ja näytti niin säteilevän iloiselta, että hyvä kuningas huokasi ja sydämessään toivoi, että risukimpulla-ratsastaja olisi prinssi. Sillä silloin hän ei tietenkään voisi polttaa häntä.

*

Kuuluisaksi tulemisella on tukalatkin puolensa. Zerbinon uljas ajo risukimpun selässä oli tehnyt hänet tutuksi kaikille salernolaisille, ja joka-ikinen katu-poika tiesi nyt, missä hän asui. Poliisikonstaapeli ei sen vuoksi tarvinnut kauan etsiä.

Hän hioi paraikkaa kirvestään, kun käsi tarttui hänen kaulukseensa ja tempasi hänet kumoon. Kymmenen muuta kättä iski häneen mikä mihinkin, ja tyrkkien ja tuoppien ilmoittivat poliisimiehet hänelle, että kuningas itse oli tullut uteliaaksi tietämään hänestä.

Zerbino oli viisas, ja viisas ei hämmästy mistään. Hän pisti kädet housuntaskuihin ja antoi konstaapeli laahata hänet pois välittämättä iskuista ja survauksista, joita häneen sateli. Mutta viisaskin

voi menettää kärsivällisyytensä. Zerbino sai äkkiä potkun sääreensä, ja se suututti häntä.

— Toivonpa, että te olisitte minun sijassani, mutisi hän konstaapeleille.

— Oletko vaiti, ärjyi ylikonstaapeli ja suuntasi ankaran nyrkiniskun hänen päätänsä kohti.

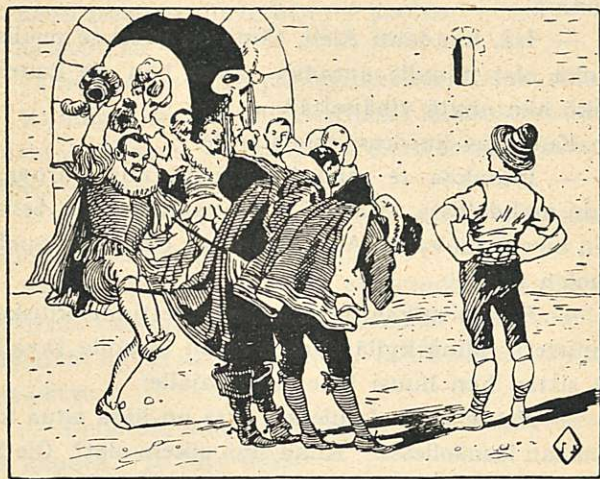
Mutta isku sattuikin erästä toista konstaapelia suoraan otsikkoon. Puolisokaistuna ja vimmastuneena tämä heittäytyi lyöjän kimppuun. Syntyi hurja tappelu. Toiset konstaapelit koettivat erottaa heitä, mutta joutuivat itse käsikähmään, ja pian olivat kaikki yhdessä rykelmässä, huutaen ja hui-mien. Se oli hirveä meteli.

Zerbino jätti vartiansa pehmittämään toisiansa, minkä halusivat, ja käveli rauhallisesti linnaa kohti. Silloin hän äkkiä kohtasi joukon hovimiehiä, jotka kamariherra oli lähettänyt ottamaan prinsessan sulhasta vastaan. He olivat saaneet käskyn olla hyvin kohteliaita, ja he tekivätkin senvuoksi mitä kun- nioittavimpia kumarruksia halonhakkaajalle. He huiskuttivat hattujaan, pokkuroivat ja kursailivat. Zerbino itse tervehti heitä hyvin kohteliaasti, mutta kun he eivät ollenkaan aikoneet lakata liehimisistään, vihastui hän viimeiseltä.

— Nyt te olette pokkuroineet kylliksi, huusi hän. Tanssikkaa nyt!

Heti hovimiehet alkoivat tanssia. He tervehtivät

ja tanssivat, tanssivat ja tervehtivät yhtenä vilinä. Zerbino asteli edelleen, ja niin hän tuli linnaan, molemmilla puolillaan rivi hienoja hoviherroja, jotka

nauroivat ja huiskuttivat hattujaan. Olipa se oikein hupaisa näky.

*

Kuningas istui arvokkaana valtaistuimellaan, ministeri teroitti lyijykynäänsä, Aleli huokaili, ja hovimiehet ja hovinaiset seisoivat juhlallisessa rivissä, kun ovet yhtäkkiä avattiin ja Zerbino astui sisään tanssivan joukon seuraamana.

Halonhakkaaja ei näyttänyt olevan hämillään ympäröivästä komeudesta. Hän kumarsi kuninkaalle ja heittäytyi tuolille istumaan niin mukavasti kuin suinkin.

— Isä, huudahti Aleli, tämä on juuri se puoliso, jonka olet minulle antanut. Eikö hän ole kaunis? Eikö hän näytä ylhäiseltä?

Kuningas kuiskasi ministerille:

— Puhukaa te miehelle, mutta niin varovasti kuin mahdollista. Hän näyttää vaaralliselta. Sellainen hirveä ikävyys! Aina sitä pitää olla vaan huolta huolen päälle!

— Rauhoittukaa, teidän majesteettinne, kuiskasi ministeri. Minä kyllä hoidan asian hienolla tavalla. Ja sitten hän huusi halonhakkaajalle:

— Nouse heti! Luuletko, että on lupa istua kuninkaan läsnäollessa? Kuka sinä oikein olet? Oletko sinä valepukuinen prinssi? Vai oletko noita? Minä kyllä puserran sinusta totuuden esille.

— Minä en ole noita sen enempää kuin sinäkään, senkin pallukka, vastasi Zerbino äkäisesti nousematta istualtaan.

Ministeri aivan vimmastui tästä julkeudesta.

— Teidän majesteettinne, huusi hän, tehkää oikeutta! Poltattakaa heti tuo noita, tuo roisto, tuo —

— Jatka sinä vaan, sanoi Zerbino tyyneästi. Hauku vaan, poikaseni, hauku enemmän!

Ministeri oli tukehtua kiukusta:

— Teidän majesteettinne, oikeus vaatii — hau-
hauhau — että tämä noita — hauhauhau — että hänet
— hauhauhau — hirtetään — hauhau — poltetaan
— hauhauhau — —

Ja ministerin puhe päättyi äkäiseen haukuntaan.

Kuningas katsoi ministeriinsä hämmästyneenä, mutta Aleli meni suoraa päätä Zerbinon luo ja istui hänen viereensä.

— Sinä olet minun sulhaseni, sanoi hän, sinun kohtalosi on minun kohtaloni.

Salissa syntyi hirmuinen hämminki. Hovinaiset peittivät kasvonsa käsillään häpeästä, ja hovimiehet näyttivät hyvin närkästyneiltä. Se oli oikein julkinen häväistys.

— Onneton, huusi kuningas. Sinun käytöksesi on kauhea. Ja hän lisäsi:

— Vartiat, vangitkaa heidät molemmat! Menköt he keskenään naimisiin, ja pankaa heidät sitten veneeseen satamassa ja viekää heidät merelle. Selviytykööt sitten, miten osaavat!

Mutta juuri kun heitä vietiin, heltyi kuninkaan sydän.

— Tytär parkani, mikä sinut perii niin yksinäisenä ja hyljättynä?

Ja hän käski:

— Vartiat, ottakaa ministeri ja pankaa hänet mu-

kaan! Häneltä on niin hyvä kysyä neuvoa. Minulle on lohduksi, kun tiedän, että tyttärelläni on niin ymmärtäväinen mies saattona.

Ministeri seiso i suu ammollaan hämmästyksestä ja säikähdyksestä. Mutta vartiat tarttuivat häneen ja laahasivat hänet mukanaan, välittämättä hänen huudoistaan, uhkauksistaan, kyynelistään ja rukouksistaan. Hänet viskattiin veneeseen. Ja kohta he olivat kolmin keskellä merta pienessä vene-pahasessa.

*

Oli ihana, tähtikirkas yö. Zerbino istui perässä ja hyräili synkkää laulua. Aleli pysyi uskollisesti hänen rinnallaan eikä huolehtinut uusista huomenista.

Mutta ministeri virui veneen pohjalla ja syyti Zerbinolle herjauksiaan:

— Mihin me nyt joudumme, viheliäinen velho? ärhenteli hän.

Zerbino ei kuunnellut hänen mielenpurkauksiaan. Hän hyräili rauhassa laulujaan. Mutta äkisti hän sanoi:

— Minun on nälkä. Haluaisin vähän viikunoita ja rusinoita.

Ministeri huudahti hämmästyksestä. Laatikko viikunoita ja rusinoita tulla tupsahti veneeseen aivan hänen viereensä.

— Oh, nytpä sain ilmi sinun salaisuutesi, mutisi hän. Sinä et näy sitä itse tietävän. Sinä saat siis kaikki mitä haluat! Minä kyllä osaan ottaa hyödyn sinun taidostasi.

Hän astui Zerbinon luo, ojensi hänelle laatikon ja sanoi nöyrästi:

— Teidän armonne halusi äsken vähän viikunoita ja rusinoita. Tehkää niin hyvin! Ja antakaa anteeksi entiset puheeni. Se ei ollut todella tarkoitettua, vaan minä puhuin houreessa. Minä oikeastaan olen tämän avioliiton aikaansaaja, kuten teidän armonne toivoakseni muistaa.

— Nyt minun on päästävä Alelinkin suosioon, ajatteli ministeri sitten. Ja hän sanoi Zerbinolle:

— Teidän armonne muistaa kai, että te menitte naimisiin eilen illalla? Eikö olisi soveliasta, että te antaisitte kuninkaalliselle morsiolenne lahjan?

— Sinä olet väsyttävä, pallukka, mutisi Zerbino. Sinä tapat minut lörpötykselläsi. Mistä minä ottais morsiuslahjan? Meren pohjastako? No, sukella itse sinne ja pyydä kaloilta koriste!

Tuskin ne sanat oli sanottu, ennenkuin ministeri vierähti veneestä ikäänkuin näkymättömien käsien viskaamana ja katosi aaltojen alle.

Zerbino popsi rauhassa viikunoitaan välittämättä onnettomasta ministeristä. Mutta äkisti tämä

taas sukelsi näkyviin. Halonhakkaaja sieppasi häntä tukasta ja veti hänet veneeseen. Ihmeellistä! Paksu mies piteli hampaissaan timanttikorua, joka kiilsi kuin tähti yössä.

Henkeä vedettyään hän sanoi:

— Tämän lahjan kalat ovat antaneet ihanalle Aleli prinsessalle. Teidän armonne näkee, kuinka uskollinen palvelija minä olen. Ja minä toivon saavani tulla teidän armonne ministeriksi läheisessä tulevaisuudessa.

Zerbino ei kuunnellut kelpo ministerin sanoja, vaan söi edelleen viikunoitaan ja rusinoitaan.

— Teidän armonne, alotti ministeri jälleen hetkisen kuluttua, ettekö laisinkaan ajattele vaimoanne, prinsessaa? Tämä heikko vene voi kaatua milloin tahansa. Eikä se ole sopiva alus niin hienolle herrasväelle.

— Minä viihdyn tässä hyvin, sanoi Aleli

— Mutta, armollinen neiti, ettekö muista, kuinka kauniin laivan Caprin ruhtinas lähetti Salernoon, kun hän kosi teitä? Se oli pelkkää mahonkia ja välkkyi kullasta ja norsunluusta. Ettekö muista, että purjeet olivat silkistä, ja että salonki oli koristettu kuvastimilla lattiasta kattoon? Se oli ruhtinaallinen laiva, se! Eihän kai herra Zerbino tahtone olla huonompi, hän, joka on niin mahtava, niin ylhäinen ja niin hyvä.

— Hän on lystikäs, tuo ukko, sanoi Zerbino.

Yhäti hän puhuu ja lörpöttelee. Tahtoisinpa saada sellaisen laivan siksi vain, jotta hän pitäisi suunsa.

Samassa Aleli säpsähti ja halonhakkaajan silmät lensivät selälleen.

He olivat komeassa laivassa, joka ylpeänä kuin joutsen liukui aaltojen yli. Ministeri juoksi antamaan käskyjä miehistölle. Mutta ei niin sielua näkynyt laivassa, ei kannella eikä kannen alla.

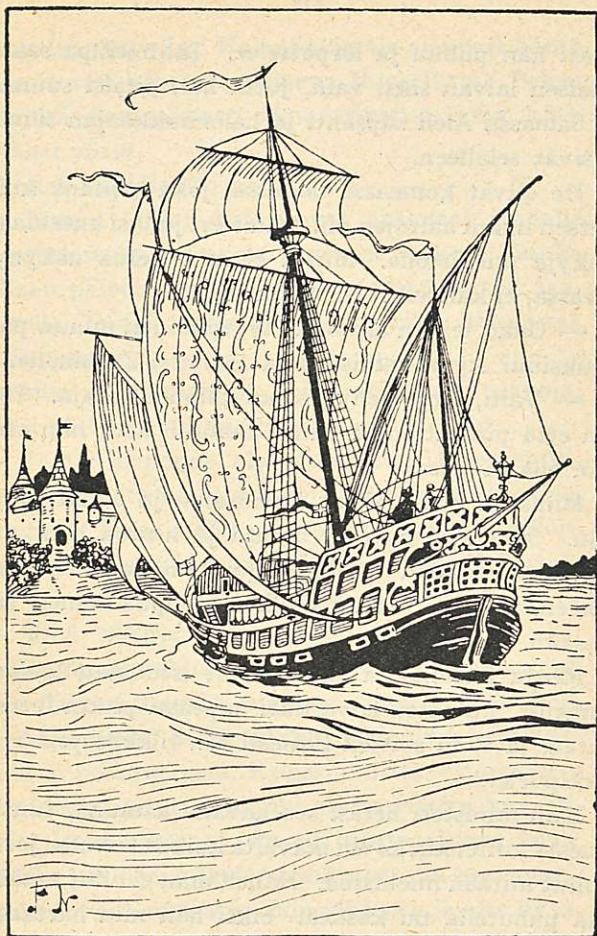
— Onko teidän armonne tyytyväinen minun palveluksiini? kysyi ministeri ja kumarsi Zerbinolle.

— Vaiti, lörpöttelijä, sanoi halonhakkaaja. Toivon että pitäisit suusi kiinni aamuun asti, niin että saan olla rauhassa.

Ministeri meni laivan ruokasaliin ja istahti pöytään. Siihen oli katettu monta ja hienoa herkkua. Hän antoi makean maistua ja joi viiniä lasin toisensa jälkeen, kunnes maailma alkoi kieppua hänen silmissään.

Mutta Zerbino ja Aleli jäivät istumaan laivan-kannelle. Lumottu laiva kiiti nopeasti pitkin meren pintaa, ja tuuli soitteli iloisesti sen silkkiköysissä ja silkipurjeissa.

Kun ministeri heräsi seuraavana aamuna, tuntui hänestä kuitenkin kovin ikävältä kulkea laivalla, jossa ei ollut mitään miehistöä. Hänellähän ei ollut ketään ketä puhutella tai käskeä. Siksi hän niin hartaasti tahtoi, että Zerbino olisi halunnut laskea maihin.

Lumottu laiva kiiti nopeasti pitkin merenpintaa.

Mutta hän ei tiennyt miten menetellä saadakseen halonhakkaajan toivomaan oikein päin, ja hän pelkäsi, että taas joku vaarallinen toivomus saattaisi lähettää hänet kalojen valtakuntaan.

Zerbino oli havahtunut ja hyvällä tuulella. Hän alkoi pitää prinsessan seurasta. Aleli istui puhellen hänen kanssaan, kuinka suloista olisi asua pienessä majassa aivan yksikseen.

— Pieni maja ja lehmä ja muutamia kanoja, mutisi Zerbino. Niin, se ei ehkä olisi niin tyhmää.

Ministeri vapisi pelosta ja hädestä.

— Teidän armonne, huudahti hän epätoivoissaan, ettekö näe tuota linnaa? Suuri marmorilinna puistojen ja puutarhojen keskellä. Eikö se ole paljon kauniimpaa?

— Linnako, sanoi Aleli. Linna, missä emme koskaan saisi olla rauhassa hovimiehiltä ja palvelijoilta! Ei, varjelkoon!

— Ei, pieni mökki on parempi, sanoi Zerbino.

— Mutta se linna ei ole samanlainen kuin muut, sanoi ministeri, jonka pelko teki kekseliääksi. Siinä ei ole hovimiehiä eikä palvelijoita. Siinä saa olla aivan yksikseen ja tulee kuitenkin hyvin palvelukseksi, sillä huonekaluilla on jalat ja seinillä korvat.

— Onko niillä kielikin? kysyi Zerbino.

— On kyllä, sanoi ministeri, ne voivat puhua ja

sanoa kaikki. Mutta ne ovat vaiti, milloin niin tahdotaan.

— No, silloinhan ne ovat viisaammat kuin sinä, sanoi Zerbino. Sellaisen palatsin minä haluaisin. Tänne se heti paikalla!

— Kas, tuolla se onkin, huudahti prinsessa.

Ja samassa laiva laski rantaan. Mahtava linna kohosi heidän edessään. Ministeri juoksi edeltä, kiiti ylös korkeita marmoriportaita ja koputti portille.

— Mitä tahdot, muukalainen? kysyi portti häneltä.

— Puhutella tämän linnan omistajaa.

— Se on herra Zerbino, vastasi portti. Ja kun hallonhakkaaja ja Aleli tulivat, avaantui portti itsestään.

He astuivat avaraan eteiseen ja siitä linnan saleihin

— Täällä on hyvin kaunista, sanoi Aleli. Mutta täällähän ei ole tuoleja mihin istua.

— On kyllä, tässä me olemme, kuului kimeitä ääniä, ja kolme tuolia tuli juosta töpyttäen toinen toisensa jäljestä.

— Olisipa hyvin hauskaa saada hiukan aamiaista, huokasi ministeri.

— Niin, sanoi Zerbino, mutta missä on pöytä?

— Tässä minä olen, huusi pöytä ja pujahti saliin.

— Miten hupaista, sanoi Aleli, mutta meillähän ei ole mitään ruokaa!

— Täss' ollaan, täss' ollaan, piipittivät lautaset

ja kulhot ja lensivät pöydälle. Ne olivat herkkuja täynnä. Ja sitten alettiin syödä.

— Herra Zerbino, sanoi ministeri, te näette, mitä olen tehnyt teidän hyväksenne. Tämä on kaikki minun työtäni.

— Sinä valehtelet, kuului jokin ääni sanovan. Seinä oli puhunut.

— Teidän armonne, sanoi ministeri nolona, älkää uskoko tuota panettelua. Minä olen aina puhunut totta.

— Sinä valehtelet, kuului katosta.

Ministeri oli tuskassa. Hän kääntyi taas Zerbinoon.

— Teidän armonne, miksi tahdotte elää täällä yksinänne? Eikö olisi haus Kempaa olla kuninkaana ja pitää ympärillään koreita hovimiehiä ja sotaväkeä ja alamaisia, jotka hurraisivat teille linnasta ajaessanne? Ja minähän voisin olla teidän ministerinne.

— Älä välitä siitä, mitä hän sanoo, kuiskasi Aleli. Täällä on niin suloista olla. Me jäämme tänne.

Ministeri kuuli, mitä hän sanoi.

— Niin, tietysti täällä on viehättävää. Niin minustakin tuntuu.

— Sinä valehtelet, kuului taas ääni sanovan.

— Etkö koskaan voi olla valehtelematta, huusi Zerbino vihastuneena. Mene kuuhun, jotta pääsen kuulemasta sinun juttujasi!

Se oli ajattelemattomasti sanottu sana. Sillä heti

poloinen ministeri lensi katon läpi kuin nuoli kadoten avaruuteen. Sen koommin ei ole kukaan häntä nähnyt.

*

Aleli ja Zerbino elivät kauan onnellisina lumotussa linnassaan. Välistä vanha kuningas, joka oli sopinut heidän kanssaan, tuli lyhyelle vierailulle. Muuten he elivät aivan itseksensä. Mutta missä huonekaluilla on jalat ja seinillä korvat, siellä voi olla yksin, semminkin jos on niin onnellinen, että kaikki saa mitä haluaa.

Ja Zerbino, joka Alelin seurassa oli luopunut arkuudestaan ja juroudestaan, kiitti monesti hyvää haltiatarta hänen lahjastaan ja arveli, että haltiatar oli maksanut hänen pienen apunsa oikein rehellisesti.

Suom. last. kirj. 5.

Pääskysen... 12

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 6182

Pääskysen Kirjasto sisältää:

Kaksi meripoikaa, kirj. Walter Christmas. Kuvia.

1: 60; sid. 1: 95.

Reipashenkinen, jännittävä merikertomus.

Erämaan halki, kirj. Henryk Sienkiewicz. Kuvia.

2: 60; sid. 2: 95.

Tavattoman jännittävä seikkailukertomus puolalaisen pojan ja englantilaisen tytön retkistä Afrikassa.

Sankarien sankari, kirj. M. L. Gagner. Kuvia. Sid. 1: 90.

Kaunis kertomus Ch. George Gordonin elämästä.

Musta nuoli, kirj. R. L. Stevenson. Kuvia. Sid. 1: 95.

Mainehikkaan englantilaisen kirjailijan kertomus.

Kuningasten jälkeläinen, kirj. Frans Treller. Kuvia.

Sid. 2: 25.

Uusi Suometar: »Intiaaniromaani tavallista parempi.»

Tanskalaisia kansansatuja, mukailut Anni Swan.

Kuvia. Sid. 1: 75.

»Saduissa on valtava määrä mielikuvituksen lentoa.»

Uudenmetsän lapset, kirj. Kapteeni Marryat. Kuvia.

Sid. 1: 90.

Kertomus neljästä lapsesta, jotka kansalaissodan ja loista Cromvellingin aikana Englannissa muuttivat metsään asumaan.

Uutisasukkaat Kanadassa, kirj. Kapteeni Marryat.

Kuvia. Sid. 1: 95.

Uutisasukkaat elävät punanahkojen ja villipetojen ympäröimänä alituisissa seikkailuissa.

Aarniometsän poika, kirj. Elie Berthet. Kuvia. 1: 65;

sid. 1: 90.

Kirjassa kerrotaan seikkailuista Sumatran saarella.

Kuningas Salomon kaivokset, kirj. H. Rider Haggard.

29 kuvaa ja kartta. 1: 50; sid. 1: 75.

Uusi Aava: »Kirja onkin seikkailukirjana ja samalla maantieteellisenä kertauksena vallan mainio.»

Kahden vuoden loma-aika, kirj. Jules Verne. Kuvia.

1: 50; sid. 1: 75.

Muutamit koulupojat joutuvat purjehdusmatkalla tuuliajolle ja kärsivät haaksirikon aution saaren rannalla. He pelastuvat saarelle, jossa saavat viipyä kaksi vuotta.

Kustannusosakeyhtiö Otava

Hinta sid. 2 mk.